

ЛЕБЕДИНСЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

ПРОЄКТ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЛЕБЕДИНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2026-2027 РОКИ (З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДІЇ ДО 2034 РОКУ)

2026

Зміст

РОЗДІЛ I. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА	4
1.1. Історичний розвиток громади.....	4
1.2. Загальна характеристика та географічне розташування громади	7
1.3. Природно-ресурсний потенціал громади.....	12
<i>Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та</i>	
<i>гідрологія, корисні копалини, кліматичні умови.....</i>	12
<i>Екологічна ситуація.....</i>	21
1.4. Характеристика населення та трудових ресурсів	24
Населення	24
Зайнятість і доходи населення	26
1.5. Розвиток інфраструктури	27
<i>Інфраструктура соціальної та гуманітарної сфер.....</i>	27
<i>Житловий фонд.....</i>	41
<i>Комунальна інфраструктура та інженерні мережі.....</i>	42
<i>Послуги з поводження з побутовими відходами</i>	43
<i>Транспортна інфраструктура та зв'язок</i>	44
1.6. Містобудівна документація	50
1.7. Інформація щодо відповідності просторовому плануванню регіону та	
планування за галузевою ознакою	50
1.8. Економічний розвиток.....	53
<i>Промисловість</i>	53
<i>Сільське господарство.....</i>	54
<i>Підприємництво</i>	54
1.9. Фінансовий стан та бюджет територіальної громади	58
<i>Доходи</i>	58
<i>Видатки.....</i>	59
1.10. Система органів управління громадою	61
<i>Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету</i>	61
<i>Комунальні підприємства</i>	64
<i>Безпека</i>	65
<i>Проектна діяльність. Участь у програмах співробітництва</i>	67
1.11. Органи самоорганізації населення та громадські об'єднання	68
РОЗДІЛ II. SWOT-АНАЛІЗ.....	71
Порівняльні переваги.....	73
Виклики	74
Ризики	75
Обмеження	76
РОЗДІЛ III. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	77
Оптимістичний сценарій розвитку	77
Інерційний (реалістичний) сценарій розвитку.....	79
РОЗДІЛ IV. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	
.....	81
Місія громади	81
Стратегічне бачення громади	81
Основні орієнтири стратегічного розвитку громади	81
РОЗДІЛ V. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ	
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	82

Стратегічна ціль 1. Підвищення економічної конкурентоспроможності	84
Оперативна ціль 1.1. «Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади».....	84
Оперативна ціль 1.2. «Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу».....	86
Оперативна ціль 1.3. «Підтримка промислового та сільськогосподарського виробництва, кооперативного руху та домогосподарств»	87
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови проживання	89
Оперативна ціль 2.1. «Підвищення рівня безпеки та правопорядку».....	89
Оперативна ціль 2.2. «Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури»	91
Оперативна ціль 2.3. «Забезпечення якісними житлово-комунальними та побутовими послугами».....	92
Оперативна ціль 2.4. «Підвищення якості медичних, освітніх, соціальних, культурних, спортивних послуг»	94
Стратегічна ціль 3. Відповідальне самоврядування та активна громада	97
Оперативна ціль 3.1. «Підвищення рівня згуртованості в громаді».....	97
Оперативна ціль 3.2. «Підвищення якості публічних послуг та сучасне управління громадою»	99
Оперативна ціль 3.3. «Збереження та захист довкілля»	101
Оперативна ціль 3.4. «Цифровізація розвитку інфраструктури громади»	102
Оперативна ціль 3.5. «Безбар'єрне середовище»	104
РОЗДІЛ VI. ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ.....	109
Система реалізації Стратегії.....	109
Процес реалізації Стратегії.....	110
Моніторинг реалізації Стратегії	110

РОЗДІЛ І. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

1.1. Історичний розвиток громади

Територія Лебединської громади заселена людьми з часів пізнього палеоліту.

Протягом п'яти століть Лебединська громада входила до держави Скіфії. На її території жили племена землеробів. Тут існувала досить розвинена цивілізація, про що свідчать знайдені тут знаряддя праці і посуд епохи бронзи (II тис. до н. е.), а також рештки поселення епохи черняхівської культури (II- VI ст.). Пізніше тут пролягав чумацький Сагайдачний шлях.

Стосовно дати заснування існує декілька версій. Найбільш вірогідно, що переселенці з Правобережжя заснували тут в 1654 р. слободу, назва якої пішла від однойменного озера, що знаходиться поблизу, або ж походить від назви однойменного села на Черкащині чи Київщині, звідки прийшли переселенці. Інша версія: у «Білгородській кошторисній відомості» за 1678 рік вказується, що місто Лебедин побудовано на річці Вільшанці 1652 року.

Першими будівниками фортеці і міста Лебедин були козаки-черкаси. Будівництво укріплення на старому Лебединому городищі датується 1653 роком. Першою архітектурною спорудою в поселенні, про яку дійшли описи, був п'ятикутний у плані Замок або Малий городок, розташований на пониженій стрілці плаского мису лівого берега річки Вільшанки.

В 1658 р. населення Лебедин поповнилося новими переселенцями, слободу перебудували, а восени того ж року поселення увійшло до козацького реєстру під назвою «Леб'язий город». З 1659 р. Лебедин стає сотенним містечком Сумського слобідського козацького полку. Тут перебувало сотенне правління, мешкав сотник.

Наприкінці XVII ст. Лебединська фортеця вважалася найбільшою і найпотужнішою серед усіх сотенних міст Слобожанщини. Як свідчать Відомості генерального межування 1678 р., на озброєнні Лебединського гарнізону було 9 великих гармат, 88 мушкетів і 5 пищалів.

Наприкінці XVII на початок XVIII ст. місто інтенсивно розвивалося, збільшувалося його населення, а відтак зростали й можливості проведення складних архітектурно-інженерних робіт. Мешканці міста – «черкаси полкової служби» (служилі козаки) – окрім станичної служби, займалися землеробством, скотарством, торгівлею, кустарними промислами і ремеслами. На початок XVIII ст. біля Великого міста був двір чернігівського полковника Павла Полуботка.

В 1765 р. ліквідовано слобідські козацькі полки. На території Слобожанщини була створена Слобідсько-Українська губернія, а Лебедин став військовою слободою, центром комісарства Сумської провінції цієї губернії.

З 1780 р. Лебедин – повітове місто Харківського намісництва, а в 1796 р. увійшов в склад Охтирського повіту відновленої Слобідсько-Української губернії. У 1781 затверджено герб Лебедин у вигляді щита, у верхній частині якого було зображено герб намісницького міста Харкова, а в нижній – на золотому полі лебедя, що символізує назву міста. В 1782 р. «Леб'язий город» було перейменовано на повітове місто Лебедин, яке з'явилося на місці колишніх трьох слобід (Леб'язий город, Кобижча і Довгалівка).

У першій половині XIX ст. основними заняттями населення залишалися хліборобство і тваринництво, водночас подальшого розвитку набули садівництво й баштанництво. У 40-х рр. тут будується паровий млин, починають працювати 2 цегельні заводи та невеличка механічна майстерня. В середині XIX ст. в місті працювали підприємства мануфактурного типу: селітряне, свічкове, 3 салотопні, 3 крохмальні, броварня, 5 красильень, 3 водяні млини і 66 вітряків. Водночас продовжували розвиватися кустарні промисли. Найбільш поширеними ремеслами були плетіння та фарбування шерстяних поясів і пошиття плахт. Дрібну торгівлю вели 113 лавок. Щотижня відбувалися 2 торги, щороку – 4 невеликі ярмарки, що тривали по 3 дні.

На початок XX ст. населення міста досягло 18 тис. осіб. У цей час одно і двоповерхові кам'яні будинки займають уже центральний майдан, з'являються й на прилеглих вулицях. У центрі споруджуються будинки повітових земств й училищ, торговельних закладів. Головне місце серед новобудов посіла міська управа (нині – пожежна частина). В першій чверті XX ст. повністю сформувалось історичне архітектурне обличчя міста.

На початок XX ст. у місті з'явилося кілька нових навчальних, медичних та культурно - освітніх закладів. У 1904 р. у Лебедині почав працювати флагман борошномельної промисловості – 5-ти поверховий млин М. Кононенка та І. Пивоварова. У 1907 р. почав діяти

новий цегельний завод. В 1910 р. була споруджена перша електростанція в Лебедині. Того ж року підприємець Бурлюк спорудив механічний завод, який в 1919 р. був пристосований для ремонту сільськогосподарських машин (потім це ВАТ “Лебединський завод поршневих кілець”).

Революційні події і бойові дії 1917-1920 рр. надовго загальмували розвиток економіки і культури міста Лебедин. Після адміністративної реформи 1923 р. Лебедин протягом 7 років як районний центр входив в склад Сумського округу, в 1930-32 рр. безпосередньо підпорядковувався республіканським органам влади, в 1932 – 39 рр. – райцентр Харківської області, а з 1939 р. – центр Лебединського району Сумської області.

Страшний голодомор, що пройшов по всій радянській Україні в 1932-1933 роках, не обминув і міста Лебедин. За приблизними оцінками, від голодної смерті загинуло 30% лебединців.

У 1955 р. на базі Лебединських авторемонтних майстерень почав працювати завод поршневих кілець. 1960 року на базі промартілі “3-я п’ятирічка” була створена фабрика пластмасової фурнітури. 1961 року на базі механічних майстерень торфопідприємства створено завод верстатних вузлів. У 1964 р. на базі цеху Лебединського промкомбінату створено ліжковий завод (потім – ВАТ “Лебединський машинобудівний дослідно - експериментальний завод “Темп”). В 1965р. м. Лебедин було підключено до державної електромережі.

В 1985 р. було розроблено новий генеральний план подальшої забудови м. Лебедин. Наприкінці ХХ ст. продовжувалося промислове будівництво. В 1988 р. випустив першу продукцію Лебединський моторобудівний завод “Мотор – Січ” (нині ДП “Моторобудівний завод АТ “Мотор – Січ”). В 1995 р. на базі колишнього військового об’єкта було створено ТОВ “Лебединський нафтомаслозавод” (торгова марка “Leol”). В 1999 р. засновано спільне українсько – чеське підприємство “ХаСен” (потім – ТОВ “RAMA – UA”). Відкриваються нові навчально – виховні заклади: в 1989 р. – загальноосвітня школа № 7 (нині НВК № 7), а в 1992р. – дитсадок “Калинка”.

Наприкінці 1993 р. сесія Верховної Ради України присвоїла Лебедину статус міста обласного значення. В серпні 1997 р. сесія Лебединської міської ради затвердила новий герб і прапор міста Лебедин.

На 1 січня 2008 р. в місті проживало 27 120 осіб, а разом із селами, підпорядкованими Лебединській міській раді – 27 709 осіб. Лебедин – лідер в області у сфері підтримки і розвитку приватного підприємництва. У місті успішно працюють спільні підприємства з участю іноземного капіталу.

Лебедин має розвинену мережу культурно – освітніх закладів, у тому числі три коледжі та одне училище.

На сьогодні в Лебединській громаді нараховується 232 пам’ятки історії та культури, у тому числі – 67 пам’яток археології, 41 пам’ятки архітектури, 102 пам’ятки історії, 4 пам’яток монументального мистецтва.

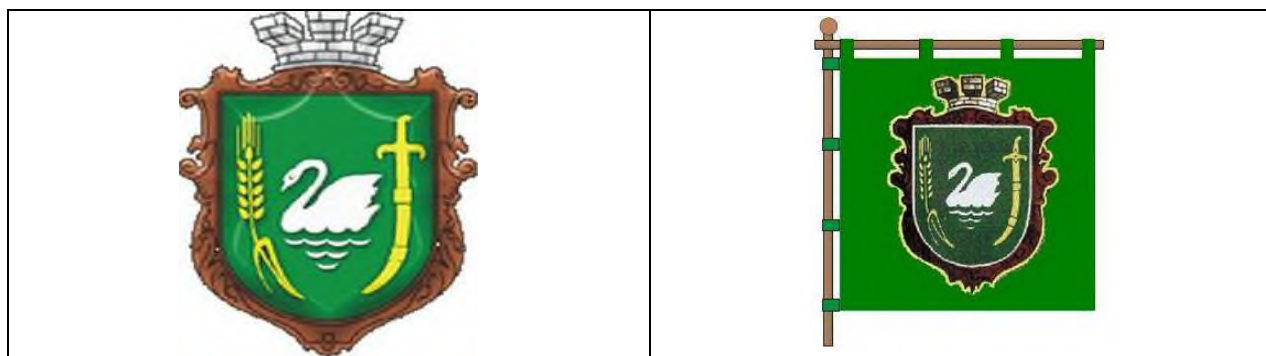

Рис. 1.1 Герб та прапор Лебединської громади.

Таблиця 1.1

Пам'ятки архітектури на території Лебединської територіальної громади

Найменування пам'ятки	Датування	Місцезнаходження
<i>Пам'ятки культурної спадщини національного значення, занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України</i>		
Воскресенська церква	1748 р.	м. Лебедин, вул. Кобижча, 121
<i>Пам'ятки архітектури, що знаходяться під охороною держави</i>		
Будинок колишнього повітового училища	1824–1903 рр.	м. Лебедин, вул. Героїв Майдану, 10
Гостинний двір (торгові ряди)	1847–1856 рр.	м. Лебедин, пл. Соборна, 37, 38, 39
Житловий будинок XIX ст.,	1860–1865 рр.	м. Лебедин, вул. Л. Батютенка, 15
Земська управа	1910 р.	м. Лебедин, вул. Героїв Майдану, 17
Операційне відділення земської лікарні	1910 р.	м. Лебедин, вул. Михайлівська, 18
Міська управа	1913–1915 рр.	м. Лебедин, пл. Соборна, 11
Покровська церква	1863–1875 рр.	м. Лебедин, вул. Покрівська, 44
Миколаївська церква	1914 р.	м. Лебедин, вул. Миколаївська, 1
Вознесенська церква	1849–1858 рр.	м. Лебедин, площа Волі, 36
Свято-Дмитрівська церква	1888 р.	с. Бишкінь, вул. Перемоги, 48а
Миколаївська церква	1730 р.	с. Боброве, вул. Миру
Троїцька церква з дзвіницею	Церква 1778–1782 років, дзвіниця 1840–1841 років	с. Василівка, вул. Петровського, 19
Церква святої Параскеви (церква Параскеви)	1898 р.	с. Великий Вистороп, вул. Бережна, 17б
Спасо-Преображенська церква	1898 р.	с. Ворожба, вул. Лебединська, 3
Спасо-Преображенська церква (дзвіниці)	1896р.	с. Ворожба, вул. Лебединська, 3
Михайлівська церква	поч. XX ст.	с. Курган, вул. Цетральна, 67а
Садина Хрущових (Головний будинок)	I пол. XIX ст. (1893 р.)	Село Лифине, вул. Лифинська
Садина Хрущових Винний склад	1893 р.	с. Лифине, вул. Лифинська
Садина Хрущових Флігель	1880-ті рр.	с. Лифине, вул. Лифинська
Садина Хрущових Казарма робітників економії	1886 рр.	с. Лифине, вул. Лифинська
Будинок управителя цукрозаводу	кін. XIX ст.	с. Малий Вистороп, вул. Рибалка, 3
Михайлівська церква	1913 р.	с. Малий Вистороп, вул. Лебединська, 1 а
Успенський собор (Успенська церква)	1759–1775 рр.	с. Межиріч, вул. Центральна, 48
Садина Капністів	кін. XIX ст. – поч. XX ст.	с. Михайлівка, вул. Трихліба
Успенська церква	1882 р.	с. Пристайлове, вул. Лебединська, 2
Іоано-Предтеченська церква (Церква Предтечі)	1886 р.	с. Рябушки, вул. Миру, 187а
Миколаївська церква	1895 р.	с. Червлене, вул. Яранська, 3
<i>Нововиявлені об'єкти</i>		
Садиний будинок В. Щокіна-Кротова	1880 р.	м. Лебедин, вул. Михайлівська, 17
Особняк лікаря К.О.Зільберника	1912 р.	м. Лебедин, пл. Волі, 17
Житловий будинок священника Вознесенської церкви О.Солофенка	1919 р.	м. Лебедин, пл. Волі, 19
Будівля магазину	кінець XIX ст.	м. Лебедин, вул. Героїв Майдану, 4
Будівля магазину	кінець XIX ст.	м. Лебедин, вул. Героїв Майдану, 6
Будівля магазину	кінець XIX ст.	м. Лебедин, вул. Героїв Майдану, 8
Садиний будинок у садібі родини наказного гетьмана Війська Запорізького Павла Полуботка	XVIII ст.	м. Лебедин, вул. Героїв Майдану, 12/В

Найменування пам'ятки	Датування	Місцезнаходження
Особняк	1910 р.	м. Лебедин, вул. Замкова, 10
Комплекс будівель чоловічої гімназії	початок XX ст.	м. Лебедин, вул. Тараса Шевченка, 73
Контора купця Коненка	кінець XIX ст.	м. Лебедин, вул. Тараса Шевченка, 78
Особняк	початок XX ст.	м. Лебедин, вул. Михайлівська, 1
Садібний будинок В.Є.Щокіна-Кротова	початок XX ст.	м. Лебедин, вул. Михайлівська, 17
Садібний будинок поміщиків Лосєвих	кінець XIX ст. - початок XX ст.	м. Лебедин, вул. Сумська, 18

1.2. Загальна характеристика та географічне розташування громади

Лебединська міська територіальна громада створена у 2020 році у результаті адміністративно-територіальної реформи, об'єднавши майже всі населені пункти колишнього ліквідованого Лебединського району Сумської області.

Згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 723-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Сумської області» Лебединська міська територіальна громада (м. Лебедин та населені пункти Лебединського району) увійшла в склад новоутвореного Сумського району.

Лебединська міська територіальна громада розташована в південній частині Сумської області, в лісостеповій зоні. З півдня на північ простягається на 49 кілометрів із заходу на схід - 57 кілометрів. Громада межує з Чупахівською, Тростянецькою, Нижньосиригатською, Боромлянською, Садівською, Миколаївською, Вільшанською, Синівською територіальними громадами Сумської області та Великобудищанською, Комишанською територіальними громадами Полтавської області.

Лебединська міська територіальна громада займає більше 1 642,9 кв. км та є шостою за територією серед найбільших громад України.

Місто Лебедин – адміністративний центр громади, за останні десятиліття мало статус міста обласного підпорядкування, центру однойменного району, «військовим містечком» з великою кількістю військових об'єктів та військових підрозділів. Кількість населених пунктів в громаді всього – 125 (місто – 1, села – 120, селища - 4) які об'єднані у 22 старостати.

Рис. 2.1. Карта-схема Лебединської міської територіальної громади

Площа Лебединської міської територіальної громади складає 25% від площі Сумського району та 6,9% від площі Сумської області. Кількість населення Лебединської громади міської територіальної становить 9,2% від населення Сумського району та 3,6% від населення Сумської області.

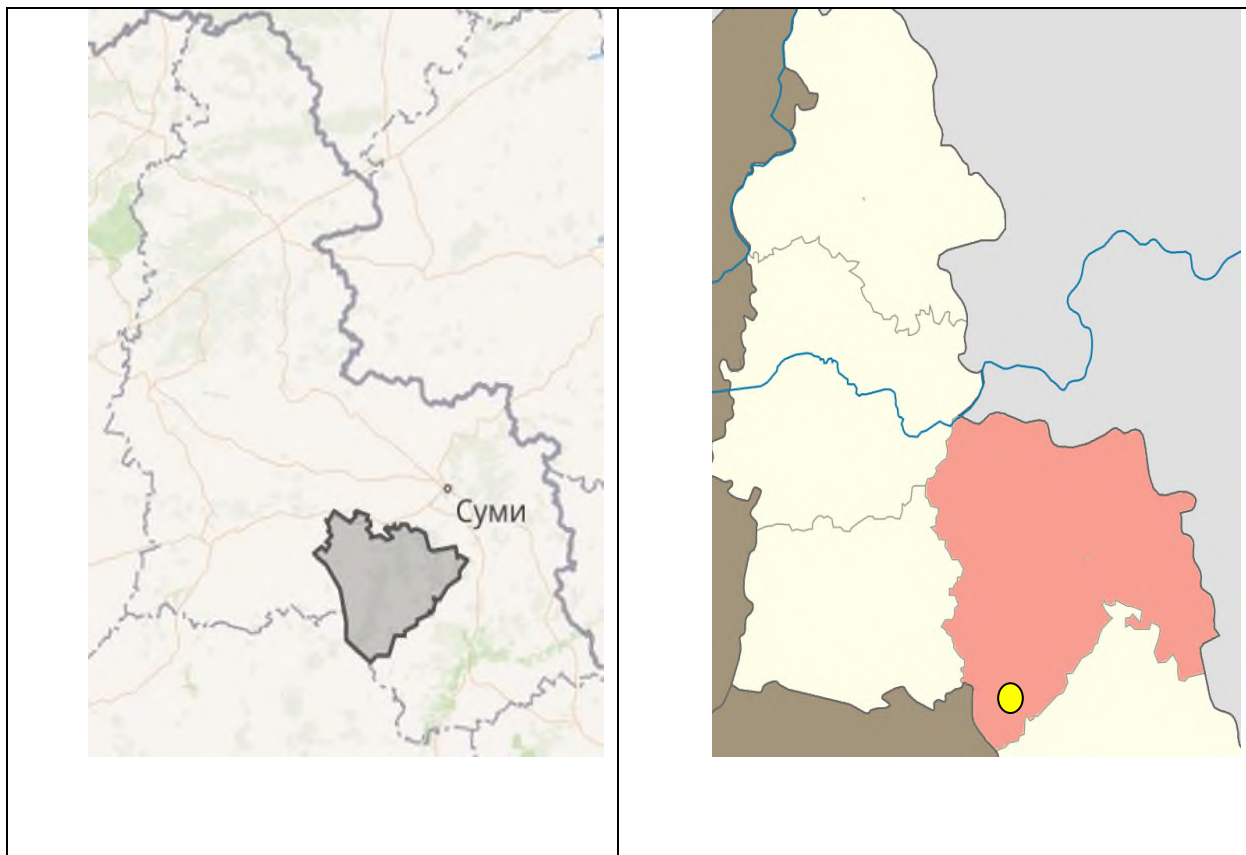

Рис. 2.2. Розташування Лебединської міської територіальної громади на території Сумської області та на території Сумського району Сумської області

Адміністративний центр громади

Лебединська міська територіальна громада розташована на стику Роменського, Охтирського, Конотопського районів Сумської області та Миргородського району Полтавської області.

Адміністративний центр громади м. Лебедин - місто обласного підпорядкування. Розташоване на обох берегах річки Вільшанки, за 52 км від обласного центру м. Суми (автошлях Т 1909). Місто Лебедин лежить на березі річки Вільшанка, яка через 7 км впадає в річку Псел. Місто з усіх боків оточене лісовими масивами, в яких домінуючою породою є сосна. Через місто проходять три основні автомобільні дороги:

Т 1906 – автомобільний шлях територіального значення у Сумській області, пролягає територією Сумського та Охтирського районів через пункт контролю Білопілля – Миколаївку – Лебедин – Лантратівку, загальна довжина — 122,1 км;

Т 1909 – автомобільний шлях територіального значення у Сумській області, пролягає територією Сумського району через Суми – Лебедин, загальна довжина – 41,1 км;

Т 1913 – автомобільний шлях територіального значення у Сумській та Полтавській областях, пролягає територією Роменського, Миргородського, Сумського та Охтирського районів через Ромни – Липову Долину – Лебедин – Тростянець – Мезенівку, загальна довжина – 149,8 км.

Відстань від адміністративного центру громади м. Лебедин:

- до м. Київ – 280 км.
- до м. Полтава – 110 км
- до м. Харків – 140 км
- до м. Львів – 742 км.
- до кордону з Російською федерацією – 65 км.

Таблиця 2.1

Населені пункти Лебединської міської територіальної громади станом на 01.01.2025 р.

Назва населеного пункту	Тип населеного пункту	Чисельність жителів населеного пункту (осіб)	Площа населеного пункту (кв. км)
м. Лебедин	місто	23892	27,4
Байрак	село	40	0,786
Барабашівка	село	8	0,252
Басівщина	село	5	0,268
Березів Яр	село	7	0,335
Бишкінь	село	584	4,331
Боброве	село	104	1,096
Бойки	село	1	0,24
Боровенька	село	399	1,813
Будилка	село	1304	3,443
Букати	село	1	0,149
Бурівка	село	45	0,664
Валки	село	43	0,225
Василівка	село	989	3,334
Великий Вистороп	село	626	3,136
Великі Луки	село	14	0,256
Вершина	село	21	0,207
Вільшанка	село	58	0,708
Влізьки	село	54	0,911
Ворожба	село	1043	7,891
Галушки	село	32	0,442
Гамаліївка	село	20	0,207
Гарбарі	село	92	0,472
Гарбузівка	село	151	0,955
Гірки	село	54	0,481
Гостробири	село	5	0,254
Грабці	село	0	0,113
Гринцеве	село	297	1,513
Грицини	село	80	0,5
Грунь	село	70	0,961
Грушеве	село	5	0,183
Гудимівка	село	59	0,331
Гутницьке	село	20	0,239
Даценківка	село	111	0,717
Дігтярі	село	1	0,37
Дмитрівка	село	127	1,072
Дремлюги	село	7	0,153
Дружне	село	21	0,283
Забуги	село	35	0,334
Зелений Гай	село	43	0,76
Калюжне	село	215	1,003
Кам'яне	село	537	3,48
Караван	село	28	0,79

Назва населеного пункту	Тип населеного пункту	Чисельність жителів населеного пункту (осіб)	Площа населеного пункту (кв. км)
Катеринівка	село	305	1,359
Кердилівщина	село	43	0,366
Ключинівка	село	42	0,542
Корчани	село	36	0,395
Костів	село	79	0,988
Куданівка	село	204	0,086
Кулики	село	35	0,15
Куличка	село	74	0,692
Курган	село	416	1,424
Курилівка	село	71	0,591
Лифине	село	33	0,286
Лободівщина	село	26	0,249
Лозово-Грушеве	село	3	0,174
Ляшки	село	57	0,64
Майдаки	село	3	0,323
Малий Вистороп	село	920	2,108
Мартинці	село	17	0,547
Марусенкове	село	7	0,283
Межиріч	село	1128	12,953
Мирне	село	119	1,096
Миронівщина	село	37	0,446
Михайлівка	село	755	2,442
Лебединий Бобрик	село	587	2,904
Новоселівка	село	31	0,176
Новосільське	село	25	0,924
Овдянське	село	4	0,98
Олександрівка	село	117	0,974
Олексенкове	село	55	0,022
Олексіївка	село	45	0,3411,
Павленкове	село	233	1,07
Падалки	село	11	0,323
Панченки	село	28	0,203
Парфили	село	7	0,212
Патріотівка	село	157	0,587
Пашкине	село	32	0,286
Переліски	село	15	0,15
Північне	село	35	0,196
Підопригори	село	302	1,937
Підсулля	село	17	0,123
Пісківка	село	24	0,282
Плетнєове	село	6	0,168
Помірки	село	77	0,762
Пристайлове	село	429	2,592
Протопопівщина	село	27	0,279
Радчуки	село	12	0,141

Назва населеного пункту	Тип населеного пункту	Чисельність жителів населеного пункту (осіб)	Площа населеного пункту (кв. км)
Ревки	село	79	0,682
Руда	село	72	0,509
Рябушки	село	574	2,732
Савенки	село	7	0,164
Селище	село	71	0,429
Семенівка	село	45	0,664
Ситники	село	26	0,36
Сіренки	село	54	0,427
Слобода	село	42	0,448
Софіївка	село	8	0,182
Старонове	село	6	0,137
Стеблянки	село	51	0,399
Степне	село	23	0,587
Степове	село	75	0,636
Ступки	село	28	0,208
Супруни	село	7	0,66
Токарі	село	310	0,106
Топчії	село	31	0,254
Тригуби	село	5	0,106
Харченки	село	9	0,331
Хилькове	село	8	0,106
Червлене	село	342	1,303
Червоне	село	11	0,162
Черемухівка	село	31	0,344
Чернецьке	село	95	0,448
Чернишки	село	7	0,142
Чижове	село	8	0,244
Шевченкове	село	35	0,558
Штепівка	село	769	4,219
Шумили	село	1	0,115
Щетини	село	9	0,167
Яроші	село	28	0,257
Яснопілля	село	8	0,168
Залізничне	селище	186	0,502
Мирне	селище	54	0,166
Новопетрівка	селище	73	0,365
Андріївське	селище	299	0,965

В загальній структурі населення, розселеного по території громади міське населення складає 58%, а сільське – 42%. Розселення по території громади нерівномірне, більшість населення проживає у місті Лебедин. У 28 з 125 населених пунктах громади проживає 10 або менше мешканців, з них у 5 населених пунктах – проживає одна або жодної особи.

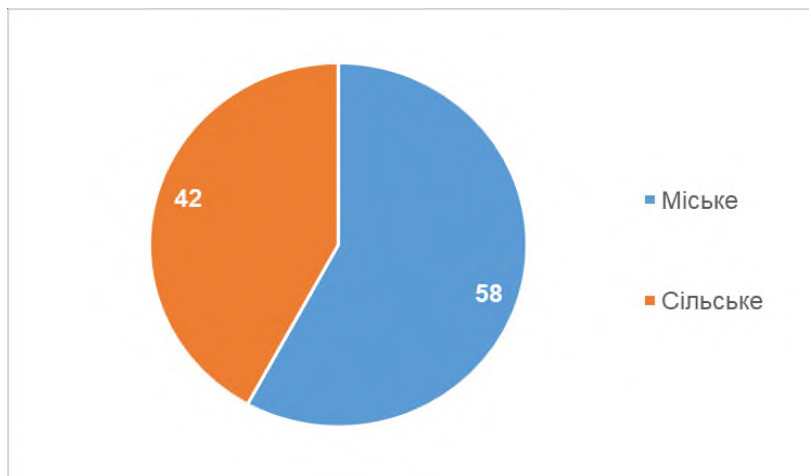

Рис. 2.3. Структура населення місто/село, %

Розподіл населення за національністю за даними перепису 2001 року: національність українці 92,88%, росіяни – 6,27%, інші/не вказали – 0,85%. перепис 2001 року

На такий розподіл впливає наявність робочих місць в місті Лебедин і селах громади, а також розташування організацій та установ, житлового фонду, спеціалізація промислового та сільськогосподарського виробництва, дислокація культурних центрів, освітніх установ різного рівня, закладів, що надають адміністративні та медичні послуги.

1.3. Природно-ресурсний потенціал громади

Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія, корисні копалини, кліматичні умови

Ландшафтні особливості рельєфу

Територія Лебединської міської територіальної громади знаходиться у південно-західній частині Східноєвропейської рівнини, зони лісостепу (лівобережна висока провінція, водно-льодовикова рівнина і схили Середньоросійської височини). Дана територія відноситься до Лівобережно-дніпровського краю (північно-полтавська височинна область). Координати центру громади (м. Лебедин) – 50°34'36" пн. ш. 34°28'55" сх. д.

Відповідно до геоморфологічного районування України територія громади розташовується в межах Полтавської пластово-аккумулятивної рівнини на палеогенових і неогенових відкладах. Відповідно до карти фізико-географічного районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-1.html>) територія Лебединської міської територіальної громади розташовується в межах Південно-придніпровської терасової низовинної області.

Територія Лебединської міської територіальної громади лежить в межах південно-західних відрогів Середньоруської височини та півночі Полтавської рівнини. В цілому – це полого-горбиста рівнина, розчленована долинно-балочною мережею. На схилах долин, особливо правобережних, добре розвинута яружно-балкова мережа.

За походженням рельєф громади переважно ерозійний, тобто вироблений річками та тимчасовими водотоками. Основними і найбільш поширеними формами рельєфу є вододільні плато, річкові долини, балки, яри. З неерозійних форм рельєфу мають місце степові блюдця та соляно-купольні дислокації (підняття). Ерозійне розчленування надає рівнинній поверхні хвилястого характеру. Яружна мережа супроводжується сучасними геоморфологічними процесами: зсувами, обвалами, інтенсивним змивом ґрунтів.

В рельєфі Лебединської міської територіальної громади два основних типи макрорельєфу: морфологічний і генетичний. До першого типу відноситься плато, які являють собою підвищені ділянки вододільного простору і характеризується відносно різко вираженою ерозійною структурою рельєфу, їх поверхня в більшості випадків розчленована густою мережею ярів та балок. Другий тип макрорельєфу представлений річковими долинами з їх хвилястою чи плоскою поверхнею, які характеризуються більш слабким розвитком яружно-балочної мережі.

Територія громади за характером рельєфу є рівниною, рельєф має загальне пониження до р. Псел. За поперечним профілем рельєфу територія громади має відносно

полого-горбистий рівнинний характер із загальним схилом із сходу на захід із різницею відміток 107-192 м на 27,8 км протяжності профілю.

Загалом територія Лебединської міської територіальної громади знаходиться на Сульсько-Псельському плато, розділеному долиною р. Грунь. Оскільки частину плато розчленовують значні праві притоки ріки Псел: Вільшанка, Грунь, Ташань, Легань, то вододіл між річками Сула і Псел не симетричний. Важливим елементом рельєфу є також вододіл, який відділяє долини рік Псел і Ворскла.

На території Лебединської міської територіальній громаді переважають ґрунти:

- темно-сірі опідзолені і чорноземи опідзолені глеюваті супіщані;
- темно-сірі опідзолені і чорноземи опідзолені глеюваті легкосуглинкові;
- лучно-чорноземні ґрунти та їх слабосолонцюваті і слабоосолоділі відміни легкосуглинкові;

- лучні ґрунти та їх слабосолонцюваті і слабоосолоділі відміни середньо суглинкові.

Також наявні:

- ясно-сірі і сірі опідзолені супіщані ґрунти;
- ясно-сірі і сірі опідзолені легкосуглинкові ґрунти;
- лучно-болотні, мулуваті-болотні і торфувато-болотні неосушені ґрунти;
- лучно-болотні, мулуваті-болотні і торфувато-болотні осушені ґрунти;
- дернові неглибокі глейові легкосуглинкові ґрунти;
- дернові глейові осушені середньосуглинкові ґрунти;
- дернові глейові карбонатні легкосуглинкові ґрунти;
- розмиті піщані ґрунти і відходи рихлих піщаних порід.

Основна територія громади (70,2%) зайнята чорноземами, які утворилися на вкритих лесовими породами вододілах, під трав'янистою лучностеповою рослинністю. Також під дубовими лісами, які займали або займають значні площі вододільних схилів і берегів балок, сформувалися сірі лісові, опідзолені і реградовані чорноземні ґрунти.

Структура земельного фонду

Загальна площа земельних ресурсів громади 164 756,8 га, з якої 112 487,5 га (68,27%) становлять землі сільськогосподарського призначення, ліси та лісовкриті площі 41334,2 га (25,9%), землі водного фонду – 21 78,2 га (1,32%), забудована територія – 4 944,1 га (3,0%). Серед останніх землі, що використовуються для відпочинку становлять 2 075,4 га (1,26%).

Таблиця 3.1

Структура земельного фонду Лебединської міської територіальної громади в розрізі категорій земель

Категорія земель	Площа, га	Відсотків до загальної площі
Землі сільськогосподарського призначення	112487,5	68,27
в т.ч.		
Сільськогосподарські угіддя	109238,9	66,3
Під господарськимибудівлями і дворами	1681,2	1,02
Під господарськими шляхами і прогонами	1436,3	0,87
землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості	131	0,08
Ліси та інші лісовкриті площі всього, у т.ч.	41334,2	25,9
лісові землі	40556,3	24,67
чагарники	507,8	0,31

Категорія земель	Площа, га	Відсотків до загальної площі
Забудовані землі всього у т.ч.	4944,1	3,0
Під житловою забудовою	1024,2	0,62
Землі промисловості	303,7	0,19
Землі під відкритими розробками, кар'єрами, шахтами та відповідними спорудами всього, у т.ч.	40,8	0,02
відкриті розробки та кар'єри, шахти, які експлуатують	40,8	0,02
інші (під відпрацьовані розробки та кар'єри; закриті шахти; відвали; терикони, які не експлуатують)	-	
Землі, які використовуються у комерційних цілях	59,6	0,04
Землі громадського призначення	403,8	0,24
Землі змішаного використання	853,4	0,52
Землі, які використовуються для транспорту та зв'язку	55,3	0,03
Землі, які використовуються для технічної інфраструктури	72,5	0,04
Землі, які використовуються для відпочинку та інші відкриті землі	2075,4	1,26
Землі під водою (водні ресурси) всього, у т.ч.	2178,2	1,32
під ставками	792,6	0,48
природними водотоками (річками та ставками)	1167,4	0,71
штучними водотоками (каналами, колекторами, канавами)	218	0,13
Відкриті заболочені землі та землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	3813,1	2,31
ВСЬОГО	164756,8	100

Основна частина земель сільськогосподарського призначення припадає на сільськогосподарські угіддя – 109 238,9га (66,3%), під господарськими будівлями та дворами незначні площі –1 681,2 га (1,02%), під господарськими шляхами і прогонами майже так само –1 436,3 га (0,87%).

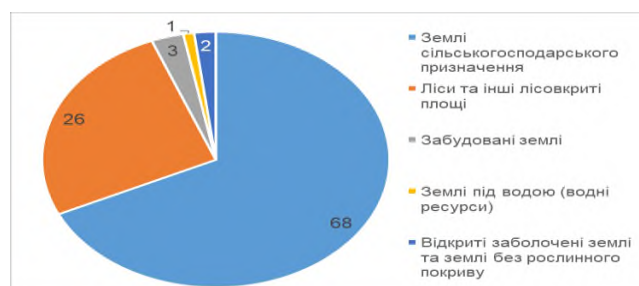

Рис.3.1. Структура земельного фонду Лебединської ТГ, %

Важливим фактором капіталізації земельних ресурсів є їх актуальна нормативна грошова оцінка (НГО). У населених пунктах село Ворожба і Михайлівка Лебединської громади остання НГО проводилась у 2023 р., в інших населених пунктах – у 2010-2021 роках, надалі здійснювалася лише її індексація. Наступна НГО в громаді має бути проведена у 2027 р.

У Лебединській міській територіальній громаді налічується 82 землекористувачі (у т.ч. власники) земель. Водночас майже 30,7 % земель сільськогосподарського призначення (понад 33 000 га) в громаді обробляють 5 найбільших землекористувачів (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Найбільші землекористувачі Лебединської міської територіальної громади
станом на 01.01.2026р.

№	Назва	Кіл-ть землі у використанні, га
1	Товариство з обмеженою відповідальністю «Ворожбалатінвест»	8130
2	Товариство з обмеженою відповідальністю «Райз-Північ»	8075
3	Товариство з обмеженою відповідальністю «Агро-Край»	7049
4	Товариство з обмеженою відповідальністю «АвіасУкрагрогруп»	5392
5	Товариство з додатковою відповідальністю «Племзавод «Михайлівка»	4922
	ВСЬОГО	33568

Лісові масиви

Загальна площа лісових земель на території Лебединської міської територіальної громади складає 40 556,3 га, чагарників – 507,8 га. Серед лісоутворюючих видів Лебединської міської територіальної громади найбільшу територію займає сосна звичайна – 49,3%, дуб звичайний – 34,8%, вільха чорна – 4,8%, береза бородавчата – 3,1%, ясен звичайний – 2,7%, інші – 5,3%.

У постійному користуванні Державного підприємства «Ліси України» перебуває 28 589 га земель лісового фонду.

У користуванні Лебединського дочірнього агролісгосподарського підприємства «Лебединський агролісгосп» перебуває 11 859 га земель лісового фонду.

Природно-заповідний фонд

Завдяки наявним кліматичним умовам, що сприяють значному його біорізноманіттю, на території Лебединської міської територіальної громади налічується 25 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 6 976,05 га, із них 1 загальнодержавного значення, 24 місцевого значення

Таблиця 3.3

Перелік об'єктів природно-заповідного фонду Лебединської громади

Найменування	Площа	Коротка інформація, місцезнаходження
<i>Природно-заповідний фонд загальнодержавного значення</i>		
«Озеро Шелехівське»	7,0 га	Гідрологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення. Це природне озеро на дні глибокої, вкритої лісовою рослинністю балки на правому корінному березі р. Псел на північ від с. Межиріч. Дане гідрологічне утворення має джерельний тип живлення та виникло в результаті зсувів земної поверхні під час танення льодовика. Навколо території пам'ятки природи розташовується територія гідрологічного заказника місцевого значення «Шелехівський».

Найменування	Площа	Коротка інформація, місцезнаходження
<i>Природно-заповідний фонд місцевого значення</i>		
«Михайлівська цілина»	882,9 га	Природний заповідник. Степовий природний заповідник, розташований у межах Сумської області, на заході Лебединської міської територіальної громади, на північний захід від села Степового, та частково в межах Роменського району.
«Верхньосульський»	1133,2 га	Гідрологічний заказник місцевого значення. Розташований в північно-західній частині Лебединської міської територіальної громади. Загальна площа 1133,2 га, в межах Лебединської громади площа складає 100 га.
«Шелехівський»	481,0 га	Гідрологічний заказник місцевого значення. Знаходиться в лісовому фонді Державного підприємства «Ліси України», Межиріцьке лісництво, на північний захід від с. Межиріч. Лісові масиви заказника представлені дубовими, березовими, сосновими, липовими та вільховими насадженнями.
«Ворожбянський»	2948,1 га	Гідрологічний заказник місцевого значення. Заказник розташований обабіч берегів р. Псел в східній частині Лебединської міської територіальної громади. Загальна площа – 2948,1 га, в межах Лебединської громади площа складає 396,1 га.
«Галине болото»	220,0 га	Гідрологічний заказник місцевого значення. Знаходиться в болотяно-лісовому масиві заплави р. Псел на відстані 2,5 км на захід від центру с. Великий Вистороп.
«Перелісківський»	26,0 га	Гідрологічний заказник місцевого значення. Заболочена ділянка серед каналів в басейні р. Легань, притоки р. Псел. Розташований на південному заході від с. Великий Вистороп, в урочищі «Григорівщина».
«Бобрицький»	34,24 га	Гідрологічний заказник місцевого значення. Заказник знаходиться в заплаві р. Бобрик між с. Бобрик та с. Московський Бобрик.
«Озеро Семиверстне»	74,2 га	Орнітологічний заказник місцевого значення. Знаходиться в південно-східній частині Лебединської міської територіальної громади. Територія заказника являє собою велике заболочене зниження, що лежить біля підніжжя лівого корінного берега долини р. Псел і знаходиться між населеними пунктами: м. Лебедин, с. Рябушки, с. Будилка.
«Довге»	64,0 га	Ботанічний заказник місцевого значення. Територія заказника являє собою балку із степовою рослинністю, що розташована на захід від с. Грунь. Загальна площа – 64 га, з них 55,6 га входить до складу природного заповідника «Михайлівська цілина»
«Грушевський»	33,5 га	Ботанічний заказник місцевого значення. Знаходиться в південно-західній частині від с. Грушеве. Територія заказника являє собою ділянку лучного степу, збережену від розорювання і заліснення в балці. Загальна площа 33,5 га, з них 28,1 га входить до складу природного заповідника «Михайлівська цілина».
«Лозово-грушевий»	44,0 га	Ботанічний заказник місцевого значення. Заказник являє собою балку зі збереженою степовою рослинністю між селами Лозово-Грушеве та Олександрівка. Загальна площа 44 га, з них 42,2 входить до складу природного заповідника «Михайлівська цілина».
«Пристаївський»	37,8 га	Ботанічний заказник місцевого значення. Знаходиться поблизу с. Гірки, територія заказника являє собою ділянку лучного степу в балці, збережену від розорювання і заліснення. Загальна площа 37,8 га, з них 35,5 входить до складу природного заповідника «Михайлівська цілина».
«Катеринівський»	773,1 га	Ботанічний заказник місцевого значення. Загальна площа 773,1 га, з них 511,5 входить до складу природного заповідника «Михайлівська цілина».

Найменування	Площа	Коротка інформація, місцезнаходження
«Відслонення пісків Полтавського ярусу»	5,0 га	Геологічна пам'ятка природи місцевого значення. Пам'ятка природи являє собою геологічні відслонення на двох вертикальних стінах ґрунту, справа від автодороги м. Лебедин – м. Суми, та на віддалі до 250 м від нього на яружному обриві. Прошарки яскраво-червоного піску Полтавського ярусу берекської свити мають потужність 0,5-1,3 м. Знаходиться на північно-західній околиці с. Михайлівка.
«Межиріцька шовковиця»	0,02 га	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення. Дерево шовковиці білої унікальне завіком та параметрами (вік – 350 років, висота – 21 м, обхват на висоті 1,3 м – 549 см). Знаходиться в центральній частині с. Межиріч, навпроти входу в сільську церкву.
«Дуб в с. Будилка»	0,01 га	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення. У пам'ятці природи охороняється поодинокий унікальний за віком та параметрами дерево дубачерешчатого (вік – 350 років, висота – 25 м, обхват на висоті 1,3 м – 530 см). Знаходиться в центральній частині с. Будила, по вул. Садова, буд. 5, на подвір'ї житлового будинку.
«Криниця графа Капніста»	1,0 га	Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення. Пам'ятка природи являє собою ділянку лісового насадження з самовитічним джерелом води доброї питної якості. Знаходиться неподалік від західної околиці с. Михайлівка на території Михайлівського старостинського округу, в заплаві р. Псел.
«Петрівські дуби»	1,0 га	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення. Являє собою ділянку лісових насаджень з місцем зростання унікальних за віком та параметрами дерев дубачерешчатого в кількості 3 од. Знаходиться на північній околиці с. Михайлівка на крутому схилі правого корінного берега р. Псел.
«Городище»	64,3 га	Ландшафтний заказник місцевого значення. Територія складається з плакорних ділянок, вкритих широколистяним лісом, що перемежуються з безлісими лучними ділянками та схилу правого корінного берега р. Псел. Об'єкт розташований на території Лебединської міської територіальної громади
«Дружба»	17,8 га	Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні. Ставок, розміщений у балці. Частина водозбору р. Псел. Об'єкт розташований на території Лебединської міської територіальної громади, на північний захід від села Ворожба.
«Куданівське болото»	79,68 га	Загальнозоологічний заказник місцевого значення в Україні. Розташований у межах Лебединської міської територіальної громади, на схід від села Куданівка, охороняється перезволожена територія в долині річки Псел.
«Липова Алея»	5,5 га	Заповідне урочище місцевого значення в Україні. Розташоване на західній околиці міста Лебедин. Площа - 5,5га. Перебуває в користуванні ДП «Ліси України» (Українське лісництво, кв. 32, діл. 24-25).
«Межиріцький заказник»	40,7 га	Ландшафтний заказник місцевого значення в Україні. Об'єкт розташований на території Лебединської міської територіальної громади, на північ від села Межиріч, охороняється яружно-балковий комплекс правого корінного берега річки Псел.
«Репівські дуби»	2,0 га	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення в країні. Знаходиться на західній околиці міста Лебедин на подвір'ї садиби лісництва, площа - 2 га. Перебуває у користуванні ДП «Ліси України».

Водні ресурси

Територія Лебединської міської територіальної громади знаходиться на Сульсько-Псельському плато, розділеному долиною р. Грунь. Найбільші висоти поверхні на Псельсько-Сульському вододілі, де вони досягають 235 м. Вододіл між басейнами цих річок проходить хвилястою лінією у північній частині громади. Оскільки частину плато розчленовують значні праві притоки р. Псел – Вільшанка, Грунь, Ташань, Легань, то вододіл

між річками Сула і Псел не симетричний. Важливим елементом рельєфу є також вододіл, який відділяє долину р. Псел від долини р. Ворскли. Вододіл між Пслем і Ворсклою (максимальною висотою 218-220 м) проходить вздовж східної межі громади.

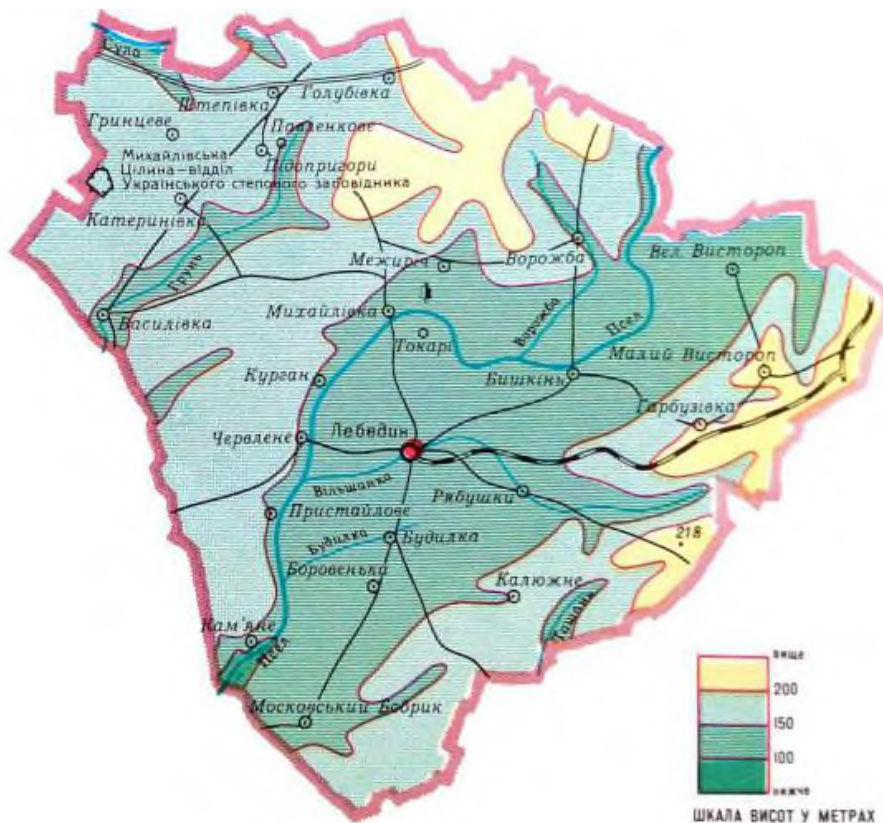

Рисунок 3.6. Водні ресурси та перепад висот Лебединської міської територіальної громади

Вся річкова мережа Лебединської міської територіальної громади належить до басейну річки Дніпро. Представлена річкою Псел з його притоками першого порядку – річками Ворожба, Вільшанка, Будилка, Грунь (з притоками Лозова і Суха Долина), Ташань, Легань, Ревки. Загальне число річок досить значне, хоча більшість із них – маленькі річки і струмки, які літом іноді пересихають. Загальна довжина річкової мережі складає 468 км. Для струмків характерне велике замулювання, вони течуть по балкам, ярам, на болотах, в посушливі роки вони пересихають. Більшість річок громади (крім транзитних) беруть початок в ярах і балках, де на поверхню виходять підземні води. Середній річний стік річок Лебединської міської територіальної громади складає від 2 до 4 л/сек. з 1 км².

Головною водною артерією Лебединської міської територіальної громади є р. Псел. Загальна довжина річки 717 км, в межах Сумської області – 176 км. Загальна площа водозбору – 22 800 км², а в межах області – 11 018 км². Середній похил річки становить 0,23 м/км. В середній за водністю рік витрата води в гирловій частині складає 46,3 м³/с, річний стік – 1,75 км³. Замерзає на початку грудня, скресає до середини березня.

Річка Грунь – друга за водністю притока Псла, що починається в межах Лебединської міської територіальної громади. Вона бере початок в балках на північний схід від с. Груні, впадає у р. Псел біля м. Гадяча. Долина р. Груні у межах Лебединської міської територіальної громади у верхній течії за формою нагадує балку з симетричними схилами, але згодом правий схил стає більш стрімкішим, і долина набуває асиметричної будови, лісистість басейну – 2,2%, заболоченість – 1,6%. Головна річка і її притоки в межах громади мають сітку ставків.

Всього на території Лебединської міської територіальної громади наявні 235 водойм – ставків, озер і малих водосховищ загальною площею приблизно 1 083,5 га.

У заплавах річок часто зустрічаються старичні озера. Інколи маленькі озерця заповнюють просадочні блюдця на терасах і вододілах. Невеликі озера зустрічаються на боровій терасі Псла, їх озерні улоговини являють собою улоговини видування піску. На першій надзаплавній терасі розташоване і одне з найбільших озер – оз. Лебедине (площа 52

га), що знаходиться на південно-західній околиці міста Лебедин і оз. Шелехівське, розташоване на півночі Лебединської міської територіальної громади. Площа Шелехівського озера невелика – близько 7 га.

Починаючи з 2000 року почало спостерігатися значне зменшення рівня води озера Лебединого. На даний час вода в озері майже відсутня, в окремих місцях максимальна глибина не перевищує 0,8 – 1 метра. Дно озера повністю замулене та заросле рослинністю. У 2013 році була виготовлена проектно-кошторисна документація: «Поліпшення технічного стану та благоустрою озера Лебедине в м. Лебедин». За даними вчених при зміні гідрологічної ситуації водне дзеркало озера може відновитися.

Стан більшості ставків на притоках Псла і Груні незадовільний. Збудовані вони були в основному силами господарств за спрощеною проектною документацією і навіть без неї. Греблі земляні з незакріпленими укосами, багато з них розмиті. Водоскидні споруди за своїм технічним станом і капітальністю не відповідають сучасним вимогам, що перешкоджає регулюванню і раціональному використанню річкового стоку.

Загалом, снігові, дощові і джерельні води виносять багато розчинів хлоридо-сульфатних солей, як з поверхні розораних земель, так і з під ґрунтових шарів. Долини річок в значній мірі заболочені, що також позначається на хімічному складі і смакових якостях води. Однак в цілому вода в річках слабо мінералізована і може використовуватись в сільському господарстві.

Корисні копалини

Одними із найбільш важливих природних ресурсів є корисні копалини. На території Лебединської міської територіальної громади докембрійські і давньопалеозойські відклади залягають на великій глибині, тому краще вивчені молоді породи мезо-кайнозойського віку. Всі корисні копалини громади відносяться до категорії нерудних, переважно осадового походження.

Сировинні ресурси Лебединської міської територіальної громади можна використати в багатьох галузях господарства: паливні ресурси – нафта, газ і газовий конденсат, торф; рудні ресурси – руди кольорових металів; нерудні ресурси – піски, глина.

Паливні ресурси

Головні паливні корисні копалини на території Лебединської міської територіальної громади включають: нафту, газ, газовий конденсат. На території громади експлуатуються Лебединське газоконденсатне родовище та Новотроїцьке нафто-газоконденсатне родовище. Лебединське газоконденсатне родовище займає площу 6 км². Пов'язане з брахіантиклінальною складкою, ускладненою соляним ядром і тектонічним порушенням. Потужність продуктивних горизонтів 10-50 м, вони залягають на глибині 4 515-4 950 м у кварцових пісках кам'яновугільної системи. Всього експлуатується 4 продуктивні горизонти.

Газ метановий (метану 98%), вміст конденсату в 1м³ газу – 400-500 см³, густина конденсату 785-839 кг/м³. Родовище експлуатується з 1975 р. перспективи видобутку газу і конденсату пов'язані з продовженням пошуків на глибині понад 5 км у карбонових відкладах.

Новотроїцьке нафто-газоконденсатне родовище має промислові відклади, пов'язані з пісковиками пермської та кам'яновугільної системи, що залягають у межах склепінь Новотроїцької структури. Нафтогазоносні горизонти виявлені на глибині 1809-4390 м.

До паливних ресурсів Лебединської міської територіальної громади відносяться поклади торфу. Основна частина торфових боліт – річкового походження. Торф'яники розміщені на заплавах терасах і в період весняного наводку покриваються водою. За своїм складом торф осоково-рогозовий, іноді до складу торфу входить невелика кількість деревини. Ступінь розкладу органічних речовин в торфі коливаються від 30 до 50 %. Теплотворність торфу відносно висока 3 800-5 400 калорій/кг. Основне родовище торфу – Великовисторопське. В цей час родовища торфу в Лебединській міській територіальній громаді не розробляються.

Рудні корисні копалини

На території Лебединської міської територіальної громади є кілька проявів титан-цирконієвої мінералізації. Найбільш перспективною є значна за розмірами Лебединська група проявів на правому березі р. Псел, де спостерігається смугове розташування ділянок відносно високих концентрацій рудних мінералів у пісках берекської світи. Смуга найбільших

концентрації орієнтована з північного заходу на південний схід і очевидно відповідає положенню берегової лінії берецького моря у момент його тривалої стабільності його рівня у присхильній частині западини. Група умовно складається з чотирьох окремих проявів площею від 0,35 до 10 кв. км: Михайлівського, Курганського, Пристайлівського і Кам'яного. Потужність розкривних порід на цих проявах коливається в межах від 6 до 40 м, а потужність зруденіння – 2,2-4,3 м, середній вміст у руді умовного ільменіту становить 26-32 кг/м³.

Більшість рудних покладів знаходиться на глибинах 22-49 м, а потужність зруденіння досягає 3,5-15,8 м. В межах території Лебединської міської територіальної громади є окремі непромислові прояви і пункти мінералізації титан-цирконієвих розсипів, які зосереджені переважно в межах вододільних просторів північно-східної половини Лебединського рудоносного поля. Поклади лінзоподібно-пластового типу з відносно мінливою потужністю корисної копалини. Рудовмісними породами є сірі, зеленувато-сірі, жовтувато-сірі піски полтавської серії. Зруденіння приурочене до верхньої частини берекської світи. Корисна копалина представлена сірими і зеленувато-сірими пісками, збагаченими мінералами важкої фракції. Середня потужність розсипів – 6 м. Потужність розкривних порід досить велика, а концентрації рудних компонентів ніде не досягають промислових значень.

Нерудні корисні копалини

На території Лебединської міської територіальної громади будівельні піски є однією з основних корисних копалин місцевого значення. Вони відносяться до алювіальних відкладів заплав, першої та другої надзаплавних терас р. Псел, а також частково до порід неогену і палеогену. Пісок застосовується для виготовлення будівельних сумішей. Більшість родовищ будівельних пісків приурочені до антропогенових відкладів заплав та терас. Найвідоміші серед них Лебединське-I (розробляється) і Лебединське-II (не розробляється).

Цегельно-черепичні суглинки – також поширений у Лебединській міській територіальній громаді різновид корисних копалин. Найкрупнішим родовищем, з тих що розробляються, є Лебединське, розташоване на околиці м. Лебедин. Корисною копалиною тут є верхньо-неоплейстоценові суглинки жовто-бурого кольору. Загальна потужність корисної копалини – 2,0-3,5 м. Розкривними породами є сучасні ґрунти потужністю 0,6-0,9 м, підстилаючими – піски другої надзаплавної тераси, які досліджувались в якості спіснюючої добавки. Пластичність суглинків змінюється, хімічний склад (%): SiO₂ – 77,9-81,0; Al₂O₃ – 6,3-7,8; Fe₂O₃ – 2,0-3,3; CaO – 2,7-4,3; MgO – 0,1-1,1. Суглинки придатні для виготовлення цегли марок 75 і 100.

Окремо слід виділити ресурси питних вод, які використовуються для централізованого водопостачання м. Лебедин. На однойменному родовищі розвідані: 1) водоносний комплекс у відкладах нижньої крейди та сеноманському ярусі верхньої крейди і 2) канівсько-бучацький водоносний горизонт. Дебіти в першому випадку становлять до 2600 м³/добу, тип – гідрокарбонатний натрієво-кальцієво-магнієвий. Для канівсько-бучацького водоносного горизонту дебіти становлять 860 м³/добу, тип води – гідрокарбонатний натрієво-кальцієвий.

На території Лебединської міської територіальної громади ведеться видобуток лікувальних мінеральних вод «Токарівська», яка видобувається з юрського водоносного горизонту (з глибини 1 096-1 111 м) Токарівсько-Бережківського родовища. Вода з названого родовища використовується з лікувальною метою, на її базі функціонує санаторій «Токарі – Бережки».

Лікувальні мінеральні води «Токарівська» – з високою мінералізацією – 7,79-9,09 г/дм³ (у т. ч. натрій+калій – 2,9949 г/дм³, кальцій – 0,03 г/дм³, магній – 0,0134 г/дм³, хлоридів – 4,1843 г/дм³, сульфатів – 0,0658 г/дм³, карбонатів – 0,0420 г/дм³, гідрокарбонатів – 0,7381 г/дм³).

Кліматичні умови

Показники, що характеризують клімат на території громади відповідає показникам загалом по Сумській області і є помірно – континентальний. Територія Лебединської міської територіальної громади лежить в центральній частині Лівобережного Українського лісостепу, який характеризується помірно-континентальним кліматом. Згідно кліматичного районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-12.html>) територія громади розташовується в лісостеповій зоні, Північно атлантико-континентальній кліматичній області, східному кліматичному районі. За агрокліматичними умовами територія громади відноситься до зони недостатнього зволоження, ГТК від 1,0 до 1,3.

Середньорічна температура повітря за даними метеорологічної станції Лебедин складає +7,4°C тепла. Середні температури найхолоднішого місяця – січня становить -6,1°C. З квітня починається інтенсивне підвищення температури повітря до +5...+16°C і в липні спостерігається максимальне значення середньомісячної температури +20,7°C.

Режим зволоження визначається річною кількістю опадів, яка в Лебединській міській територіальній громаді становить 500 мм. Опади влітку становлять 70 % від річної кількості, що пояснюється приходом вологих повітряних мас з заходу і північного заходу. Відповідно ДСТУ-НБВ.1.1-27/2010 Максимум опадів за місяць в липні (63), мінімум (26 мм) в – лютому.

Середньорічна швидкість вітру – до 5 м/с. Переважальні напрямки вітру: взимку та весною – східний; влітку – західний і північно-західний; восени – західний і південно-західний. Рельєф району, в зв'язку із своєю рівнинністю, циркуляцію повітря майже не міняє, що позитивно впливає на рівномірний розподіл опадів. В деякій мірі на метеорологічні характеристики виливають лісові масиви, створюючи особливості мікроклімату.

Екологічна ситуація

Згідно з Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» на період воєнного стану, а також у період 90 днів після його закінчення передбачено відтермінування подання звітності. Статистична інформація сформована на основі даних тих підприємств, які шляхом подання звітності знайшли можливість в складних умовах забезпечувати необхідною інформацією суспільство та державу. По закінченню воєнного стану показники можуть бути скориговані.

Поточний стан атмосферного повітря

Радіаційний фон у Лебединській міській територіальній громаді знаходиться у своїх звичних межах і становить 0,087 мкЗв/год (найменший та найбільший показники за останні 24 години). Заміри здійснюються різними способами, від онлайн станцій моніторингу до щоденних ручних замірів відповідними державними установами на стаціонарних постах спостереження. Найвища величина потужності експозиційної дози (радіаційний фон) становить 0.087 мкЗв/год, що нижче контрольного рівня.

Таблиця 3.4

Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленими джерелами природного походження

№з/п	Назва адміністративно територіальної одиниці (область, район)	Кількість населення, осіб	Радіаційний фон на території, мкЗв/год
1.	Дружба	4504	0,11
2.	Конотоп	83543	0,11
3.	Глухів	31789	0,12
4.	Ромни	37765	0,12
5.	Лебедин	23892	0,11
6.	АМСЦ Суми	256474	0,12

Викиди шкідливих речовин (стаціонарні джерела) в атмосферне повітря по Лебединській ТГ (дані за 2024 р., т):

- Діоксид азоту – 0,11 мг/м³
- Діоксид сірки – менше 0,04 мг/м³;
- Вуглецю оксид – 1,1 мг/м³;
- Аміак – менше 0,01 мг/м³;
- Метан – менше 0,5 мг/м³;
- Суспендовані тверді частинки недиференційовані за складом – 0,15 мг/м³;
- Формальдегід – менше 0,012 мг/м³;
- Сірководень – 0,004 мг/м³;
- Залізо та його сполуки – менше 0,0001мг/м³;
- Пил неорганічний/органічний (що містить двоокис кремнію у % 70-20 (ш.ц.) – 0,08

мг/м³.

Стан водних ресурсів

Останніми роками в басейнах річок Сумської області, як і по всій Україні в цілому, спостерігається зниження рівня водності. Причиною малої водності є зменшення надходження води з водозбірної площі річок через незначну кількість опадів, надмірну зарегульованість малих та середніх річок, а також вплив високих температур повітря. Періоди маловоддя негативно відображаються на умовах забезпечення потреб у водних ресурсах та безпеки життєдіяльності населення. Більшість сільських населених пунктів не мають централізованого водопостачання і для питних потреб використовують ґрунтові води, які на значній частині території області залягають на невеликій глибині (до 5-10 метрів), внаслідок чого зазнають забруднення мінеральними та органічними сполуками. Ці води часто не відповідають вимогам, які пред'являються до питної води.

Забезпеченість ресурсами підземних вод території Сумської області більш-менш рівномірна. Основні водоносні горизонти на сході області поширені в верхньо- та нижньокрейдових відкладах, в центральних районах і на заході області – в палеогенових відкладах. Загальні прогнозні ресурси підземних вод в області становлять 1 251,5 млн. м³ на рік, затверджені експлуатаційні запаси – 210,8 млн. м³ на рік.

Водозабезпеченість підземними (артезіанськими) водами на одного жителя області становить 0,177 тис. м³ на рік. Підземні води в структурі водоспоживання у 2023 році склали 59%. Забір підземних вод становив – 35,21 млн м³, що становить 16,7% їх експлуатаційних запасів.

У таблиці 3.5. наведено показники використання води суб'єктами господарювання Лебединської міської територіальної громади, які відповідно до Порядку ведення державного обліку водокористування зобов'язані звітувати про використання води (за даними Державного водного кадастру за розділом: «Водокористування»). Наведені дані засвідчують, що у Лебединській міській територіальній громаді суб'єкти господарювання здійснюють скид неочищених зворотних (стічних) вод в поверхневі водні об'єкти.

Таблиця 3.5

Використання води у Лебединській міській територіальній громаді у 2025 р., млн м³

Показник	Сумська область	Сумський район	Лебединська ТГ
Кількість водокористувачів, які звітують (одиниць)	467	160	1
Забрано із природних водних об'єктів, всього у т. ч.	59,511	31,032	0,472
із підземних водних об'єктів	35,143	18,684	0,472
Використано свіжої води, всього у т. ч.	40,472	21,314	0,295
на питні і санітарно-гігієнічні потреби	21,386	12,28	0,26
на виробничі потреби	17,101	8,96	0
на потреби зрошення	0,073	0,011	0
на інші потреби	1,911	0,063	0,35
Загальне водовідведення	28,758	15,267	0
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод, всього у т. ч.	27,807	14,936	0,117
забруднених	14,838	11,935	0,093
нормативно чистих без очистки	8,89	3,002	0
нормативно-очищених на спорудах	4,08	0	0,093
Скинуто транзитної води	9,637	3,885	0
Оборотне, повторне та послідовне використання	90,802	61,004	0

Таблиця 3.6

Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами - забруднювачами поверхневих водних об'єктів (р. Вільшанка (бас. р. Псел)

Найменування водокористувача-забруднювача	2021 рік			2022 рік			2023 рік			2024 рік			2025 рік		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
КП Водоканал м. Лебедин	73	73	106,6	58	58	27,4	61	61	84,8	90,1	90,1	90,1	90,3	90,3	90,3

1- об'єм скидання зворотних вод, тис. м³

2- у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м³

3- кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т

Поводження з відходами

Загальний стан екологічної безпеки Лебединської міської територіальної громади продовжує залишатись складним, що зумовлено, насамперед, значним техногенним навантаженням на природне середовище.

Безвідповідальне ставлення мешканців приватного сектору до вимог законодавства у сфері поводження з побутовими відходами на території Лебединської міської територіальної громади спричиняє появу несанкціонованих звалищ, на ліквідацію яких в 2025 році з бюджету громади використано 370,289 тис. гривень. На вивезення сміття з парків, скверів, площ витрачено кошти у сумі 237,455 тис. гривень, на утримання зелених насаджень на кладовищах використано 440,32 тис. гривень, на придбання сміттєвоза для перевезення твердих побутових відходів використано коштів у суму 4 926 тис. гривень.

Таблиця 3.7

Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)

Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
м. Лебедин Лебединська міська територіальна громада	24,381	2	1	0,07	Батарейки; Люмінесцентні лампи

Таблиця 3.8

Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами на території Лебединської міської територіальної громади

Назва	Місцезнаходження	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
ТОВ «Лебединський нафтомаслозавод» 22589938	42200, Сумська обл., м. Лебедин, вул. 19 Серпня, 8.	(Збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація) 1. Відпрацьовані нафтопродукти, непридатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші)

1.4. Характеристика населення та трудових ресурсів

Населення

Для забезпечення розвитку громади на довгострокову перспективу демографічний чинник є одним з ключових. Кількість працездатного населення, статеві-вікова структура населення, кількість дітей формує трудовий потенціал громади, впливає на перспективи залучення на територію інвесторів, обсяги надходжень до бюджету громади податків та інших платежів, а також пріоритетність напрямів витрачання бюджетних коштів.

Таблиця 4.1

Динаміка чисельності населення в Лебединській міській територіальній громаді (просторовий зріз 2018-2025рр.)

Населений пункт / старостинський округ	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	+/- 2025- 2018
Центр громади									
Місто Лебедин	25790	25455	24077	23929	23892	23892	23892	23892	-1898
Старостинські округи									
Бишкінський	784	778	778	742	703	706	692	692	- 92
Боровеньківський	441	441	441	457	401	398	377	377	- 64
Будильський	2003	1971	1971	1916	1807	1825	1738	1738	- 265
Василівський	1167	1140	1140	1055	1027	990	950	950	- 217
Великовисторопський	718	712	712	630	640	640	585	585	- 133
Ворожбянський	1801	1800	1800	1800	1588	1588	1430	1430	- 371
Гарбузівський	339	355	335	220	312	328	327	327	- 12
Гринцівський	677	671	671	672	573	651	647	647	- 30
Калюжненський	600	600	600	600	378	366	354	354	- 246
Кам'янський	554	516	516	527	432	459	457	457	- 97
Катеринівський	534	482	482	456	406	392	389	389	- 145
Курганський	562	559	559	485	471	428	426	426	- 136
Маловисторопський	972	972	972	1040	874	874	861	861	- 111
Межиріцький	1080	1014	1014	996	951	920	900	900	- 180
Михайлівський	1243	1208	1208	1158	1062	1038	1021	1021	- 222
Лебединобобрицький	690	669	669	637	709	577	561	561	- 129
Павленківський	304	300	300	299	261	303	300	300	-4
Пристаїлівський	579	567	567	555	538	520	498	498	- 81
Підопригорівський	555	550	550	525	525	502	487	487	- 68
Рябушківський	917	916	916	916	680	732	719	719	- 198
Червленівський	438	425	425	403	406	428	424	424	- 14
Штепівський	960	943	943	940	853	827	800	800	- 160
Всього	43708	43044	41646	40958	39489	39384	38835	38835	- 4873

За даними Державної служби статистики України та старост відповідних старостинських округів

Найбільшим населеним пунктом громади з чисельністю 23 892 особи є м. Лебедин (58% від загальної чисельності населення громади).

Населення громади зменшується як за рахунок перевищення показника смертності над народжуваністю, так і через міграцію населення – загальне зменшення чисельності мешканців з 2017 по 2025р. на 12,3%. Найбільше зменшення населення за період 2017-2025 роки. Фіксується по м. Лебедин, Будильському, Василівському, Ворожбянському та Михайлівському старостатах.

Практично не змінилась кількість населення в Гарбузівському, Павленківському та Червленівському старостатах.

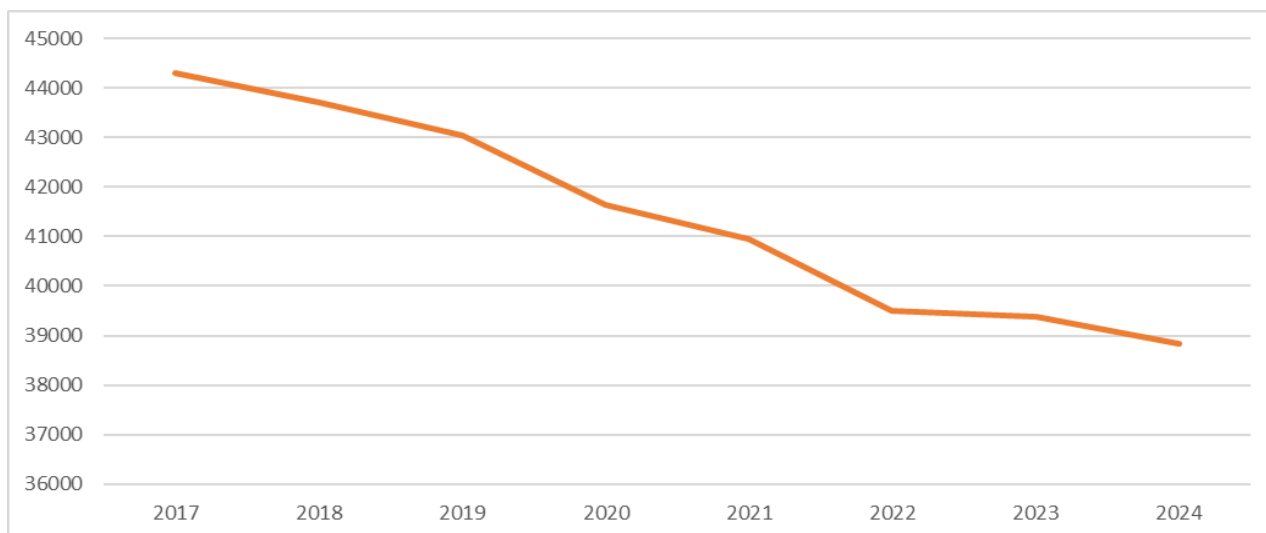

Рис. 4.1. Динаміка чисельності населення по Лебединській громаді, осіб

Демографічна ситуація у громаді в 2022-2025 роках змінювалась основним чином під впливом міграційних процесів, викликаних широкомасштабним вторгненням російських військ – виїзд місцевих мешканців за кордон, мобілізацією чоловіків та поповнення населення громади за рахунок внутрішньо переміщених осіб, переважна більшість яких жінки з дітьми. Ймовірний приріст населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб, у випадку їх інтеграції у громаду, сприятиме збільшенню частки жіночого населення.

Таблиця 4.2

Динаміка природного приросту населення у Лебединській міській територіальній громаді (на 1 січня відповідного року)

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Народжені	245	157	146	134	134
Померлі	628	685	657	670	670
Природний приріст	-383	-528	-511	-536	-536

Природний приріст населення в Лебединській міській територіальній громаді в період 2021-2025 роки стабільно від'ємний, що відповідає загальним тенденціям цього показника по Сумській області та Сумському району. Якщо у 2021 році кількість померлих мешканців громади перевищувала кількість народжених у 2,5 рази, то вже у 2025р. цей показник – у 5 разів. Інформація по міграційному показнику потребує в подальшому конкретизації з врахуванням інформації про внутрішньо переміщених осіб.

Таблиця 4.3

Структура населення Лебединської міської територіальної громади за гендерною ознакою, %(станом на 01.01.2026 р.)

Населений пункт / старостинський округ	Всього	Серед них жінок	%	Серед них чоловіків	%,
Місто Лебедин	23892	12 902	54%	10 990	46%
Бишкінський СО	706	356	50%	350	50%
Боровеньківський СО	400	204	51%	196	49%
Будильський СО	1 863	1 013	54%	850	46%
Василівський СО	1 014	523	52%	491	48%
Великовисторопський СО	548	288	53%	260	47%
Ворожбянський СО	1 275	627	49%	648	51%
Гарбузівський СО	251	137	55%	114	45%
Гринцівський СО	597	316	53%	281	47%
Калюженський СО	287	141	49%	146	51%

Населений пункт / старостинський округ	Всього	Серед них жінок	%	Серед них чоловіків	%,
Кам'янський СО	427	214	50%	213	50%
Катеринівський СО	284	154	54%	130	46%
Курганський СО	272	161	59%	111	41%
Маловисторопський СО	883	444	50%	439	50%
Межиріцький СО	930	497	53%	433	47%
Михайлівський СО	855	470	55%	385	45%
Московськобрицький СО	620	321	52%	299	48%
Павленківський СО	221	115	52%	106	48%
Пристаїлівський СО	530	256	48%	274	52%
Підопригорівський СО	401	210	52%	191	48%
Рябушківський СО	734	379	52%	355	48%
Червленівський СО	361	181	50%	181	50%
Штепівський СО	738	416	56%	292	44%

СО – старостинський округ

Співвідношення частки жінок і чоловіків в Лебединській громаді: – місто Лебедина жінки 54%, чоловіки 46%; – старостинські округи: жінки від 48% до 59%, чоловіки від 41% до 52%.

Кількість чоловічого населення, що становить від 50% до 52% від загальної кількості мешканців в громаді фіксується лише по Червленівському, Пристайлівському, Кам'янському, Маловисторопському, Калюженському та Ворожбянському старостинських округах(6 з 22-х).

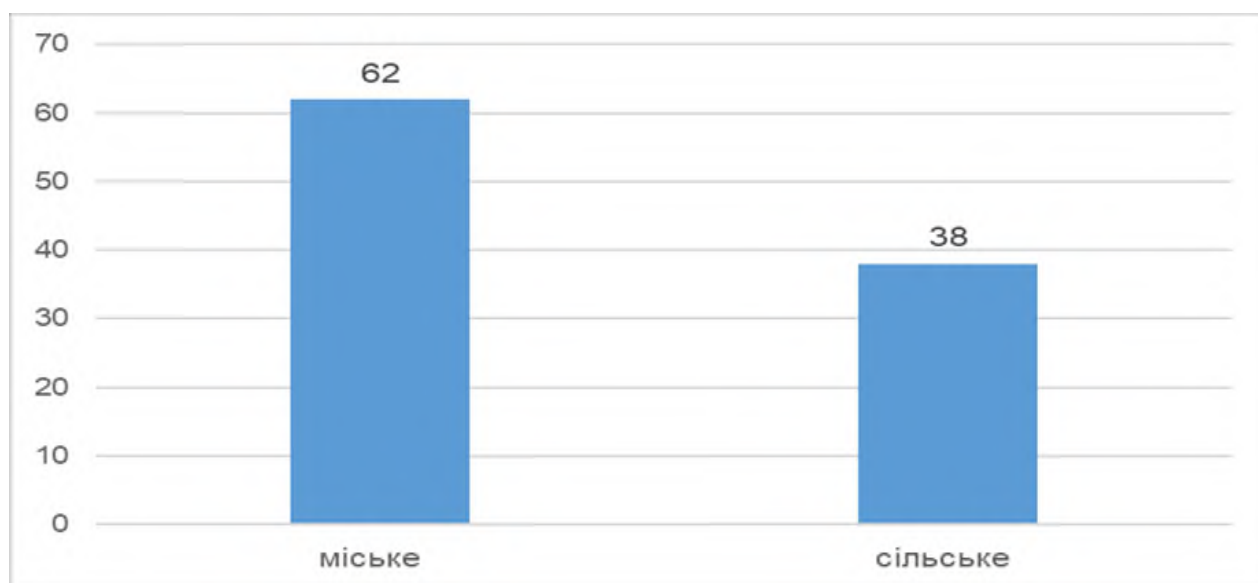

Рис. 4.2. Населення громади за місцем проживання, %

Більшість факторів, які впливають на демографічну ситуацію в Лебединській міській територіальній громаді сьогодні, формуються на загальнодержавному рівні і залежать від фінансово-економічного стану та добробуту населення. Подолання фінансової кризи та поліпшення економічного стану, здатного забезпечити досягнення сталого демографічного зростання, є тривалим і складним процесом.

Зайнятість і доходи населення

За величиною доходів населення у розрахунку на 1 особу Сумський регіон належить до областей з порівняно нижчим рівнем від середнього по Україні показника. Середня заробітна плата в Лебединській міській територіальній громаді станом на 01.01.2026 складала 19 507,5 грн, що на 5,4% більше у порівнянні з минулим роком.

При порівнянні середньої заробітної плати в Лебединській міській територіальній громаді із усередненим показником по Сумській області, потрібно відзначити, що вона є дещо нижчою (майже на 11,3%), а також нижчою від середньої заробітної плати по Україні. Негативним чином це відображається на якості вакансій, якими володіє служба зайнятості.

Тому й відбувається відтік висококваліфікованої робочої сили за межі Лебединської міської територіальної громади, зокрема, до міст Суми, Київ та за кордон.

Протягом останніх років на території Лебединської міської територіальної громади, як і загалом Сумської області, спостерігається щорічне зростання рівня середньомісячної номінальної заробітної плати, і як наслідок збільшення наявного доходу населення та сукупних ресурсів в середньому на одне домогосподарство.

Працівникам бюджетної сфери забезпечується своєчасна виплата заробітної плати. Заборгованість зі сплати обов'язкових платежів до Пенсійного фонду України підприємствами комунальної власності станом на 01.01.2026 відсутня.

У громаді здійснюється комплексне вирішення питань з працевлаштування внутрішньо переміщених осіб та постійне вивчення потреби у працевлаштуванні осіб цієї категорії, аналіз причини відмов від послуг служби зайнятості. Активізована співпраця з роботодавцями щодо збору вакансій з метою працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, у тому числі з можливістю надання житла та забезпечення збільшення обсягів працевлаштування внутрішньо переміщених осіб і їх професійного навчання під замовлення роботодавців. За період 2025 року 17 внутрішньо переміщених осіб працевлаштовані.

За 2025 рік працевлаштовано 332 особи, у тому числі 166 осіб – з числа безробітних, що на 5% менше за показник 2024 року.

За 2025 рік у громаді із числа осіб, які перебувають на обліку в Лебединському управлінні Сумської філії Сумського обласного центру зайнятості, залучені до участі в громадських роботах 33 особи, сума коштів на організацію та проведення громадських робіт склала 260,9 тис. гривень, у тому числі: кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України – 211,5 тис. гривень, кошти громади – 49,4 тис. гривень. До участі в суспільно корисних роботах залучені 314 осіб, із них 38 – внутрішньо переміщені особи. Суспільно корисні роботи проведено за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на загальну суму 4 289,2 тис. гривень.

У 2025 році 44 особи отримали ваучери на навчання.

На базі Лебединського управління Сумської філії Сумського обласного центру зайнятості для 116 безробітних осіб проведено курси підвищення кваліфікації, стажування на робочому місці пройшла 1 особа, здобули робітничу професію 2 особи. Крім того, зареєстровано 9 колективних договорів, зміни та доповнення внесено до 1 колективного договору, надано 15 методичних консультацій з питання укладання колективних договорів.

1.5. Розвиток інфраструктури

Інфраструктура соціальної та гуманітарної сфер

Освіта

У Лебединській міській територіальній громаді здобуття дітьми освіти забезпечують 35 закладів, із них: 17 закладів загальної середньої освіти та 2 філії, 9 закладів дошкільної освіти, 2 позашкільні заклади, 1 інклюзивно-ресурсний центр, 3 коледжі, 1 професійно-технічний навчальний заклад, 2 навчально-реабілітаційні центри.

Таблиця 5.1

Дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Кількість дошкільних закладів, одиниць	9/11	9/11	9/11	9/10	9/10
Кількість дітей в дошкільних закладах, тис. осіб	930	860	816	766	740
Завантаженість дошкільних закладів (дітей на 100 місць)	78	73	69	65	63
Кількість загальноосвітніх навчальних закладів, одиниць	19	19	19	19	17
Кількість учнів у загальноосвітніх навчальних закладах, осіб	3640	3590	3550	3397	3286
Кількість вчителів у загальноосвітніх навчальних закладах, осіб	345	355	342	327	416

У 2025/2026 навчальному році в закладах освіти навчається 3 550 дітей. Відкрито 17 перших класів, до яких зараховано 224 учня.

Створені умови для здобуття інклюзивної освіти дітьми з особливими освітніми потребами. У 2025/2026 навчальному році 69 учнів з особливими освітніми потребами здобувають освіту в 52 інклюзивних класах. У п'яти закладах загальної середньої освіти організована індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж).

Таблиця 5.2

Перелік та опис дошкільних та шкільних закладів

Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонту	Проектна потужність	Наповненість	Основна проблема
Лебединський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Лебединської міської ради Сумської області	1881 рік. Капітальний ремонт даху основного корпусу 2024 р.	600	452	Ремонт, вимощення парадного входу, асфальтування шкільного подвір'я
Лебединський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №3 Лебединської міської ради Сумської області	1914 рік. Капітальний ремонт системи опалення – 2024 р.	350	257	Демонтаж добудови, асфальтування шкільного подвір'я, огорожа закладу
Лебединська гімназія з початковою школою №4 Лебединської міської ради Сумської області	1905 рік. Капітальний ремонт топкової – 2022 р.	350	179	Огорожа шкільного подвір'я, заміна дверей у закладі
Лебединський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №5 Лебединської міської ради Сумської області	1879 рік. Капітальний ремонт найпростішого укриття 2023 р.	900	638	Оновлення спортивного майданчику, асфальтування шкільного подвір'я, побудова пандуса
Лебединський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №6 Лебединської міської ради Сумської області	1965 рік	700	313	Ремонт даху, утеплення фасаду
Лебединський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №7 Лебединської міської ради Сумської області	1988 рік	1296	541	Утеплення фасаду, вимощення асфальтом подвір'я закладу, вимощення цоколя, ремонт, протирадіаційного укриття
Будильський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1987 рік	345	153	Заміна вікон, побудова пандуса
Василівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1965 рік	240	77	Заміна вікон
Межиріцький заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської	1937 рік	150	68	Ремонт даху

Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонту	Проектна потужність	Наповненість	Основна проблема
ради Сумської області				
Михайлівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1991 рік. Капітальний ремонт топкової 23024 рік	172	72	Заміна вікон, ремонт найпростішого укриття
Ворожбянський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1975 рік	250	129 ЗЗО 17 ЗДО – підрозділ	Ремонт вимощення закладу
Гринцівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1978 рік	300	51 ЗЗО 15 ЗДО – підрозділ	Ремонт даху, вимощення закладу, опалення укриття
Лебединобобрицький заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1967 рік	200	48	Заміна вікон, ремонт огорожі закладу
Маловисторопський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1990 рік	192	53 ЗЗО 12 ЗДО – підрозділ	Ремонт даху, ремонт огорожі закладу
Великовисторопська гімназія з дошкільним відділенням початковою школою Лебединської міської ради Сумської області	1992 рік	198	31 ЗЗО 18 ЗДО – підрозділ	Заміна вікон, ремонт огорожі закладу
Штепівська гімназія з дошкільним відділенням початковою школою Лебединської міської ради Сумської області	1955 рік	260	45 ЗЗО 12 ЗДО – підрозділ	Заміна вікон
Рябушківська заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1966 рік	320	65 ЗЗО 15 ЗДО – підрозділ	Ремонт даху, гідроізоляція цоколя закладу
Павленківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1977 рік	320	75 ЗЗО 9 ЗДО – підрозділ	
Пристайлівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Лебединської міської ради Сумської області	1982 рік	300	39 ЗЗО 13 ЗДО – підрозділ	Заміна вікон, встановлення вентиляції у ПРУ
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла	1939 рік	185	76	Заміна вікон, побудова пандусу

Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонту	Проектна потужність	Наповненість	Основна проблема
– садок) «Чайка» Лебединської міської ради Сумської області				
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) «Калинка» Лебединської міської ради Сумської області	1992 рік	260	154	Ремонт найпростішого укриття, обладнання пандусу
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) «Ромашка» Лебединської міської ради Сумської області	1982 рік Капітальний ремонт найпростішого укриття 2024	228	187	Утеплення фасаду, ремонт даху
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) «Казка» Лебединської міської ради Сумської області	1988 рік	91	68	Заміна вікон
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) «Сосонка» Лебединської міської ради Сумської області	1936 рік	75	50	Утеплення фасаду
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) «Орлятко» Лебединської міської ради Сумської області	1967 рік	30	13	Заміна вікон і підлоги у закладі освіти
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) «Берізка» Лебединської міської ради Сумської області	1968 рік	31	20	Ремонт даху
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) «Зірочка» Лебединської міської ради Сумської області	1979 рік	33	21	
Лебединський заклад дошкільної освіти (ясла – садок) «Яблунька» Лебединської міської ради Сумської області	1958 рік	20	8	

У 9 закладах дошкільної освіти та 10 дошкільних відділеннях в закладах загальної середньої освіти виховується 740 дітей дошкільного віку. У 3 закладах дошкільної освіти функціонують 3 спеціальні групи для дітей з функціональними порушеннями мовлення, в яких логопедичну допомогу отримують 36 дітей. 16 дітей з особливими освітніми потребами виховуються у 9 інклюзивних групах.

Таблиця 5.3

Середня вартість навчання одного учня в ЗЗСО Лебединської міської територіальної громади, 2025 рік

ЗЗСО	К-сть учнів	Обсяг фінансування у 2025 році	Середня вартість навчання 1 учня
Лебединський ЗЗСО №1	452	16044,22	35496,00
Лебединський ЗЗСО №3	257	9666,5	37613,00
Лебединський ЗЗСО №4	179	7587,7	42389,00
Лебединський ЗЗСО №5	638	18434,3	28894,00
Лебединський ЗЗСО №6	313	11238,9	35907,00
Лебединський ЗЗСО №7	541	19100,4	35306,00
Будильський ЗЗСО	153	8929,9	58365,00
Василівський ЗЗСО	77	5750,4	74681,00
Ворожбянський ЗЗСО	129	9013,9	69876,00
Гринцівський ЗЗСО	51	5876,6	115227,00
Межиріцький ЗЗСО	68	5650,6	83097,00
Лебединобобрицький ЗЗСО	48	4341,5	90448,00
Павленківський ЗЗСО	75	5747,4	76632,00
Пристаїлівська філія Лебединського ЗЗСО №6	39	5059,2	129723,00
Рябушківський ЗЗСО	65	5407,6	83193,00
Маловисторопський ЗЗСО	53	4955,9	93508,00
Михайлівський ЗЗСО	72	7108,7	98732,00
Великовисторопська філія Ворожбянського ЗЗСО	31	3555,3	114688,00
Штепівський ЗЗСО	45	4736,1	105245,00
Разом	3286	158205,3	64051

Таблиця 5.4

Дані щодо учнів комунальних ЗЗСО – фактичні значення 2021-2025 роки.

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Кількість учнів ЗЗСО	3658	3610	3659	3426	3286
Обсяг субвенції (тис.грн.)	88511,97	95409,4	90029,3	106627,39	104889,5
Субвенція на учня, грн	24196,82	26429,2	24604,89	31123	31920
Фактична наповнюваність класів	17	17,4	16,9	16,7	15,8
Розрахункова наповнюваність класів	15	16,5	16	16	15
Субвенція на клас (грн,)	411683	458699	424666	515108	501864

Таблиця 5.5

Дані щодо учнів комунальних ЗЗСО – зміни за роками, 2021-2025 роки

Показник	2022 до 2021	2023 до 2022	2024 до 2023	2025 до 2024
Учні %	98	101,4	93,6	95,9
Субвенція %	107,8	94,4	118,4	98,4
Субвенція на учня %	109,2	93,1	126,5	102,6

ФНК	102,4	97,1	98,8	94,6
РНК	110	97	100	93,8

Таблиця 5.6

Дані щодо учнів комунальних ЗЗСО – фактичні значення

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Кількість учнів ЗЗСО	3710	3642	3596	3426	3286
Обсяг субвенції, тис. грн.	107396,5	95409,4	90029,3	106627,4	104889,5
Субвенція на учня, грн.	28947,84	26196,98	25035,96	31123	31920
ФНК	16,9	16,9	17,0	16,7	15,8
РНК	15	16	16,5	16	15
Субвенція на клас, грн.	490394,98	443764,65	424666,51	515108,0	501864,0
Класи	219	215	212	207	209

З 2018 року в освітніх закладах відбувається запровадження концепції «Нова українська школа», яка передбачає навчання учнів початкової школи за новим Державним стандартом. У 2025/2026 навчальному році відповідно до Концепції «Нова українська школа» навчається 2 472 діти у 157 класах.

З метою збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти Лебединської міської територіальної громади навчання у 2025/2026 навчальному році організовано за змішаною формою.

Позашкільне та професійне навчання

Забезпечення права дітей на здобуття позашкільної освіти в Лебединській міській територіальній громаді продовжує здійснюватися 2 закладами: Лебединською дитячо-юнацькою спортивною школою Лебединської міської ради Сумської області (20 спортивних груп, 275 вихованців) та Лебединським центром позашкільної освіти Лебединської міської ради Сумської області, в якому у 2025/2026 навчальному році функціонують 187 гуртків соціально-гуманітарного, художньо-естетичного, науково-технічного, дослідницько-експериментального, туристсько-краєзнавчого, фізкультурно-спортивного напрямів та школа раннього творчого розвитку дитини «Зернятко» та «Промінчик», де отримують освітні послуги 2 763 вихованця.

Таблиця 5.7

Дані щодо функціонування закладів позашкільної освіти по Управлінню освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Лебединської міської територіальної громади

Лебединський центр позашкільної освіти	Показники	
	2024	2025
Кількість закладів на території громади	1	1
Кількість гуртків	209	187
Середньорічна к-сть дітей, які отримують позашкільну освіту	3092	2763
Витрати на проведення заходів	112560	87025
Витрати на одну дитину	4515,47	3945,25
Середні витрати на один захід	12506,67	10878,00

Професійно-технічну та фахову освіту на території Лебединської міської територіальної громади забезпечують Державний професійно-технічний навчальний заклад «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» та 3 коледжі, а саме: комунальний заклад Сумської обласної ради «Лебединський фаховий медичний коледж імені професора М.І. Ситенка»; комунальний заклад Сумської обласної ради «Лебединський педагогічний фаховий коледж»; відокремлений структурний підрозділ «Маловисторопський фаховий коледж імені П.С. Рибалка Сумського національного аграрного університету».

Охорона здоров'я

Комунальне некомерційне підприємство «Лебединська лікарня імені лікаря К.О.Зільберника» Лебединської міської ради є закладом охорони здоров'я, який обслуговує населення Лебединської міської територіальної громади кількістю 41 421 осіб.

Медичні послуги надають Центр первинної медико-санітарної допомоги Лебединської територіальної громади (ЦПМСД) з базуванням у м. Лебедин та 17 кабінетів невідкладної медичної допомоги.

Всі кабінети укомплектовані медичним персоналом згідно штатного розпису та оснащені спеціальним автотранспортом.

Таблиця 5.8

Структура системи охорони здоров'я Лебединської громади

	Назва та місце розміщення	Основна проблема
	Комунальне некомерційне підприємство «Лебединська лікарня ім. К.О. Зільберника» Сумська область, Сумський район, місто Лебедин, вул. Михайлівська, 17 Рік побудови чи капремонту – 1986р. Проектна потужність/Ліжок – 227 Наповненість – 160	
	КНМД м. Лебедин КНМД с. Михайлівка КНМД с. Василівка КНМД с. Малий Вистороп КНМД с. Великий Вистороп КНМД с. Ворожба КНМД с. Рябушки КНМД с. Межиріч КНМД с. Катеринівка КНМД с. Будилка КНМД с. Кам'яне КНМД с. Лебединий Бобрик КНМД с. Боровенька КНМД с. Штепівка КНМД с. Підпригори КНМД с. Гринцеве КНМД с. Павленкове	Оновлення матеріально-технічної бази, дефіцит медичних кадрів за деякими спеціальностями

Ліжковий фонд стаціонарної медичної допомоги Лебединської лікарні становить 227 місць.

У її структурному складі функціонують відділення:

- багатопрофільне хірургічне (операційний блок) – на 106 ліжок;
- неврологічне – на 34 ліжка;
- кардіологічне – на 34 ліжка;
- медичної реабілітації – на 20 ліжок;
- паліативної та хоспісної допомоги – на 27 ліжок;
- анестезіології та інтенсивної терапії – на 6 ліжок

Лікувально-профілактична служба лікарні має таку структуру:

1. Спеціалізовані відділення:

- консультативно-поліклінічне;

- багатопрофільне хірургічне (операційний блок);
 - неврологічне;
 - кардіологічне;
 - паліативної та хоспісної допомоги;
 - медичної реабілітації;
 - анестезіології та інтенсивної терапії.
2. Лікувально-діагностичні відділення:
- клініко-діагностична лабораторія;
 - променевої діагностики.
3. Параклінічні відділення:
- приймальне;
 - патологоанатомічне.
4. Відділення спеціального рахунку:
- кабінет з проведення медичних оглядів спеціального рахунку;
 - стоматологічний кабінет спеціального рахунку.

Амбулаторні медичні послуги надають 17 сімейних лікарів та 1 педіатр, з якими населенням підписано 28 376 декларацій. Усі лікарі працюють у електронній системі Хелсі мі.

Заклад безперешкодно надає медичні послуги населенню Лебединської міської територіальної громади. Лебединська лікарня працює у напрямку покращення якості медичних послуг та розширення їх спектру.

Працює відділення медичної реабілітації. Це концептуально новий підрозділ, що спеціалізується на відновленні пацієнтів із ураженням опорно-рухового апарату та нервової системи. Він оснащений сучасними модерновими тренажерними засобами, якими у регіоні мало хто може похвалитись. За направленням сімейного лікаря лікування у реабілітаційному відділенні є безкоштовним.

Відділення паліативно-хоспісної допомоги Лебединської лікарні визнано одним із кращих у Сумській області. Тут проходять профільні обласні семінари, конференції, медичні наради з питань розвитку і діяльності служби.

При відділенні працює дві мобільні мультидисциплінарні бригади, які обслуговують дорослих і дітей Лебединської міської територіальної громади на дому зі складними хронічними та невиліковними захворюваннями.

За Програмою медичних гарантій у 2026 році комунальне некомерційне підприємство «Лебединська лікарня ім. К.О.Зільберника» із НСЗУ укладено 20 контрактів угоду та 3 пакети в рамках пілотного проєкту.

Комунальне некомерційне підприємство «Лебединська лікарня ім. К.О.Зільберника» є також навчально-практичною базою для фахової підготовки студентів КЗ «Лебединський фаховий медичний коледж ім. проф. М.І Сітенка».

Крім того, медичне обслуговування населення на території Лебединської міської територіальної громади забезпечують 5 фізичних осіб – підприємців (сімейних лікарів).

На території Лебединської міської територіальної громади також знаходиться Лебединська підстанція Центральної станції Е(Ш)МД комунального некомерційного підприємства Сумської обласної ради «Сумський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» із базуванням у м. Лебедин та с. Штепівка.

Адміністративні послуги

Для спрощення процедури отримання адміністративних послуг в Лебединській міській територіальній громаді функціонує управління «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Лебединської міської ради (далі – ЦНАП) яке розташоване в м. Лебедин із відокремленим робочим місцем в с. Штепівка.

Таблиця 5.9

Кількість адміністративних послуг що надаються в громаді ЦНАП

№ п/п	Найменування сфери надання адміністративної послуги	Кількість наданих послуг				
		2021	2022	2023	2024	2025
1.	Реєстрація/зняття з реєстрації місця проживання	14093	271	6197	7071	6563
2.	Послуги соціального характеру	402	478	757	741	588
3.	Земельні послуги (Держгеокадастр)	7031	239	601	565	1379

4.	Державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	699	219	360	344	1408
5.	Будівництво та архітектура	668	243	120	145	322
6.	Державна реєстрація нерухомого майна	6129	1167	4369	5102	5536
7.	Державна реєстрація громадських організацій	3	0	5	8	6
8.	Є – Малятко	0	0	0	0	0
9.	Надання відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації	–	–	–	–	279
	Всього	29025	2617	12409	13976	16081

Соціальний захист населення

У громаді реалізовується система заходів, спрямованих на забезпечення соціального захисту населення, зокрема щодо підтримки вразливих верств населення (пенсіонерів, людей з інвалідністю, ВПО, сімей у складних життєвих обставинах тощо) через надання соціальних послуг, грошових виплат та пільг. Здійснюються виплати державних соціальних допомог сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, багатодітним сім'ям, особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю, по догляду за особами похилого віку та з інвалідністю I та II групи внаслідок психічного розладу, особам, які не мають права на пенсію.

Таблиця 5.10

Інформація щодо забезпечення прав дитини у Лебединській міській територіальній громаді

Показник	Чисельність, осіб	
	2024 р.	2025 р.
Чисельність дитячого населення всього, з них:	5047	5047
дітей-сиріт	19	19
дітей, позбавлених батьківського піклування	78	77
дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах	75	49
дітей з інвалідністю	171	160
дітей у багатодітних сім'ях	1445	1363
виявлених дітей, які потрапили у ситуацію безпосередньої загрози їхньому життю або здоров'ю	1	4
постраждали від домашнього насильства	41	34
діти, із числа внутрішньо переміщених осіб	1095	948
Кількість дітей, які перебувають під опікою/піклуванням	45	44
Кількість прийомних сімей, одиниць	9	8
у них дітей	13	14
Кількість дитячих будинків сімейного типу, одиниць	2	2
у них дітей	18	17

Станом на 2026 рік на території Лебединської міської територіальної громади проживає 70 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку служби в справах дітей виконавчого комітету Лебединської міської ради, та дітей, які прибули з інших територій. Із них 39 дітей перебуває під опікою/піклуванням, 31 виховуються в прийомних сім'ях.

За межами України перебуває 3 сім'ї опікунів/піклувальників, в яких виховується 5 дітей.

Таблиця 5.11

Вразливі групи населення у Лебединській міській територіальній громаді, 2025 рік

Показник	Чисельність, осіб
Кількість осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	37
Кількість сімей, члени яких перебувають / перебували у конфлікті з законом	1
Кількість сімей, яким призначена державна допомога особі, яка доглядає за	8

Показник	Чисельність, осіб
хворою дитиною, одиниць	
Особи, які мають інвалідність, всього	2176
Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, влаштовані в ПС, ДБСТ та сім'ї опікунів / піклувальників	87
Сім'ї, яким призначена державна допомога при народженні дитини, одиниць	457
Сім'ї усиновлювачів, одиниць	16
Сім'ї опікунів / піклувальників, одиниць	29
Прийомні сім'ї, одиниць	8
Дитячі будинки сімейного типу, одиниць	2
Одинокі матері (батьки)	126
Сім'ї учасників АТО	795
Сім'ї, в яких є ризик вилучення дитини із сім'ї	2

Культура

Отримання культурних послуг мешканцями та гостями Лебединської територіальної громади забезпечують 55 закладів культури, з яких: 1 міський центр культури і дозвілля, 1 міський будинок культури, 23 сільські клуби-філії, 2 міські клуби, 2 музеї, 4 бібліотеки, 21 сільська бібліотека-філія, 1 школа мистецтв.

Таблиця 5.12

Заклади культури Лебединської громади

Заклад	Скільки відвідувачів вміщує	Події чи заходи, що викликають найбільший приплив гостей
Комунальний заклад «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	550	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Комунальний заклад «Лебединський міський будинок культури» виконавчого комітету Лебединської міської ради	600	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Бишкінський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	400	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Бобрівський сільський клуб-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	100	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Боровеньківський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	500	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Будильський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	500	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Василівський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	420	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Великовисторопський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	420	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Ворожбянський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	180	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Гарбузівський об'єкт дозвіллевої роботи-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	140	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Гринцівський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	320	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції

Заклад	Скільки відвідувачів вміщує	Події чи заходи, що викликають найбільший приплив гостей
культури і дозвілля»		акції
Калюженський сільський клуб-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	200	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Катеринівський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	300	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Курганський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	300	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Кам'янський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	250	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Московськoбoбрицький сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	100	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Маловисторопський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	140	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Межиріцький сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	500	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Михайлівський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	350	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Павленківський сільський клуб-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	190	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Підпригорівський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	50	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Пристаїлівський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	300	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Рябушківський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	138	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Червленівський сільський клуб-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	250	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Штепівський сільський будинок культури-філія комунального закладу «Лебединський міський центр культури і дозвілля»	500	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Кобижчанський міський клуб	200	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Куданівський міський клуб	150	Культурно-мистецькі заходи, благодійні акції
Комунальний заклад виконавчого комітету Лебединської міської ради «Лебединський міський художній музей імені Бориса Кузьмича Руднева»	Більше 20	Відкриття виставок
Комунальний заклад «Лебединський міський краєзнавчий музей»	Більше 20	Відкриття виставок
Комунальний заклад «Лебединська школа мистецтв імені народного артиста СРСР Б.Р. Гмирі»	50	Культурно-мистецькі заходи, звітні концерти

Заклад	Скільки відвідувачів вміщує	Події чи заходи, що викликають найбільший приплив гостей
міська бібліотека»		книжкові виставки
Рябушківська сільська бібліотека-філія комунального закладу «Лебединська центральна міська бібліотека»	Більше 10	Презентації книг, книжкові виставки
Червленівська сільська бібліотека-філія комунального закладу «Лебединська центральна міська бібліотека»	Більше 10	Презентації книг, книжкові виставки
Штепівська сільська бібліотека-філія комунального закладу «Лебединська центральна міська бібліотека»	Більше 10	Презентації книг, книжкові виставки

Бібліотечний фонд станом на 01.01.2026 складає 163 304 примірники, у т.ч. книги 161 377 примірників, періодичні видання 1927 примірників.

Доступ до інтернету відвідувачам надають: комунальний заклад «Лебединська центральна міська бібліотека», міська бібліотека №1, міська бібліотека №2, Будильська, Великовисторопська, Лебединобобрицька, Рябушківська сільські бібліотеки-філії.

Фізкультура та спорт

Загальна кількість спортивних майданчиків, споруд тощо на території Лебединської міської територіальної громади становить 72 одиниці.

Таблиця 5.13

Об'єкти спортивної інфраструктури Лебединської міської територіальної громади

Населений пункт	Назва
м. Лебедин	КЗСОР «Лебединський педагогічний фаховий коледж» ім. А.С.Макаренка Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
м. Лебедин	КЗСОР «Лебединський педагогічний фаховий коледж» ім. А.С.Макаренка Спортивний зал
м. Лебедин	КЗСОР «Лебединський педагогічний фаховий коледж» ім. А.С.Макаренка Спортивний майданчик (комплексний)
м. Лебедин	Лебединський фаховий медичний коледж ім. проф. М.І.Сітенка Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
м. Лебедин	Лебединський фаховий медичний коледж ім. проф. М.І.Сітенка Гімнастичний майданчик
м. Лебедин	Лебединський фаховий медичний коледж ім. професора М.І.Сітенка Спортивний зал
м. Лебедин	Лебединський фаховий медичний коледж ім. проф. М.І.Сітенка Спортивний майданчик (баскетбольний)
м. Лебедин	Лебединський фаховий медичний коледж ім.М.І.Сітенка Стрілецький тир
м. Лебедин	ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» Стрілецький тир
м. Лебедин	ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» Спортивний майданчик (гімнастичний)
м. Лебедин	ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» Спортивний майданчик (баскетбольний)
м. Лебедин	ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» Спортивний зал
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів 1 Ігровий майданчик (комплексний)
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №1 Спортивний майданчик (баскетбольний)
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №3 Ігровий майданчик
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №3 Спортивний майданчик (комплексний)
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-II ступенів №4 Спортивний майданчик (комплексний)

Населений пункт	Назва
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №5 Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №5 Спортивний зал
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №5 Спортивний майданчик (комплексний)
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №6 Спортивний зал
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №6 Спортивні майданчики
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №7 Спортивний зал
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів №7 Спортивний майданчик (комплексний)
м. Лебедин	Лебединський ЗЗСО I-III ступенів № 7 Стрілецький тир
м. Лебедин	КЗСОР «Лебединська спеціальна школа» Спортивний зал
м. Лебедин	Лебединський центр позашкільної освіти Спортивний зал
м. Лебедин	Лебединський центр позашкільної освіти Спортивний майданчик
м. Лебедин	Лебединська дитячо-юнацька спортивна школа Стадіон «Юність»
м. Лебедин	Лебединська дитячо-юнацька спортивна школа Футбольне поле
м. Лебедин	КЗСОР «Лебединська спеціальна школа» Спортивний майданчик
м. Лебедин	Лебединська міська ДЮСШ Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
м. Лебедин	Управління освіти, молоді та спорту Лебединської МТГ Спортивні майданчики зі штучним покриттям
с. Будилка	Будильський ЗЗСО I-III ступенів Спортивний зал
с. Будилка	Будильський старостинський округ Спортивний майданчик зі штучним покриттям
с. Василівка	Василівський старостинський округ Спортивний майданчик зі штучним покриттям
с. Василівка	Василівський ЗЗСО I-II ступенів Спортивний зал
с. Великий Вистороп	Великовисторопський ЗЗСО I-III ступенів Спортивний зал
с. Ворожба	Ворожбянський ЗЗСО I-III ступенів Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
с. Ворожба	Ворожбянський старостинський округ Спортивний майданчик зі штучним покриттям
с. Гринцево	Гринцівський ЗЗСО I-III ступенів Спортивний зал
с. Гринцево	Гринцівський ЗЗСО I-III ступенів Футбольне поле
с. Лебединий Бобрик	Московськособрицький ЗЗСО I-III ступенів Футбольний майданчик
с. Лебединий Бобрик	Московськособрицький ЗЗСО I-III ступенів Спортивний майданчик (комплексний ігровий)
с. Лебединий Бобрик	Московськособрицький ЗЗСО I-III ступенів Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
с. Малий Вистороп	Маловисторопський фаховий коледж ім. П.С.Рибалка Сумського національного аграрного університету Спортивний зал
с. Малий Вистороп	Маловисторопський ЗЗСО I-III ступенів Спортивний зал
с. Малий Вистороп	Маловисторопський ЗЗСО I-III ступенів

Населений пункт	Назва
	Спортивний майданчик зі штучним покриттям
с. Межиріч	Межиріцький старостинський округ Лебединської МТГ Спортивний майданчик зі штучним покриттям
с. Межиріч	Межиріцький ЗЗСО I-III ступенів Ігровий майданчик (комплексний)
с. Межиріч	Межиріцький ЗЗСО I-III ступенів Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
с. Михайлівка	Михайлівський округ Лебединської МТГ Спортивний майданчик (зі штучним покриттям)
с. Михайлівка	Михайлівський ЗЗСО I-III ступенів Спортивний зал
с. Михайлівка	Михайлівський ЗЗСО I-III ступенів Гімнастичний майданчик
с. Михайлівка	Михайлівський ЗЗСО I-III ступенів Ігровий майданчик
с. Павленкове	Павленківський ЗЗСО I-III ступенів Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
с. Підпригори	Підпригорівський старостинський округ Спортивний майданчик зі штучним покриттям
с. Пристайлове	Пристайлівський ЗЗСО I-III ступенів Спортивний майданчик (комплексний)
с. Пристайлове	Пристайлівський ЗЗСО I-III ступенів Спортивний зал
с. Рябушки	Рябушківський ЗЗСО I-III ступенів Гімнастичний майданчик
м. Рябушки	Рябушківський ЗЗСО I-III ступенів Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
с. Рябушки	Рябушківський старостинський округ Спортивний майданчик зі штучним покриттям
с. Штепівка	Штепівський ЗЗСО I-III ступенів Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять
с. Штепівка	Штепівський старостинський округ Спортивний майданчик зі штучним покриттям

Житловий фонд

З метою забезпечення належного утримання багатоквартирних житлових будинків, які знаходяться на території Лебединської міської територіальної громади, в яких не створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та співвласники яких не прийняли рішення про форму управління багатоквартирним будинком, комунальні підприємства «Лебединська житлово-експлуатаційна контора виконавчого комітету Лебединської міської ради» та «Лебединське будинкоуправління мікрорайону «Черемушки» виконавчого комітету Лебединської міської ради» визначені управителями 79 багатоквартирних будинків. Крім того, на території Лебединської міської територіальної громади у 20 багатоквартирних житлових будинках створено об'єднання співвласників багатоквартирних будинків.

Житловий фонд громади обслуговують підприємства:

- комунальне підприємство «Лебединська житлово-експлуатаційна контора виконавчого комітету Лебединської міської ради»;
- комунальне підприємство «Лебединське будинкоуправління мікрорайону «Черемушки»;
- комунальне підприємство «Лебединтеплоенерго»;
- комунальне підприємство «Водоканал виконавчого комітету Лебединської міської ради»;
- комунальне підприємство «Комбінат благоустрою виконавчого комітету Лебединської міської ради»;

Таблиця 5.14

Стан житлового фонду (багатоповерхові будинки) Лебединської громади

Кількість багатоповерхових будинків	108
Житловий фонд багатоповерхових будинків, тис. кв. м загальної площі	143,8
Житловий фонд багатоповерхових будинків, тис. кв. м житлової площі	82,8
% будинків, підключених до комунального водопостачання	100
% будинків, підключених до комунального газопостачання	100
% будинків, підключених до комунальної системи каналізації	83,3
% будинків, підключених до центрального опалення	0,9

На квартирному обліку перебуває 423 сім'ї та однаків, із них 184 сімей користуються правом на позачергове отримання житла, 107 – на першочергове отримання житла, із них учасників бойових дій – 19 осіб та 39 багатодітних сімей. Майже 64% осіб чекають на отримання житла тривалий час, із них до 20 років та більше – 106 осіб, до 10 років – 168 осіб. Проблемним залишається питання захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. На обліку для позачергового отримання житла перебуває 169 осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Комунальна інфраструктура та інженерні мережі

Водопостачання у Лебединській міській територіальній громаді централізоване лише у місті Лебедині та 18 сільських населених пунктах, решта населених пунктів забезпечуються водопостачанням за допомогою шахтних колодязів та власних свердловин.

Централізоване водовідведення частково наявне лише у місті Лебедині, у решти населених пунктів громади – вигрібні ями.

Основним надавачем послуг з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення є комунальне підприємство «Водоканал виконавчого комітету Лебединської міської ради».

Таблиця 5.15

Водопостачання та водовідведення в Лебединській міській територіальній громаді 2021-2025 роки

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Протяжність мереж водопостачання, км	147,6	149,5	162,5	169,7	171,3
Протяжність мереж водовідведення, км	25,1	25,3	25,3	25,3	25,3
Споживання питної води, тис. м ³ всього,	272	299,1	277,67	290,3	295,3
у тому числі:					
- населення	243,6	266,8	247,47	259,4	259,9
- підприємства	28,4	32,3	30,2	30,9	35,4

Загальна протяжність мереж водопостачання у Лебединській міській територіальній громаді складає 171,3 км. Станом на 2025 рік у порівнянні з 2021 роком протяжність мереж водопостачання збільшилася на 23,7 км, або на 16%.

Централізоване водопостачання у Лебединській міській територіальній громаді забезпечують: водопровідні насосні станції – 27 од; водонапірні башти – 22 од; артсвердловини (діючі) – 23 од (в т.ч. м. Лебедин - 4).

У Лебединській міській територіальній громаді наявні 503 колодязі (в т.ч. м. Лебедин – 251).

Загальна протяжність мереж водовідведення у громаді складає 25,3 км. Станом на 2025 рік у порівнянні з 2021 роком протяжність мереж водовідведення збільшилася на 0,2 км, або на 0,8 %.

Централізоване водовідведення у Лебединській міській територіальній громаді забезпечують очисні споруди та 4 каналізаційно-насосні станції.

Комунальним підприємством «Водоканал виконавчого комітету Лебединської міської ради» надаються платні послуги з відкачування та вивезення рідких побутових відходів. На підприємстві наявна асенізаційна техніка.

Основними проблемами у галузі водопостачання та водовідведення є зношеність мереж, а також застарілі очисні споруди.

Централізоване теплопостачання у Лебединській міській територіальній громаді наявне лише у місті Лебедин, в решті населених пунктів централізоване теплопостачання відсутнє.

Надавачем послуг з постачання теплової енергії в Лебединській міській територіальній громаді є комунальне підприємство «Лебединтеплоенерго». Централізованим теплопостачанням забезпечений лише один багатоквартирний будинок, решта будинків та домогосподарств використовують індивідуальне опалення. Основним споживачем послуги постачання теплової енергії є бюджетні установи.

Таблиця 5.16

Теплопостачання в Лебединській міській територіальній громаді станом на 01.01.2026

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Протяжність мереж, км	4,6	4,6	4,5	4,5	4,6
Опалення, Гкал - всього, у тому числі:	5242,06	3834,953	4539,127	4338,994	4265,934
- населення	596,19	465,836	491,676	472,015	500,801
- підприємства	4645,87	3369,117	4047,451	3866,979	3765,133
Проектна потужність Гкал/год	15,3	14,0	12,5	12,5	12,9

Загальна протяжність теплових мереж у Лебединській міській територіальній громаді складає 4,6 км. Станом на 2025 рік у порівнянні з 2021 роком протяжність теплових мереж залишилася незмінною.

Послуги з поводження з побутовими відходами

У місті Лебедин наявне, як змішане, так і роздільне збирання побутових відходів. Вивіз твердих побутових відходів здійснюється на паспортизований полігон, підпорядкований комунальному підприємству «Комбінат благоустрою виконавчого комітету Лебединської міської ради» (м. Лебедин). Щорічно на території громади утворюється близько 23,0 тис м³ ТПВ (за даними форми 1 ТПВ). На території громади у 2025 році згідно даних форми 1 ТПВ зібрано та вивезено 21 715 м³ (4034 т) змішаних твердих побутових відходів. Органічні компоненти, які здатні до біологічного розкладання, склали 1 341 м³ (295 т). Загальний обсяг зібраних та вивезених ТПВ у 2025 році склав 23 056 м³ (4 329 т) твердих побутових відходів.

Станом на 2026 рік ситуація у сфері поводження з відходами в Лебединській міській територіальній громаді потребує покращення, як і загалом у Сумській області та Україні.

Рідкі побутові відходи вивозяться асенізаційним транспортом та знешкоджуються на очисних спорудах промпобутової каналізації (Лебедин). Очисні споруди наявні у м. Лебедин: вул. Боднівка, 64 (обслуговує 2 142 осіб); пр. Верстатників – вул. Сумська, 82 (обслуговує 433 осіб). Централізовані системи каналізації наявні у центральній частині м. Лебедин. Довжина мережі – 2,34 км.

Сучасний стан житлово-комунального господарства на території Лебединської міської територіальної громади характеризується значною зношеністю основних фондів, дефіцитом фінансових ресурсів, необхідних для їх розвитку, поновлення, належної експлуатації та обслуговування. Не відповідає санітарним та екологічним нормам полігон для знешкодження твердих побутових відходів, не в повній мірі здійснено впровадження роздільного збору побутових відходів.

Відповідно до Регіонального плану управління відходами в Сумській області, полігон твердих побутових відходів, що розташований на території Лебединської міської територіальної громади, повинен бути рекультивований та закритий до 2030 року. Поряд з цим, Регіональним планом визначено, що територія Лебединської міської територіальної громади відноситься до Сумського кластеру управління відходами, на якій передбачається облаштування пункту підготовки вторинної сировини, об'єкта перевантаження та майданчика централізованого компостування відходів, що біологічно розкладаються.

Станом на 01.01.2026 з населенням укладено 4 537 договорів, включно: з населенням багатопверхових будинків – 2 292 договорів; з приватним сектором укладено 2 245 договорів.

Послугами збирання та вивезення ТПВ охоплено 22% населення Лебединської міської територіальної громади (згідно форми 1-ТПВ).

Для удосконалення системи управління відходами на території Лебединської міської територіальної громади рішенням сорок п'ятої сесії Лебединської міської ради восьмого скликання від 01.02.2024 року № 1084-МР затверджено «Комплексну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства, енергозбереження та охорони навколишнього природного середовища Лебединської міської територіальної громади на 2024-2026 роки». Також, розроблено Місцевий план управління відходами Лебединської міської територіальної громади Сумського району Сумської області до 2033 року.

Транспортна інфраструктура та зв'язок

Мережа автомобільних доріг та автотранспортне сполучення

Мережа автомобільних доріг, що підходять до міста Лебедина забезпечує транспортні зв'язки з населеними пунктами Суми, Тростянець, Охтирка, Липова Долина, а також з населеними пунктами Лебединської міської територіальної громади. З заходу на схід, через територію міста проходить територіальна автомобільна дорога державного значення Т-19-13 Ромни – Липова Долина – Тростянець – Мезенівка. З півночі на південь через місто проходить територіальна автомобільна дорога державного значення Т-19-06 Контрольно-пропускний пункт «Рижівка» – Білопілья – Жовтнєве – Лебедина – Лантратівка. З північно-східної сторони до міста підходить територіальна автомобільна дорога державного значення Т-19-09 Суми – Лебедина.

На території громади розташовано 520,9 кілометрів автомобільних доріг загального користування, в тому числі: 102 кілометри доріг державного значення, 146,5 кілометри – обласного значення, 272,4 кілометри – районного значення.

Загальна протяжність доріг місцевого значення на території Лебединської міської територіальної громади складає 822,25 кілометри, в тому числі з твердим покриттям 250,6 кілометри. Зношеність доріг 70%.

За 2025 рік на утримання та розвиток автомобільних доріг, дорожньої інфраструктури з бюджету громади було спрямовано 34 118,6 тис. гривень, що на 20 696,66 тис. гривень, або у 3 рази більше за відповідний період минулого року.

Таблиця 5.17

Технічна категорія та ширина проїзної частини автомобільних доріг,
що підходять до м. Лебедина

Найменування доріг	Технічна категорія	Ширина проїзної частини (м)
<i>Автодороги державного значення</i>		
Т-19-13 Ромни – Липова Долина – Тростянець – Мезенівка	III- IV	7,0
Т-19-06 Контрольно-пропускний пункт «Рижівка» – Білопілья – Жовтнєве – Лебедина – Лантратівка	III- IV	7,0
Т-19-09 Суми – Лебедина	III- IV	7,0
<i>Автодороги місцевого значення</i>		
О190801 Лебедина – Курган – Василівка – Козельне	IV	6,0
О190804 Лебедина – Калюжне	IV	6,0
О190805 Лебедина –Пристаїлове	IV	6,0

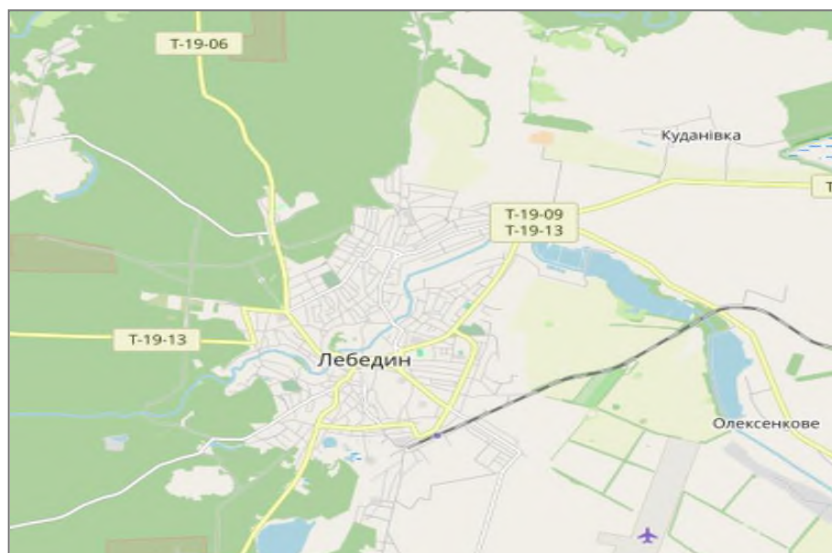

Рис. 5.1. Автомобільні дороги державного та місцевого значення Лебединської громади

Станом на початок 2026 року дороги державного та місцевого значення на підходах до міста мають невідповідні технічні параметри та потребують реконструкції.

Обслуговування пасажирів у всіх видах автотранспортного сполучення забезпечує автостанція «Лебедин» 3 класу. Автостанція має 3 платформи для посадки та 1 для висадки пасажирів. Автостанція виконує приміські та міжміські сполучення.

Середньодобовий рух автобусів по автостанції становить 86 одиниць. Середньодобова кількість відправлених пасажирів – 487 осіб.

Із загальної кількості населених пунктів Лебединської міської територіальної громади 32 населені пункти охоплені регулярним автобусним сполученням, маршрутами, що виходять за межі громади, 54 населені пункти охоплені регулярним автобусним сполученням, маршрутами, що не виходять за межі громади.

Усього охоплено регулярним автобусним сполученням 62 населені пункти, що становить 49,6% від загальної кількості населених пунктів Лебединської громади. Водночас показник охоплення регулярним автобусним сполученням населених пунктів громади з кількістю мешканців у понад 10 осіб становить 82,7% від їх загальної кількості (75).

Перевезення пасажирів на 7 міських маршрутах в місті Лебедин здійснюють 5 приватних підприємств. Забезпечують маршрути 12 одиниць транспорту: 2 автобуси «ПАЗ», 3 – «РУТА», 7 – «БАЗ 22154».

Перевезення пасажирів на 8 приміських маршрутах Лебединської громади здійснюють 3 приватні підприємці. Забезпечують приміські маршрути 5 одиниць транспорту – 3 автобуси «ПАЗ», 2 – «РУТА». Перевізники мають 4 резервні автобуси.

Для забезпечення якісного обслуговування пасажирів та фінансової підтримки перевізників на 12 автобусних маршрутах загального користування, що проходять в межах громади, укладені договори на компенсаційні виплати за перевезення пільгових категорій громадян автомобільним транспортом.

Залізничні перевезення

У Лебединській міській територіальній громаді наявна залізнична станція Лебединська, яка є тупиковою залізничною станцією Сумської дирекції Південної залізниці на одноколіній не електрифікованій лінії Боромля -Лебединська та розташована в місті Лебедин. По станції здійснюється вантажне та пасажирське приміське сполучення до станцій Боромля, Суми, Ворожба. Відстань від станції Лебединська до станцій: Боромля – 34,6 км; Суми – 72 км; Ворожба – 126,1 км.

Поштовий зв'язок

На території Лебединської міської територіальної громади в м. Лебедин та деяких старостинських округах, наявні стаціонарні відділення поштового зв'язку. Більшість населених пунктів обслуговується пересувними відділеннями поштового зв'язку.

Відділення «Укрпошти» у Лебединській громаді

Територіальна одиниця	Адреса	Індекс	Тип відділення
місто Лебедин (адмінцентр)	м. Лебедин, вул. Героїв Майдану, 23	42200	Стаціонарне
	с. Куданівка	42272	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
	с. Олексенкове	42291	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
	с. Токарі	42215	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Бишкінський с. о.	с. Бишкінь	42245	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Боровеньківський с. о.	с. Боровенька	42236	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Будильський с. о.	с. Будилка	42238	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Василівський с. о.	с. Василівка	42231	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Великовисторопський с. о.	с. Великий Вистороп	42242	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Ворожбянський с. о.	с. Ворожба. Вул. Лебединська. 1	42240	Стаціонарне
Гарбузівський с. о.	с. Гарбузівка	42244	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Гринцівський с. о.	с. Гринцеве	42223	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Калюженський с. о.	с. Калюжне	42253	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Кам'янський с. о.	с. Кам'яне	42233	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Курганський с. о.	с. Курган	42217	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Лебединобобрицький с. о.	с. Лебединий Бобрик	42235	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Маловисторопський с. о.	с. Малий Вистороп	42243	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Межиріцький с. о.	с. Межиріч	42230	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Михайлівський с. о.	с. Михайлівка	42218	Обслуговується пересувним відділенням

Територіальна одиниця	Адреса	Індекс	Тип відділення
			поштового зв'язку
Павленківський с. о.	с. Павленкове	42224	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Підопригорівський с. о.	с. Підопригори	42226	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Пристаїлівський с. о.	с. Пристайлове	42232	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Рябушківський с. о.	с. Рябушки	42250	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Червленівський с. о.	с. Червлене	42216	Обслуговується пересувним відділенням поштового зв'язку
Штепівський с. о.	с. Штепівка, вул. Шкільна, 1	42220	Стаціонарне

с.о. – старостинський округ

Також, на території Лебединської міської територіальної громади наявна розвинена мережа логістичної компанії «Нова пошта» зі стаціонарними відділеннями, пунктами видачі та поштаматами.

Таблиця 5.19

Відділення «Нової пошти» у Лебединській територіальній громаді

Населений пункт	Назва відділення	Адреса	Тип відділення Вага до(кг)
Місто Лебедин (адмінцентр)	№ 1	м. Лебедин, пл. Соборна, 20	Вантажне
	№ 3	м. Лебедин, пл. Соборна, 20	Поштове, до 30 кг
	№ 25507	м. Лебедин, пл. Соборна, 3	Поштомат, до 20 кг
	№ 2	м. Лебедин, пл. Сумська, 108	Поштове, до 30 кг
	№ 20915	м. Лебедин, пл. Соборна, 20	Поштомат, до 20 кг
	№1	С. Токарі, вул. Санаторна, 2	Поштове, до 30 кг
Бишкінський с. о.	№ 1	с. Бишкін, вул. Будівельна, 4	Поштове, до 30 кг
Будильський с. о.	№ 1	с. Будилка, вул. Центральна, 89в	Поштове, до 30 кг
Василівський с. о.	№ 1	с. Василівка, вул. Грунська, 1	Поштове, до 30 кг
Великовисторопський с. о.	№1	с. Великий Вистороп, вул. Шевченківська, 11а	Поштове, до 30 кг
Ворожбянський с. о.	№ 1	с. Ворожба, вул. Лебединська, 65	Поштове, до 30 кг
Кам'янський с. о.	№ 1	с. Кам'яне, вул. Покрівська, 42	Поштове, до 30 кг
Курганський с. о.	№ 1	с. Курган, Кадинюка, 1	Поштове, до 30 кг
Межиріцький с. о.	№ 1	с. Межиріч, с. Центральна, 73	Поштове, до 30 кг
Михайлівський с. о.	№ 1	с. Михайлівка, вул. Кооперативна, 25а	Поштове, до 30 кг
Павленківський с. о.	№ 1	с. Павленкове, вул. Центральна, 186/1	Поштове, до 30 кг
Підопригорівський с. о.	№ 1	с. Підопригори, вул. Центральна, 5	Поштове, до 30 кг
Пристаїлівський с. о.	№ 1	с. Пристайлове, вул. Шкільна, 2	Поштове, до 30 кг
Штепівський с. о.	№ 1	с. Штепівка, вул. Шевченка, 2	Поштове, до 30 кг

с.о – старостинський округ

Мобільний зв'язок та інтернет

У цілому в Лебединській міській територіальній громаді наявні мобільний зв'язок та інтернет покриття. Покриття мобільного зв'язку та інтернету забезпечують три оператора:

«Водафон», «Лайфсел», «Київстар». Також, у громаді наявний широкосмуговий доступ до мережі інтернет, який забезпечують чотири провайдерів: ПП «ТРК «Лебедин», ТОВ «НПК «ХОУМ-НЕТ», АТ «Уртелеком», ТОВ «СІТБ Преміум».

Плата за інтернет по Лебединській міській територіальній громаді становить 120 - 520 грн./місяць, в залежності від обраної швидкості інтернету та інших додаткових функцій. Громадські установи, навчальні заклади, комунальні заклади мають доступ до мережі інтернет. Проте у зв'язку із атаками агресора, пошкодженнями енергетичних об'єктів відбуваються перебої у електропостачанні. В умовах війни та нестабільного психологічного стану атаки інформаційно психологічних спецоперацій часто призводять до негативних результатів, що посилює панічні стани серед населення..

Банківське обслуговування

На території Лебединської міської територіальної громади відділення банків, банкоматів наявні лише у місті Лебедині, в решті населених пунктів відсутні.

Таблиця 5.20

Відділення банківських установ / банкоматів / терміналів на території громади
станом на 01.01.2026

Назви	Кількість одиниць
Відділення банків	4
Банкомати	13
Термінали самообслуговування (ITBox, інші)	26

Інфраструктура торгівлі та сфери послуг

Станом на 01.01.2026 населення громади обслуговує 390 об'єктів споживчого ринку, у тому числі: 224 магазини, 13 кіоски, 57 одиниць ресторанного господарства, 76 об'єктів побутового обслуговування, 18 аптек та 2 автозаправних станцій. На 1 тисячу населення припадає 9,4 об'єкта споживчого ринку. Щодо забезпеченості населення торговою площею в магазинах роздрібної торгівлі у розрахунку на 1 000 осіб – показник становить 396,8 метрів.

Одним із вагомих каналів реалізації товарів населенню залишається торгівля на ринку. На території громади функціонує один ринок – підприємство Сумської облспоживспілки «Лебединський ринок». За товарною спеціалізацією ринок належить до змішаних. Загальна площа ринку складає 9 652 кв. метри, переважна її частина відводиться під торгівлю (6 402 кв. метри або 66,3%). Загальна кількість торгових місць на ринку становить 577 одиниць. На ринку облаштовано 317 місць для продажів непродовольчих товарів та 260 торгових місць із продажу продовольчих товарів.

Таблиця 5.21

Просторовий розподіл об'єктів інфраструктури сфери послуг Лебединської територіальної громади, од.

Об'єкти інфраструктури сфери послуг	м. Лебедин	Бишкинський с.о.	Боровеньківський с.о.	Будильський с.о.	Василівський с.о.	Великовисторопський с.о.	Ворожбянський с.о.	Гарбузівський с.о.	Гринцівський с.о.	Калюженський с.о.	Кам'янський с.о.	Катеринівський с.о.	Курганський с.о.	Лебединобобрицький	Маловисторопський с.о.	Межирицький с.о.	Михайлівський с.о.	Павленківський с.о.	Підопригорівський с.о.	Пристаївський с.о.	Рябушківський с.о.	Червленівський с.о.	Штепівський с.о.
Магазини, у т.ч.:	267	2	2	6	3	2	3	1	4	1	2	1	3	1	2	7	4	1	3	4	1	4	9
продуктові	140	2	2	6	3	2	3	1	3	1	2	1	3	1	2	7	3	1	3	3	1	4	8
промислові	74	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1
магазини одяг	34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
побутова хімія	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відділення банків	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Аптеки	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відділення поштового зв'язку	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перукарні	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Заклади харчування (кафе, ресторани)	23	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Сервіси технічного обслуговування	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Автозаправні станції	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Автомийки	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Готелі	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

с.о – старостинський округ

1.6. Містобудівна документація

Містобудівна документація визначає важливі параметри населених пунктів громади як перспектива чисельності населення, розміщення житлово-громадського будівництва, забезпечення інженерно-транспортною інфраструктурою, необхідними заходами з інженерної підготовки та захисту території, пропозиції щодо охорони навколишнього середовища.

В період 2011 – 2022рр. розроблена картографічна основа населених пунктів громади с. Будилка, с. Селище, с. Куличка, с. Чернецьке, , с. Гарбарі, с. Бишкін, с. Грамине, с. Сіробабине, с. Філонівщина, с. Деркачі. с. Федірки. с. Коломийці. с. Маньки. с. Рябушки, с. Костів, с. Північне, с. Вільшанка, с. Курилівка, с. Калюжне, с. Гудимівка, с. Курган, с. Олександрівка, с. Кулики, с. Михайлівка, с. Першотравневе, с. Павленкове, с. Слобода, с. Червлене, с. Новоселівка, с. Чижеве, с. Патріотівка, с. Боброве, с. Бишкін, с. Пристайлове, с. Великий Вистороп, с. Горки, с. Кам'яне, м. Лебедин.

Водночас станом на 2026 рік генеральні плани наявні лише у 49 населених пунктах громади, що становить 39% від загальної кількості населених пунктів.

Зокрема, розроблено Генеральні плани таких сільських населених пунктів громади: с. Андріївське, с. Байрак, с. Боброве, с. Боровенька, с. Будилка, с. Бурівка, с. Бишкін, с. Василівка, с. М. Вистороп, с. В.Вистороп, с. Ворожба, с. Гарбузівка, с. Горки, с. Гринцево, с. Грушеве, с. Гудимівка, с. Доценківка, с. Жовтневе, с. Залізничне, с. Зелений Гай, с. Калюжне, с. Кам'яне, с. Катеринівка, с. Костів, с. Кулики, с. Куличка, с. Курган, с. Курилівка, с. Лебединський Бобрик, с. Мартинці, с. Межиріч, с. Михайлівка, с. Новопетрівка, с. Новоселівка, с. Олександрівка, с. Павленкове, с. Патріотівка, с. Підпригори, с. Помірки, с. Пристайлове, с. Рябушки, с. Селище, с. Семенівка, с. Слобода, с. Степне, с. Червлене, с. Штепівка.

Плани зонування/детальні плани наявні лише у м. Лебедин.

Адміністративний центр громади м. Лебедин – розроблено Генеральний план (2016 рік) з внесенням зміни у 2018 році, розроблено План зонування території міста, історико-архітектурний опорний План з визначенням меж історичних ареалів міста.

Крім того, генеральні плани 9 населених пунктів станом на 2026 рік перебувають на доопрацюванні (зміні) або в процесі розробки: с. Бишкін, с. Боровенька, с. Вільшанка, с. Костів, с. Патріотівка, с. Північне, с. Рябушки, с. Червлене.

У 2024 році рішенням п'ятдесят третьої сесії Лебединської міської ради восьмого скликання від 17.10.2024 №1339-МР затверджено Детальний план території громади під нове будівництво сушильного комплексу за адресою: Сумська область, Сумський район, Лебединська міська територіальна громада, село Байрак, вулиця Ставкова (за межами населеного пункту).

1.7. Інформація щодо відповідності просторовому плануванню регіону та планування за галузевою ознакою

Стратегія розвитку громади відповідає стратегічним пріоритетам розвитку регіону та спирається на Схему планування території області. Без урахування її положень не може бути ухвалено жодне рішення щодо розміщення інфраструктурних об'єктів чи їх змін.

Схема планування території Сумської області встановлює державні та регіональні пріоритети щодо раціональних видів використання території області. Це має забезпечити сталий розвиток населених пунктів, розбудову мережі об'єктів природно-заповідного фонду, курортів та зон масового відпочинку, визначення проблемних ареалів, завдань і механізмів їх розвитку, обґрунтування змісту та черговості необхідних заходів щодо екологічної реабілітації територій, розміщення та проектування відповідних об'єктів інженерної й транспортної інфраструктури тощо.

У Схемі планування визначені режими та напрямки розвитку територій і населених пунктів, виявлені протиріччя в територіально-планувальному розвитку регіону та обґрунтовані заходи щодо їх подолання і вирішення – все це визначає зміст стратегічної та оперативної діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Територія Сумського району (до складу якого входить на даний час Лебединська громада) визначена як інвестиційно приваблива для напрямків діяльності, у т.ч з пріоритетним розвитком метрополітарних видів діяльності, розвитком логістичних центрів,

складування, доробки та сортування вантажів, розвитком еко-туризму, оздоровчого туризму на базі існуючого рекреаційного потенціалу, території із значним природно-заповідним, оздоровчо-рекреаційним, туристичним потенціалом, пріоритетним розвитком середньо- та високотехнологічних галузей промисловості із науковими виробництвами на базі індустріального парку, території з пріоритетним розвитком агропромислового комплексу на основі товарного сільського господарства.

Зважаючи на невизначеність статусу території регіону та громади під час воєнних дій і на перспективу до їх повного зупинення, міграційні процеси (населення та релокація бізнесу), логістика та інші фактори, громада має додатково проаналізувати свої фактичні можливості крім поточної діяльності та наявні ресурси для розвитку.

Орієнтиром для просторового розвитку може стати Комплексний план просторового розвитку громади, Стратегія розвитку Сумської області на 2021-2027рр.(актуалізована), Державна Стратегія регіонального розвитку на 2021-2027рр.(зі змінами). Можливе також уточнення або коригування до Схеми планування Сумської області.

До планувальних інструментів соціально-економічного розвитку, що узгоджувалися на рівні регіональному та місцевому належать також програма соціально-економічного розвитку й цільові (галузеві) програми.

Фінансування заходів (проектів) подібних програм здійснюється за рахунок власного бюджету органу місцевого самоврядування або (в разі отримання цільової субвенції) – з обласного чи державного бюджетів.

Обов'язкова умова – наявність відповідного проекту в програмі (плані) соціально-економічного розвитку. Створення нових громад змусило їх поряд із програмами соціально-економічного розвитку розширити практику розробки місцевих цільових (галузових) програм. Ці документи мали узгоджуватись між собою. Департаменти економічного розвитку облдержадміністрацій в межах своїх повноважень моніторили їхню відповідність аналогічному обласному документу. Таким чином забезпечується їх узгодженість.

Галузеві Програми Лебединської міської територіальної громади розробляються у відповідності до Стратегічних напрямів Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки.

Станом на січень 2026 року в Лебединській міській територіальній громаді розроблено та затверджено на сесії міської ради 19 галузових програм.

Таблиця 7.1

Перелік діючих у 2026 р. галузових програм, які фінансуються за кошти місцевого бюджету Лебединської міської територіальної громади, тис. грн.

Найменування місцевої програми	Обсяг фінансування, тис. грн
Програма економічного і соціального розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026 рік	63 113,219
Комплексна програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства, енергозбереження та охорони природного середовища Лебединської міської територіальної громади на 2024-2026 роки	126 135,161
Програма розвитку малого та середнього підприємництва Лебединської міської територіальної громади на 2022-2026 рр.	34,0
Програма підтримки ветеранів війни та членів їх сімей на території Лебединської міської територіальної громади на 2025-2027 роки	12 099,77
Програма організації безоплатного поховання загиблих (померлих) військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань України на 2026 рік	1 141,45
Програма соціального захисту населення Лебединської міської територіальної громади на 2025-2027 роки	19 977,67

Найменування місцевої програми	Обсяг фінансування, тис. грн
Програма оздоровлення та відпочинку дітей Лебединської міської територіальної громади на 2025-2027 роки	250,0
Комплексна програма «Освіта Лебединської міської територіальної громади у 2025-2027 роках»	18 117,685
Програма «Безпечне та якісне харчування дітей у закладах освіти Лебединської міської територіальної громади на 2024-2027 роки»	4 976,30
Програма розвитку культури і туризму на території Лебединської міської територіальної громади на 2025-2027 роки	287,0
Програма підвищення стійкості Лебединської міської територіальної громади до кризових ситуацій, викликаних припиненням або погіршенням надання важливих для життєдіяльності послуг чи для здійснення життєво важливих функцій на 2024-2026 роки	0,0
Програма поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовились рідні, знайдених невпізнаних трупів на території Лебединської міської територіальної громади на 2024-2026 роки	2 225,2
Програма «Спортивні шкільні ліги Лебединщини на 2024-2030 роки»	287,0
Програма для кривдників на території Лебединської міської територіальної громади на 2024-2027 роки	0,0
Програма мобілізаційної підготовки місцевого значення та забезпечення заходів, пов'язаних із виконанням військового обов'язку, направлення громадян України для проходження базової військової служби до лав Збройних Сил України та інших військових формувань на 2025-2027 роки	2 225,2
Цільова програма захисту населення і територій Лебединської міської територіальної громади від надзвичайних ситуацій на 2025-2027 роки	22 833,262
Про затвердження Програми забезпечення дровами Захисників і Захисниць України та членів їх сімей у 2026 році на території Лебединської міської територіальної громади	2 000,0
Про затвердження Програми підтримки внутрішньо переміщених осіб на території Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки	156,27
Про затвердження Програми висвітлення діяльності Лебединської міської ради, її виконавчих органів, посадових осіб та депутатів у медіа у 2026 році	63,45

1.8.Економічний розвиток

Промисловість

Промислове виробництво є однією з основних сфер економічної діяльності, яка впливає на різні аспекти соціально-економічного розвитку громади, включаючи формування дохідної частини її бюджету, а також зайнятість і рівень добробуту жителів.

Промисловий потенціал Лебединської міської територіальної громади представлений машинобудівною, нафтопереробною, харчовою, легкою та іншими галузями. Останнім часом у громаді активно розвивається деревообробна галузь. Підприємства машинобудівного комплексу є одними з найбільших платників податків і роботодавців для громади. Промислові виробники суттєво впливають на економічний розвиток громади та на її людські ресурси. Проте їх діяльність зовсім не стимулює розвиток малих та середніх підприємств, оскільки відсутні необхідні ланцюжки доданої вартості.

До найбільших промислових підприємств громади відносяться:

- ТОВ «Укртранспневматика» (виробництво гальмівного обладнання для залізничних локомотивів);
- ТОВ «Лебединський нафтомаслозавод» (продукція нафтопереробної галузі);
- ТОВ «Лебединські ковбаси» (виробництво м'ясних продуктів);
- ПП «Контакт» (виробництво хліба, макаронних виробів, круп);
- ТОВ «Крук» (зберігання зерна та виготовлення кормових сумішей і продуктів переробки сої);
- Лебединська філія ДП «Укрветсанзавод» (оброблення та видалення безпечних відходів);
- ТОВ «Лебединський Деревообробний Комбінат» (лісопильне та стругальне виробництво);
- ТОВ «ДВЄ» (виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів зі шкіри та інших матеріалів);
- ПрАТ «Лебединська швейна фабрика» (виробництво верхнього одягу);
- ДП «Лебединський моторобудівний завод» (разові замовлення на виготовлення нестандартного обладнання);
- ТОВ «Компанія «ЕКО-Енергія» (виробництво інших основних органічних хімічних речовин біоетанол, розчинники типу «Сольвент»).

Протягом 2025 року промисловий сектор громади в цілому працював над збереженням стабільної роботи в умовах воєнного стану, своєчасною сплатою податків до бюджетів усіх рівнів та забезпеченням своєчасної виплати заробітної плати.

Обсяг виробленої промислової продукції основного кола підприємств громади за звітний період склав 97 188,7 тис. гривень, що у 2 рази менше від показника відповідного періоду минулого року.

Найбільшу питому вагу в загальних обсягах промислової продукції у громаді мали Товариство з обмеженою відповідальністю «Лебединський нафтомаслозавод» – 54,1%, Товариство з обмеженою відповідальністю «Укртранспневматика» – 30,6%, Товариство з обмеженою відповідальністю «Лебединські ковбаси» – 9,5%, Приватне підприємство «Контакт» – 5,8%.

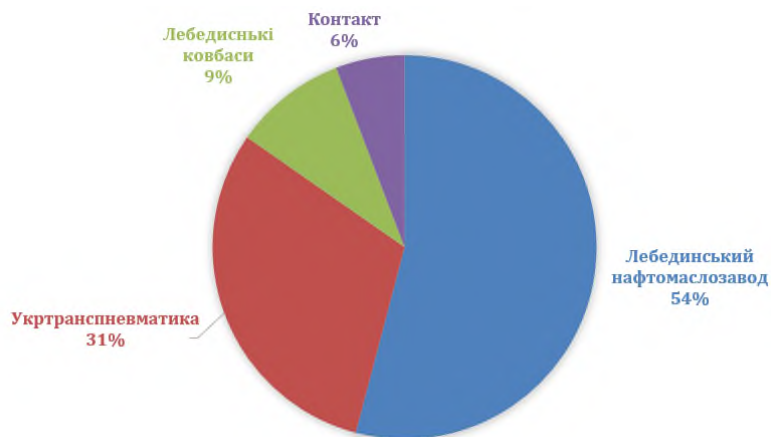

Рис. 8.1. Структура загальних обсягів промислової продукції, %

Сільське господарство

Агропромисловий комплекс Лебединської міської територіальної громади налічує 23 сільськогосподарських підприємства та 49 фермерських господарств.

Площа сільськогосподарських угідь Лебединської міської територіальної громади становить 109,2 тис. гектара, у тому числі ріллі – 75,04 тис. гектара.

Під урожай 2026 року посіяно:

- озимої пшениці – 8225 гектарів, що на 1705 гектарів більше показника минулого року;
- озимого жита – 55 гектарів, що на 40 гектарів більше показника минулого року;
- озимого ріпака – 1050 гектарів, що на 1050 гектарів більше проти минулого року.

У 2025 р. агропромисловим комплексом громади було вироблено 44,2 тис. тонн продовольчого зерна, у т.ч. майже 42,6 тис. тонн пшениці, що приблизно відповідало рівню попереднього року.

Середня урожайність озимої пшениці на території громади у 2025 році склала 60,1 центнера з гектара, що на 17,4% більше за показник минулого року (50,4 центнери з гектара), жита – 47,2 центнера з гектара, що на 0,9% більше за показник минулого року (45,6 центнерів з гектара), ячменю – 49,2 центнерів з гектара, що на 4,3% більше за показник минулого року (45,0 центнерів з гектара). Якість продовольчого зерна урожаю 2025 року хороша.

У групі лідерів із виробництва зерна, де кукурудза не є єдиною зерновою культурою: товариство з обмеженою відповідальністю «Ворожбалатінвест», сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Перемога», товариство з додатковою відповідальністю «Племзавод «Михайлівка», приватне підприємство «Надь», сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Хлібороб», товариство з обмеженою відповідальністю «Лебединська рибоводно-меліоративна станція».

У 2025 році зібрані наступні технічні культури: соя – 11 865 гектарів, що становить 100% від загальної площі, намолочено 23 556 тонн; соняшник – 15 555 гектарів, що становить 100% від загальної площі, намолочено 39 347,0 тонн; кукурудза на зерно – 22 066 гектарів, що становить 96% від загальної площі, намолочено 192 557,0 тонн.

Садівництвом займаються господарства: ТДВ «Племзавод Михайлівка» площею 15 га, ТОВ «Агросервісна компанія» – 32 га, ФОП Деревянчук – 8,0 га.

На території Лебединської міської територіальної громади вирощуванням великої рогатої худоби займаються господарства: ТДВ «Племзавод Михайлівка», ФГ «Мілка», ТОВ «Гадяцьке», ПП «Надь» та ДПТНЗ «Лебединське ВПУ лісового господарства».

Станом на 2026 поголів'я великої рогатої худоби, в порівнянні з відповідним періодом минулого року, зменшилося на 350 голів і становить 3 250 голів, у тому числі поголів'я корів – 1 150 голів, поголів'я свиней становить 2 230 голів. За 2025 рік вироблено 5 100,0 тонн м'яса, молока – 4 484 тонн.

Найвагоміші вклади в галузь тваринництва і позитивну динаміку мають товариство з обмеженою відповідальністю «Гадяцьке», товариство з додатковою відповідальністю «Племзавод «Михайлівка», приватне підприємство «Надь», Державний професійно-технічний навчальний заклад «Лебединське вище професійне училище лісового господарства».

Підприємництво

Мале та середнє підприємництво як в громаді, так і в Україні в цілому, є найбільш вразливим до фінансово-економічної кризи та змін законодавства, у результаті чого кількісні показники його розвитку демонструють як зростання, так і падіння. З урахуванням складної суспільно-політичної ситуації в країні, змін у законодавстві, з урахуванням введення на території України воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), різкого коливання курсу валют, високого рівня інфляції, загальна тенденція динаміки кількості суб'єктів підприємництва зазнала значних змін.

Станом на 01.01.2026 в Лебединській міській територіальній громаді зареєстровано юридичних осіб - 510, із них 161 комерційні та фізичних осіб-підприємців - 1272.

З числа юридичних осіб переважають такі сфери діяльності: сільське господарство, харчова промисловість, будівництво, оптова торгівля. З числа фізичних осіб підприємців: роздрібна торгівля, транспортна логістика, інформаційні технології, громадське харчування.

Мале та середнє підприємництво реалізує одну з найважливіших функцій – створення нових робочих місць та працевлаштування працездатного населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, яких станом на 01.01.2026 офіційно зареєстровано і проживає на території громади 4 333 особи.

За рахунок малого підприємництва в громаді активно функціонує торгівля, сфера послуг, пасажирські перевезення, ресторанне господарство.

Сфера середнього підприємництва розвинена в частині легкої промисловості, харчової промисловості, машинобудівної, лісопереробної, сільськогосподарської галузі.

Станом на 01.01.2026 на території Лебединської міської територіальної громади діє 10 регуляторних актів (у відповідному періоді 2025 року – 9), із них 8 – рішення Лебединської міської ради, 2 рішення виконавчого комітету Лебединської міської ради. Окремо щодо розробників: управління економічного розвитку і торгівлі виконавчого комітету Лебединської міської ради – 6, управління житлово-комунального господарства Лебединської міської ради – 2, фінансове управління Лебединської міської ради – 1, відділ земельних відносин виконавчого комітету Лебединської міської ради – 1.

На території громади спостерігається позитивна динаміка розвитку галузі торгівлі, сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства. Стає кращим торговельне обслуговування населення, набуває розвиток мережа спеціалізованої торгівлі з продажу одягу, взуття, білизни, дитячих товарів, меблів та побутової техніки, будівельних матеріалів.

Передача в оренду та продаж комунального майна здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України, тобто на конкурентних засадах у формі аукціонів, у тому числі електронних аукціонів через електронну торгову систему. Станом на 01.01.2026 діє 129 договорів оренди комунального майна (на 01.01.2025 – 113). Від оренди комунального майна до бюджету громади у звітному періоді надійшло 347,9 тис. гривень (за відповідний період минулого року – 227,5 тис. гривень).

У громаді створений та постійно оновлюється перелік вільних незадіяних об'єктів, які пропонуються для продажу чи передачі в оренду суб'єктам господарювання. Станом на 01.01.2026 таких об'єктів налічувалося 27 одиниць.

Податкове навантаження на підприємців громади перебуває на рівні середніх показників, а відповідні місцеві податки та збори не є надто обтяжливими для ведення господарської діяльності на території громади.

Таблиця 8.1

Податкове середовище Лебединської громади у 2026 р.

Вид податку	Об'єкт оподаткування	Ставки оподаткування у Лебединській міській територіальній громаді	Граничні ставки оподаткування згідно чинного законодавства
Єдиний податок	I група	10% прожиткового мінімуму для працездатних осіб	10% прожиткового мінімуму для працездатних осіб
	II група	16% мінімальної заробітної плати встановленої законом на 1 січня податкового(звітного) року	20% мінімальної заробітної плати встановленої законом на 1 січня податкового(звітного) року
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Житлова нерухомість	фізичні особи - 0,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування	1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування

		юридичні особи - 1,2 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.	1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування
	Нежитлова нерухомість	0,1-0,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.	1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування
Земельний податок	Землі сільськогосподарського призначення		
	за земельні ділянки НГО яких проведено фіз особи	0,3% НГО	для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3% та не більше 1% від їх нормативної грошової оцінки
	за земельні ділянки НГО яких проведено юр. особи	0,5% НГО	для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3 % та не більше 1% від їх нормативної грошової оцінки
	за земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО, яких не проведено фіз особи	2%	для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3 % та не більше 5 % від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області
	за земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО, яких не проведено юр. особи	2%	для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3% та не більше 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області
	Землі житлової забудови		
	за земельні ділянки НГО яких проведено фіз. особи	0,03% НГО	встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки
	за земельні ділянки НГО яких проведено юр. особи	0,3% НГО	встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки
	за земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО, яких не проведено фіз. особи	встановлюється у розмірі 0,3% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області	встановлюється у розмірі не більше 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області

	за земельні ділянки за межами населених пунктів, НГО, яких не проведено юр. особи	встановлюється у розмірі 1% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області	встановлюється у розмірі не більше 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області
	Землі громадської забудови	1,0-3,0 НГО	встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки
	Землі природно-заповідного фонду	0,3 НГО	встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки
	Землі іншого природоохоронного призначення	0,3 НГО	встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки
	Землі оздоровчого призначення	1,3 НГО	встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки
	Землі водного фонду	1,0 НГО	встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки
	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики	1,5-3,0 НГО	встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки
Туристичний збір	Загальна кількість діб тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі)	у розмірі до 0,5% – для внутрішнього туризму та до 5% – для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення.	у розмірі до 0,5% – для внутрішнього туризму та до 5% – для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення.
Транспортний податок	Легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року	у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування	у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування

У Лебединській міській територіальній громаді затверджена та реалізується Програма розвитку малого та середнього підприємництва Лебединської міської територіальної громади на 2022-2026 роки.

1.9. Фінансовий стан та бюджет територіальної громади

Доходи

Дохідну частину бюджету громади формують насамперед податкові надходження та офіційні трансфери від органів державного управління (у 2025 р. – 59,8% і 32,9% відповідно). У структурі податкових надходжень переважають ПДФО – 57,3%, місцеві податки та збори (31,4%). Загалом ПДФО становить 34,2% усіх доходів місцевого бюджету громади, а місцеві податки, відповідно – 18,8% (зокрема, єдиний податок – 10,9%, орендна плата – 5,4%, земельний податок – 1,5%, податки на нерухоме майно – 0,8%).

Протягом 2021-2025 років ПДФО традиційно відіграє роль основного бюджетоформуючого податку для бюджету Лебединської міської територіальної громади. Разом із цим, слід відзначити більш ніж двократне зростання протягом цього періоду єдиного податку від несільськогосподарських виробників, а також акцизного збору.

Таблиця 9.1

Доходи бюджету Лебединської територіальної громади протягом 2021-2025 років, млн. грн.

Види податків і зборів	2021	2022	2023	2024	2025
Прибутковий податок з громадян/ Податок з доходів фізичних осіб	116,9	132,9	150,3	160,3	181,4
Єдиний податок(крім с/г виробників)	17,2	14,5	19,6	28,2	34,8
Єдиний податок від с/г виробників	18,9	19,0	20,6	21,9	23,3
Плата за землю	24,3	23,1	29,4	33,6	36,8
Доходи від відчуження нерухомості та землі	0,1	1,8	2,7	9,3	0,4
Плата за землю	24,3	23,1	29,4	33,6	36,8
Податок на нерухомість	3,6	2,6	3,1	5,7	4,4
Акцизний збір	11,4	5,2	10,5	16,0	25,8
Інші місцеві податки та збори	0,1	0,2	0,1	9,8	9,4
Податкові надходження разом	202,7	208,1	241,5	276,0	315,9
Дохід від оренди комунального майна	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5
Інше	10,3	10,2	18,1	28,1	39,2

Після об'єднання в 2020 році м. Лебедин та сільських населених пунктів ліквідованого Лебединського району в Лебединську міську територіальну громаду, значно зросли податкові надходження до місцевого бюджету громади, особливо від ПДФО, єдиного податку та плати за землю.

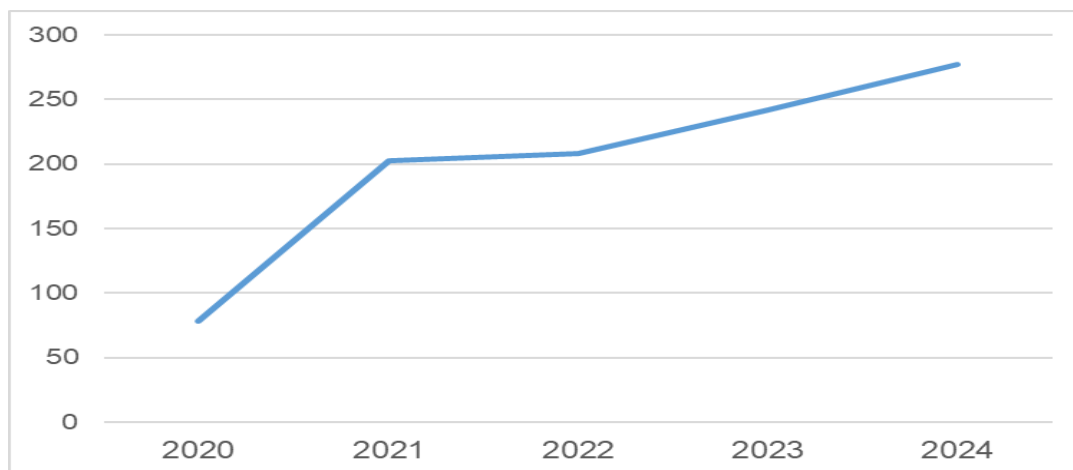

Рис. 9.1. Динаміка податкових надходжень до бюджету громади після її створення, млн. грн.

Серед платників податків найбільшою є частка сільськогосподарських підприємств і бюджетних установ громади, які, зокрема, забезпечують сплату основної частини ПДФО. Значною є також питома вага підприємств лісгосподарського комплексу, які функціонують на території громади.

Таблиця 9.2

Найбільші платники податків у Лебединській громаді в 2024-2025 роках

Платники податків	ПДФО		Акциз		Плата за землю		Податок на нерухомість	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Управління освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Лебединської міської ради	18555,3	19635,5	0	0	0	0	0	0
ТОВ «Ворожбалатінвест»	10062,1	15468,9	0	0	2490,1	2 846,9	17,7	0
Філія «Північний лісовий офіс» ДП «Ліси України»	4730,3	4943,9	0	0	0	0	0	0
КНП Лебединська лікарня ім. Зільберника	10380,8	10396,3	0	0	0	0	0	0
ТДВ «Племзавод» «Михайлівка»	5170,8	3678,6	0	0	2056,2	2 139,4	14	0
ТОВ «Агро Край»	5726,8	4805,4	0	0	622,9	0	24,4	0
ТОВ «Райз Північ»	4874,9	3716,1	0	0	680	0	0,5	0
ТОВ «АвісУагроГрууп»	3000,4	3100,0	0	0	590,4	0	12,4	0
ТОВ «ТАН-23» ТМ «Посад»	223,9	0	532	1302,0	0	0	0	0
ТОВ «АТБ-маркет»	706	0	953,9	1349,1	0	0	0	0
ПрАТ «Охтирський пивоварний завод»	83,2	0	387,1	687,4	0	0	0	0
ПП «Контакт»	347,3	0	251,1	347,8	39,3	0	20	0

Видатки

Найбільша частка видатків з місцевого бюджету Лебединської міської територіальної громади спрямовується на освіту та на управління громадою, включаючи фінансове забезпечення тих структурних підрозділів місцевої влади, які забезпечують діяльність у сфері соціального захисту, розвитку інфраструктури та культури.

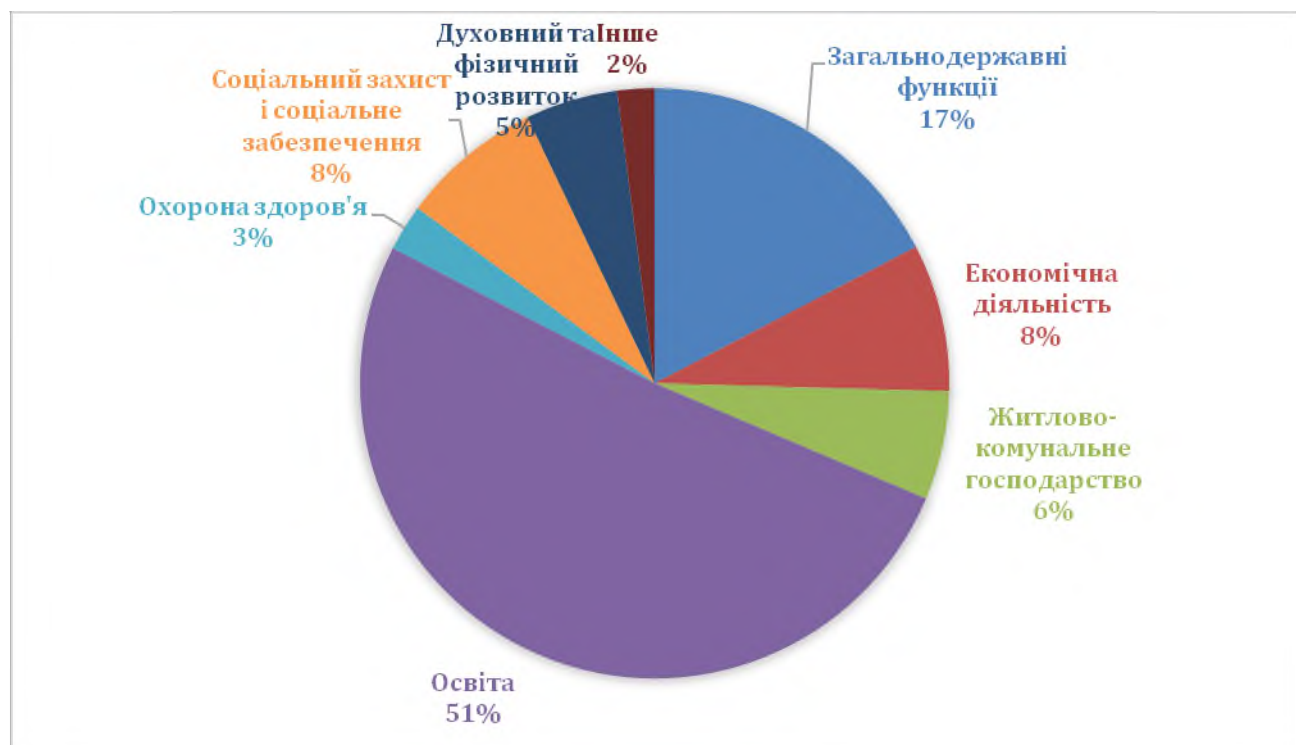

Рис. 9.2. Структура видатків бюджету Лебединської громади за 10 місяців 2025 р.

За статтями видатків протягом 2023-2025 років лівова частка припадає на зарплату й нарахування на неї. Серед інших статей видатків виділяються: капітальні видатки, оплата послуг, витрати на енергоносії, трансферти населенню, а також трансферти організаціям.

При цьому обсяг капітальних видатків відзначається стійкою тенденцією до зростання (на 29% у 2024 р. і на 37% у 2025 р.).

Таблиця 9.3

Структура видатків бюджету громади 2023-2025 роках., млн. грн.

Статті видатків	2023	2024	2025
Зарплата та нарахування на зарплату	243,0	295,7	319,2
Енергоносії	26,2	25,2	28,3
Харчування	1,9	2,9	8,0
Трансферти населенню	16,8	20,4	25,5
Трансферти організаціям	21,3	27,7	16,3
Трансферти іншим бюджетам	3,9	2,9	9,7
Капітальні видатки	25,9	33,3	45,7
Оплата послуг	61,5	31,3	52,8

У 2023-2025 роках у громаді за кошти державної субвенції на соціально-економічний розвиток регіонів чи Державного фонду регіонального розвитку реалізовувався будівництва глибоководної свердловини в м. Лебедин (нове будівництво), на який з державного бюджету було витрачено 10 7771,2 тис. грн, а з місцевого – 3957,0 тис. грн.

Таблиця 9.4

Розрахунок горизонтального вирівнювання податкоспроможності бюджетів територіальних громад за надходженням податку на доходи фізичних осіб на 2025 рік

Бюджет	Розрахункова чисельність наявного населення, тис. осіб	Кількість зареєстрованих ВПО, тис. осіб	Населення з урахуванням кількості ВПО, тис. осіб	Очікуване надходження ПДФО, тис. грн	Надходження ПДФО грн на 1-го жителя	Індекс податкоспроможності відповідного бюджету	Реверсна дотація (50% більше індексу 1,1), (тис. грн)	Базова дотація (індекс до 0,9 - компенсація 80%), тис. грн
Лебединської міської ТГ	41,4	4,2	45,6	146 753,3	3 217,22	0,611	0,0	55 604,9
Охтирської міської ТГ	47,6	3,6	51,2	249 217,6	4 866,01	0,924	0,0	0,0
Тростянецької міської ТГ	28,1	2,2	30,3	156 982,5	5 177,52	0,983	0,0	0,0
Краснопільської селищної ТГ	20,4	0,7	21,1	51 998,6	2 466,38	0,468	0,0	38 364,2

Загальний дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) комунальних підприємств громади за 2025 рік склав 204,0 млн. гривень, що на 10,2 млн. гривень більше за аналогічний показник 2024 року. Найбільшу частку в загальному обсязі зазначеного показника займають: КНП «Лебединська лікарня ім. К.О. Зільберника» (69,4%), КП «Комбінат благоустрою» (10,3%), КП «Лебединтеплоенерго» (7,9%), КП «Водоканал» (7,5%), а також КП «Лебединська житлово-експлуатаційна контора» (3,2%).

У цілому собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) комунальними підприємствами за звітний період склала 191,0 млн. гривень, що на 82,0 млн. гривень більше за аналогічний показник 2024 року. Майже 30 % у структурі собівартості займають витрати на сировину, паливо та електроенергію.

За результатами 2025 року комунальними підприємствами громади отримано чистого прибутку в сумі 2,0 млн. гривень, а саме: КНП «Лебединська лікарня ім. К.О. Зільберника» – 1,4 млн. гривень, КП «Лебединтеплоенерго» – 461,1 тис. гривень, КП «Бюротехнічної інвентаризації» – 130,9 тис. гривень, КП «Лебединське будинкоуправління мікрорайону «Черемушки» – 10,8 тис. гривень.

Три підприємства за звітний період зазнали збитків на суму 2,7 млн. гривень, а саме: КП «Комбінат благоустрою» – 1,7 млн. гривень, КП «Водоканал» – 497,4 млн. гривень, КП «Лебединська житлово-експлуатаційна контора» – 476,7 млн. гривень.

Станом на 01.01.2026 кредиторська заборгованість комунальних підприємств громади становила 2,9 млн. гривень. Дебіторська заборгованість станом на 01.01.2026 становила 7,6 млн. гривень.

Загальний фонд заробітної плати за звітний період складає 115,1 млн. гривень, середня заробітна плата одного штатного працівника – 15 302 гривень., що майже у 2 рази вище законодавчо встановленої мінімальної заробітної плати (8 647 грн). Найнижчу заробітну плату отримують працівники КП «Водоканал» – 10 369 гривень.

Станом на 01.01.2026 заборгованість із виплати заробітної плати у комунальних підприємств громади відсутня.

За 2025 рік комунальними підприємствами громади сплачено податків і зборів на суму 61,1 млн. гривень, що на 22,2% більше за показник 2024 року, у тому числі: до державного бюджету – у сумі 40,0 млн. гривень, до бюджету Лебединської міської територіальної громади – в сумі 21,0 млн. гривень.

Загальний обсяг капітальних інвестицій, здійснених комунальними підприємствами громади на придбання основних засобів, їх модернізацію та капітальний ремонт, у 2025 році склав 13,6 млн. гривень, що менше за показник 2024 року на суму 26,4 млн. гривень.

За рівнем фінансової спроможності громада стабільно входить в першу десятку територіальних громад Сумської області, відзначаючись відносною стабільністю та маючи перспективу покращити свої позиції за цим показником.

Таблиця 9.5

Показники фінансової спроможності Лебединської громади у 2021–2025 роках

Показники	2021	2022	2023	2024	2025
Надходження загального фонду на 1-го мешканця, грн	4978,1	5092	5806	6664	7148
Дохідність земель (співвідношення плати за землю до території громади), грн	14783	14049	17874	20424	-
Питома вага місцевих податків і зборів в доходах загального фонду, %	31,1	28,1	29,8	31,8	30,5
Фіскальна віддача території (співвідношення надходжень заг. фонду до території громади), тис. грн/км ²	125,5	128,4	171,6	149	-
Видатки загального фонду на 1-го мешканця, грн	7168,7	7997,7	9386	9282	9788
Капітальні видатки на 1-го мешканця, грн.	423,9	229,4	1320	1382	1362
Видатки на утримання апарату управління на 1-го мешканця, грн	1021,5	989,0	1500	1131	1625
Індекс податкоспроможності	0,7	0,7	0,6	0,9	0,6

1.10. Система органів управління громадою

Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету

Структура органів місцевого самоврядування громади сформована відповідно до повноважень та штатного розпису, який періодично переглядається.

Таблиця 10.1

Структура та загальна чисельність виконавчих органів Лебединської міської ради

Назва виконавчого органу		Кількість штатних одиниць
І. Керівництво, управління та відділи виконавчого комітету Лебединської міської ради		
1.	Міський голова	1
2.	Перший заступник міського голови	1
3.	Секретар ради	1

Назва виконавчого органу		Кількість штатних одиниць
4.	Керуючий справами виконавчого комітету	1
5.	Староста	22
6.	Діловод	22
7.	Відділ організаційної та кадрової роботи	3
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	1
	оператор комп'ютерного набору	1
8.	Загальний відділ	33
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	4
	завідувач господарством	1
	водій	1
	прибиральник службових приміщень	2
	підсобний робітник	1
	опалювач	23
9.	Відділ контролю	1
	у тому числі начальник відділу	1
10.	Відділ бухгалтерського обліку	5
	у тому числі начальник відділу – головний бухгалтер	1
	головний спеціаліст	3
	провідний спеціаліст	1
11.	Служба у справах дітей	4
	у тому числі начальник служби	1
	головний спеціаліст	2
	провідний спеціаліст	1
12.	Архівний відділ	2
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	1
13.	Відділ мобілізаційної, оборонної роботи та з питань надзвичайних ситуацій	3
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	2
14.	Юридичний відділ	3
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	2
15.	Управління економічного розвитку і торгівлі	6
	у тому числі начальник управління	1
	1) відділ аналізу і прогнозування	3
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	2
	2) відділ комунального майна і приватизації	2
	у тому числі начальник відділу	1
	3) відділ торгівлі, побутового обслуговування та з питань захисту прав споживачів	1
	у тому числі начальник відділу	1
16.	Відділ з питань внутрішньої політики та цифровізації	3
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	2
17.	Відділ ведення Державного реєстру виборців	2
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	1
18.	Управління «Центр надання адміністративних послуг»	15

Назва виконавчого органу		Кількість штатних одиниць
	у тому числі начальник управління	1
	1) відділ адміністративних послуг	8
	у тому числі начальник відділу	1
	адміністратор	5
	головний спеціаліст	2
	2) відділ державної реєстрації	6
	у тому числі начальник відділу	1
	державний реєстратор	5
19.	Відділ земельних відносин	5
	у тому числі начальник відділу	1
	головний спеціаліст	4
	Всього:	133
II. Самостійні управління та відділи		
1.	Управління освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Лебединської міської ради	11
2.	Відділ культури і туризму виконавчого комітету Лебединської міської ради	4
3.	Управління праці та соціального захисту населення виконкому Лебединської міської ради	34
4.	Управління житлово-комунального господарства Лебединської міської ради	10
5.	Фінансове управління Лебединської міської ради	11,5
	Всього:	70,5
	Разом у виконавчих органах:	203,5

До складу виконавчого комітету входять 35 осіб у т.ч. старости всіх старостинських округів, а також представники бізнесу, керівники бюджетних установ, депутати й активні мешканці громади.

Таблиця 10.2

Список членів виконкому Лебединської міської ради восьмого скликання

№	Прізвище, ім'я, по-батькові	Посада
1.	Безуглий Микола Сергійович	Генеральний директор ТОВ «Нафтопродукт»
2.	Білковський Михайло Миколайович	Староста Калюженського старостинського округу
3.	Бондаренко Юрій Григорович	Староста Курганського старостинського округу
4.	Великодний Олександр Михайлович	Староста Штепівського старостинського округу
5.	Волошин Олексій Михайлович	Тимчасово непрацюючий
6.	Воробйов Олександр Петрович	Староста Маловисторопського старостинського округу
7.	Воронов Сергій Анатолійович	Фізична особа – підприємець Воронов С.А.
8.	Горошко Світлана Олександрівна	Секретар ради
9.	Гримайло Тетяна Олександрівна	Начальник відділу Управління освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Лебединської міської ради
10.	Губська Валентина Олександрівна	Начальник управління праці та соціального захисту населення виконкому Лебединської міської ради
11.	Дикий Віктор Петрович	Староста Гринцівського старостинського округу
12.	Довгий Олександр Васильович	Староста Підпригорівського старостинського округу
13.	Заєць Іван Іванович	Староста Михайлівського старостинського округу
14.	Зікеєва Ольга Віталіївна	Перший заступник міського голови

№	Прізвище, ім'я, по-батькові	Посада
15.	Калініченко Сергій Павлович	Староста Пристайлівського старостинського округу
16.	Капустін Микола Володимирович	Староста Лебединобобрицького старостинського округу
17.	Кириченко Валентина Кириянівна	Староста Бишкінського старостинського округу
18.	Кирюшко Олександр Олексійович	Староста Павленківського старостинського округу
19.	Клюс Антоніна Дмитрівна	Староста Василівського старостинського округу
20.	Коваленко Олена Василівна	Староста Великовисторопського старостинського округу
21.	Лихіцький Валерій Володимирович	Директор-розпорядник ТОВ «АПК Лебедин»
22.	Магальс Юрій Миколайович	Начальник управління економічного розвитку і торгівлі виконавчого комітету Лебединської міської ради
23.	Марченко Дмитро Олександрович	Староста Ворожбянського старостинського округу
24.	Падалка Оксана Олександрівна	Староста Рябушківського старостинського округу
25.	Паршакова Анна Юріївна	заступник директора КНП «Лебединська лікарня імені лікаря К.О. Зільберника» Лебединської міської ради
26.	Погоріла Ірина Миколаївна	Староста Катеринівського старостинського округу
27.	Подолько Серій Володимирович	Керуючий справами виконавчого комітету Лебединської міської ради
28.	Сіренко Наталія Василівна	Староста Червленівського старостинського округу
29.	Скляренко Наталія Миколаївна	Староста Кам'янського старостинського округу
30.	Стегній Андрій Миколайович	адвокат
31.	Сюсюрченко Олена Вікторівна	Староста Будильського старостинського округу
32.	Ткаченко Максим Борисович	Староста Гарбузівського старостинського округу
33.	Філоненко Валерій Григорович	Староста Боровенського старостинського округу
34.	Коломієць Людмила Григорівна	Начальник фінансового управління Лебединської міської ради
35.	Шкурко Олексій Миколайович	Староста Межиріцького старостинського округу

До складу депутатського корпусу Лебединської міської ради входять 33 депутати, що представляють 4 фракції та 2 депутатські групи.

Таблиця 10.3

Структура депутатського корпусу Лебединської міської територіальної громади

Фракція/група	Кількість депутатів
Слуга народу	10
Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	6
Європейська солідарність	5
Радикальна партія Олега Ляшка	4
Сила і честь	3
Лебединщина	5

Комунальні підприємства

У громаді функціонує 7 комунальних підприємств засновником яких є Лебединська міська рада. Комунальні підприємства надають послуги з обслуговування житлово-комунального господарства, благоустрою території та управління відходами, надання комунальних послуг, медичного забезпечення.

Таблиця 10.4

Комунальні підприємства Лебединської міської територіальної громади

Назва	Вид діяльності	Адреса
Комунальне підприємство «Лебединське будинкоуправління мікрорайону «Черемушки» виконавчого комітету Лебединської міської ради»	Управління багатоквартирними будинками	Сумська обл., Сумський р-н, м. Лебедин, вул. Незалежності, 195
Комунальне підприємство «Лебединська житлово-експлуатаційна контора виконавчого комітету Лебединської міської ради»	Управління багатоквартирними будинками	Сумська обл., Сумський р-н, м. Лебедин, вул. Петропавлівська, 44
Комунальне підприємство «Водоканал виконавчого комітету Лебединської міської ради»	Централізоване водопостачання Централізоване водовідведення Вивезення рідких побутових відходів	Сумська обл., Сумський р-н, м. Лебедин, вул. Івана Мазепи, 69
Комунальне підприємство «Лебединтеплоенерго»	Постачання теплової енергії	Сумська обл., Сумський р-н, м. Лебедин, вул. Миколаївська, 12
Комунальне підприємство «Бюро технічної інвентаризації виконавчого комітету Лебединської міської ради»	Технічна інвентаризація об'єктів нерухомого майна	Сумська обл., Сумський р-н, м. Лебедин, вул. Травнева, 4
Комунальне підприємство «Комбінат благоустрою виконавчого комітету Лебединської міської ради»	Благоустрій населених пунктів Управління побутовими відходами Ритуальні послуги	Сумська обл., Сумський р-н, м. Лебедин, вул. Незалежності, 31
Комунальне некомерційне підприємство «Лебединська лікарня імені лікаря К.О.Зільберника» Лебединської міської ради	Первинна медична допомога Вторинна медична допомога	Сумська обл., Сумський р-н, м. Лебедин, вул. Михайлівська, 17

Більшість підприємств – дотаційні за рахунок місцевого бюджету, КП «БТІ» та КП «Лебединське» будинкоуправління мікрорайону «Черемушки» ведуть прибуткову діяльність.

Безпека

Система оповіщення населення Лебединської міської територіальної громади про виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру наявна лише у місті Лебедин. У решті населених пунктів в основному населення користується мобільними додатками, соціальними мережами, радіо, телебаченням, де повідомляють про повітряну тривогу та небезпеку обстрілів.

У трьох населених пунктах Лебединської міської територіальної громади наявні 13 протирадіаційних укриттів, які є обмеженоготовими, загальною місткістю 2 705 осіб, одне з них доступне для людей з обмеженими фізичними можливостями. У 14 населених пунктах Лебединської міської територіальної громади наявні 60 споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів, загальною місткістю 5 594 осіб.

У більшості населених пунктів Лебединської міської територіальної громади взагалі відсутні укриття, люди самостійно пристосували підвали / погребі в своїх будинках.

«Пункти незламності» розташовані в центрі м. Лебедин в кількості 5 одиниць. У селах громади відсутні пункти незламності.

Таблиця 10.5

Укриття і приміщення подвійного призначення Лебединської міської територіальної громади

Територіальна одиниця	Населений пункт	Протирадіаційні укриття	Підвальні приміщення для укриття населення, як споруд подвійного призначення та найпростіші укриття
Місто Лебедин	м. Лебедин	10	39
Будильський старостинський округ	с. Будилка	1	2
Василівський старостинський округ	с. Василівка	–	1
Великовисторопський старостинський округ	с. Великий Вистороп	–	1
Ворожбянський старостинський округ	с. Ворожба	–	1
Катеринівський старостинський округ	с. Катеринівка	–	1
Маловисторопський старостинський округ	с. Малий Вистороп	2	1
Межиріцький старостинський округ	с. Межиріч	–	2
Михайлівський старостинський округ	с. Михайлівка	–	1
	с. Андріївське	–	1
Лебединобрицький старостинський округ	с. Лебединий Бобрик	–	2
Павленківський старостинський округ	с. Павленкове	–	3
Рябушківський старостинський округ	с. Рябушки	–	2
Штепівський старостинський округ	с. Штепівка	–	3

Екологічна безпека

Найбільше шкоди природному середовищу громади завдають агропідприємства, деякі з яких порушують норми екологічної безпеки (використання гербіцидів та добрив, виснаження чорноземних ґрунтів, розорення площ прибережної зони тощо). На території Лебединської міської територіальної громади є полігон для захоронення побутових відходів, але в різних її місцях періодично виявляються несанкціоновані сміттєзвалища, які ліквідовуються за кошти бюджету громади. Такі сміттєзвалища наносять шкоду довкіллю через забруднення повітря, ґрунту і підземних вод отруйними речовинами, що, у свою чергу, негативно відображається на здоров'ї людей. На жаль, у жителів громади не сформовані достатньо цивілізовані навички поводження з відходами, хоча багато хто частково розділяє побутові відходи на органічні та неорганічні. Проте пластик, сухе листя і трава часто спалюються, що шкодить довкіллю через дим який є досить токсичним і згубним для екосистеми.

Питна вода у сільських населених пунктах здебільшого забруднена мінеральними і органічними сполуками та не завжди відповідає санітарним вимогам.

Централізоване водопостачання є не лише в м. Лебедин, а й у 18 населених пунктах сільської місцевості. Проте велика кількість жителів користуються водою із свердловин, колодязів і криниць.

Громадська безпека

У Лебединській МТГ наявна поліцейська інфраструктура та пожежно-рятувальні частини, а саме: у місті Лебедині розташоване відділення поліції, державна пожежно-рятувальна частина та в трьох старостинських округах пожежні ДІПО місцевої пожежної

охорони. У селах немає поліцейських дільниць (громадського офіцера), проте до жителів доведена інформація про дільничного поліцейського та його контактний номер телефону. Дільничні поліцейські обмежені у пересуванні в сільські населені пункти громади, але вони тісно співпрацюють зі старостами.

Таблиця 10.6

Поліцейські дільниці та пожежно-рятувальні станції в старостинських округах

Територіальна одиниця	Розміщення	Поліцейська дільниця (громадський офіцер)	Пожежно-рятувальна частина
м. Лебедин	м. Лебедин	1	1
Боровеньківський СО	с. Боровенька	–	–
	с. Семенівка	–	–
Будильський СО	с. Будилка	–	1
Василівський СО	с. Василівка	–	–
Ворожбянський СО	с. Ворожба	–	–
Гринцівський СО	с. Гринцеве	–	1
Кам'янський СО	с. Кам'яне	–	–
Маловисторопський СО	с. М. Вистороп	–	–
Межиріцький СО	с. Межиріч	–	1
Михайлівський СО	с. Михайлівна	–	–
Лебединобобрицький СО	с. Л.Бобрик	–	–
Павленківський СО	с. Павленкове	–	–

СО – старостинський округ

У місті Лебедині функціонує система відеоспостереження, з віддаленим доступ до неї у відділенні поліції № 3 (м. Лебедин) Сумського РУП ГУНП у Сумській області. Проте в інших населених пунктах система відеоспостереження відсутня.

Значна частина населених пунктів Лебединської міської територіальної громади не облаштовані тротуарами. Відсутнє належне освітлення на перехрестях та небезпечних ділянках дороги, що погіршує ситуацію щодо громадської безпеки. Вуличне освітлення в селах майже відсутнє, частково освітлюється лише центральна частина сіл.

Три пожежні автомобілі, які наявні у комунальному закладі «Місцева пожежна охорона» Лебединської міської ради, для обслуговування всієї громади, мають велику ступінь зносу. Тому, існує нагальна потреба в додаткових пожежних ДЕПО і забезпеченні їх новими транспортними засобами та спеціалізованим інвентарем для здійснення пожежно-рятувальних заходів.

Проектна діяльність. Участь у програмах співробітництва

Одним з важливих завдань органів місцевого самоврядування громади та її інститутів громадянського суспільства є спрямування зусиль на пошук додаткових джерел фінансування та налагодження співпраці з міжнародними фондами, участь у програмах та подання заявок на отримання грантів.

Усього Лебединською міською радою та її виконавчим комітетом укладено 29 меморандумів/угод з благодійними фондами та організаціями, а саме: Кімонікс Груп Ю. Кей Лімітед/Фонд «Партнерство за сильну Україну», «Людина в біді», «Благодійний фонд «Карітас Суми», «Благодійний фонд «Люмос Україна», «Нова Енергія», Представництво Датської ради у справах біженців в Україні, «Благодійний фонд «РОКАДА», Сумська обласна організація Товариство Червоного Хреста України, Управління Верховного Комісара організації об'єднаних націй у справах біженців, Міжобласним благодійним фондом «ІСТОК», міжнародна гуманітарна організація «Save the Children», Всеукраїнський Фонд «Крок за кроком», громадська організація «Проліска» та інші.

Протягом 2025 року від міжнародних, благодійних, гуманітарних організацій Лебединська міська територіальна громада отримала наступну допомогу:

- від Представництва Датської ради у Справах Біженців в Україні отримано благодійну допомогу, а саме: туалетну кабінку для людей з інвалідністю та обмеженими можливостями на суму 90 500,0 гривень; здійснено ремонт нежитлової будівлі сільського

будинку культури-філії за адресою: вулиця Шевченківська, 12-А, село Великий Вистороп, Сумський район, Сумська область, на суму 1 405 415,23 гривень;

- від Корейського Агентства Міжнародного Співробітництва отримано пасажирський міський автобус ATAMAN A092H6, клас 1, на суму 3 828,88 тис. гривень;

- від Чеської гуманітарної організації «Людина в біді» – водогрійні котли «BK-34», «BK-22» та дизельний генератор «SmartGrid»DG – K35 потужністю 25 кВт на суму 2 228,213 тис. гривень;

- від Громадської організації «Проліска» – плити OSB, плівка, брезент.

- від Благодійного фонду Створені – благодійну допомогу на усунення наслідків результатів військових обстрілів (плити дерев'яні, рейка, тарпаулін) на суму – 107,357 тис. гривень;

- від Кімонікс Груп Ю. Кей Лімітед/Фонд «Партнерство за сильну Україну» – генератори (3 штуки) на суму 428,157 тис. гривень, зарядні станції EcoFlowDELTA 3 1500 у кількості 4 штук на суму 177,2 тис. гривень, зарядні станції AnkerSolixF3800 у кількості 4 штук на суму 519,196 тис. гривень;

Заклади освіти громади отримали гуманітарну та благодійну допомоги від Фондів, організацій, а саме:

- від Сумської обласної організації Товариство Червоного Хреста України – генератор/COELMO GeneratingSet 50 kVAin PRP, 55 kVAin LTP у заклад загальної середньої освіти вартістю 1 081 300 гривень;

- від Управління Верховного Комісара організації об'єднаних націй у справах біженців – генератор на 50 кВт, зарядну станцію AC 200 на суму 1 081,3 тис. гривень;

- від Міжнародної гуманітарної організації «SafetheChildren» – меблі, спортивний інвентар на суму 1 840,703 тис. гривень;

- від Міжобласного благодійного фонду «ІСТОК» – шкільні меблі, індивідуальні навчальні набори для дітей з особливими потребами на суму 2 585,6 тис. гривень;

- від Всеукраїнського Фонду «Крок за кроком» – конструктори, набори для занять, спортивні куточки для закладів дошкільної освіти на загальну суму 202,54 тис. гривень;

- від громадської організації «Нова Полтава» – меблі, настільні ігри, ноутбуки, проектори для закладів середньої освіти на суму 463,368 тис. гривень;

- від громадської організації «Охтирський молодіжний центр» – мультимедійне обладнання, зарядні станції, стенди для закладів загальної середньої освіти на загальну суму 221,62 тис. гривень.

У 2025 році соціально вразливі верстви населення отримували благодійну та гуманітарну допомоги, а саме: продукти харчування, гігієнічні набори, набори для облаштування місць тимчасового проживання, теплові та енергетичні набори, інше. Всього населенню видано близько 20,0 тисяч наборів гуманітарної та благодійної допомоги.

Міжнародними гуманітарними організаціями також надається фінансова, матеріальна допомога населенню для підвищення продовольчої безпеки та забезпечення дровами.

Крім того, міжнародними організаціями надається методологічна допомога з метою посилення інституційної спроможності Лебединської міської територіальної громади шляхом проведення навчань, круглих столів, вебінарів, залучення експертів.

Інформація про актуальні конкурси та гранти оприлюднюється на офіційному сайті Лебединської міської ради.

1.11.Органи самоорганізації населення та громадські об'єднання

Інститути громадянського суспільства громади фокусують свою першочергову увагу на таких сферах її розвитку, як: збереження та модернізація інфраструктури, підтримка ВПО, ветеранів і дітей, реалізація освітніх проектів і програм.

Станом на 01.01.2026 у громаді діє 39 громадських організацій, включаючи ГО "Побратим назавжди» (займається підтримкою ветеранів, у тому числі їх соціалізацією та фізичною реабілітацією), ГО «Місто 2.0» (проекти з просторового розвитку та благоустрою території), ГО «Свіч ОН» (інформаційно-освітні та розвиткові проекти). Крім того, в громаді діє Рада з питань ВПО, створена при виконавчому комітеті Лебединської міської ради, а

також представлені такі інститути громадянського суспільства, як БФ «HelpGroup», БФ «Люмос Україна», ГО «Нова енергія» тощо.

Таблиця 11.1

Громадські організації Лебединської міської територіальної громади (на 01.01.2026)

№ п/п	Найменування	Населений пункт реєстрації
1.	Громадська організація «СВІЧ ОН»	м. Лебедин
2.	Громадська організація «Лебединське об'єднання воїнів АТО «Патріот»	м. Лебедин
3.	Громадська організація «Місто 2.0»	м. Лебедин
4.	Лебединська міська організація інвалідів	м. Лебедин
5.	Лебединська міська організація ветеранів.	м. Лебедин
6.	Громадська організація – Лебединське міськрайонне товариство допомоги дітям-інвалідам, що мають розумову відсталість і фізичні вади «Мрія»	м. Лебедин
7.	Лебединська міська громадська організація «Жіночий клуб «Горлиця»	м. Лебедин
8.	Громадська організація «Лебединська міська федерація панкратіону України»	м. Лебедин
9.	Громадська організація «Лебединська асоціація ветеранів Афганістану та АТО «ЛАВА»	м. Лебедин
10.	Лебединська міська федерація кіокушинкай карате	м. Лебедин
11.	Всеукраїнська громадська організація «Спілка сільських жінок»	м. Лебедин
12.	Лебединська районна організація кінно-спортивної школи (в стані припинення)	м. Лебедин
13.	Лебединська районна профспілкова організація працівників агропромислового комплексу України	м. Лебедин
14.	Лебединський осередок майстрів народної творчості та художніх ремесел	м. Лебедин
15.	Районна громадська організація «Ностальгія»	м. Лебедин
16.	Громадська організація «Центр гуманітарного розвитку»	м. Лебедин
17.	Лебединська міська організація Всеукраїнського союзу жінок-трудівниць «За майбутнє дітей України»	м. Лебедин
18.	Лебединське міське відділення Союзу жінок України «За майбутнє дітей»	м. Лебедин
19.	Громадська організація «Лебединське товариство захисту тварин»	м. Лебедин
20.	Громадська організація «Спілка підприємців Лебединщини»	м. Лебедин
21.	Лебединська міська громадська організація «Лебедин – таксі»	м. Лебедин
22.	Лебединське міське відділення Всеукраїнської громадської організації «Громадський контроль»	м. Лебедин
23.	Лебединська міська організація «Антикримінальний вибір»	м. Лебедин
24.	Громадська організація «Лебединська міська спілка жінок»	м. Лебедин
25.	Лебединська міська організація «Відродження землі та соціальний захист»	м. Лебедин
26.	Молодіжна громадська організація «Пульс» Лебединського медичного училища ім. проф. М.І. Сітенка	м. Лебедин
27.	Відокремлений підрозділ всеукраїнської громадської організації інвалідів «Союз Чорнобиль України» Лебединська міська організація	м. Лебедин
28.	Лебединська міська організація ветеранів	м. Лебедин
29.	Рада Лебединської районної організації ветеранів	м. Лебедин
30.	Громадська організація інвалідів «ЕКО-ВІТА»	м. Лебедин
31.	Лебединська місцева громадська організація «Лебединська лікарняна каса»	м. Лебедин
32.	Громадська організація «Історико-патріотична організація «Пошук 2016»	м. Лебедин
33.	Громадська організація «Світ Лебединщини»	м. Лебедин

№ п/п	Найменування	Населений пункт реєстрації
34.	Громадська організація «Лебединська організація пенсіонерів та ветеранів органів внутрішніх справ»	м. Лебедин
35.	Громадська організація «Мистецька платформа»	м. Лебедин
36.	Громадська організація «Спілка учасників бойових дій та інвалідів АТО Лебединщини «Побратим»	м. Лебедин
37.	Первинне козацьке товариство м. Лебедин	м. Лебедин
38.	Благодійна організація Благодійний фонд «Піксель у вишиванці»	м. Лебедин
39.	Громадська організація «Агенція місцевого розвитку «Інновації в дії»	м. Лебедин

Питання висвітлення подій громади, діяльності виконавчих органів Лебединської міської ради та депутатського корпусу є одним із пріоритетних напрямків роботи виконавчого комітету Лебединської міської ради та важливим складником загальної системи заходів щодо задоволення потреб громадян в інформації.

Наповнення інформацією про життя громади здійснюється через офіційний сайт Лебединської міської ради (<http://lebedynrada.gov.ua/>).

Сайт синхронізовано зі сторінкою Лебединської міської ради у соціальних мережах (Facebook) <https://www.facebook.com/lebedynrada> (2,5 тис. осіб підписників).

Головні засоби масової інформації в громаді, якими активно користуються мешканці:

- офіційний сайт Лебединської Лебединської міської ради;
- місцева газета «Життя Лебединщини».

РОЗДІЛ II. SWOT-АНАЛІЗ

На основі проведеного аналізу основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку громади, оцінки її природно-ресурсного, економічного, фінансового і людського потенціалу визначено сильні і слабкі сторони (внутрішні чинники) громади, а також можливості і загрози (можливі зовнішні впливи) її подальшого розвитку.

Таблиця 2.1.

SWOT-аналіз Лебединської територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
• Значний земельний ресурс громади, який становить 164,8 тис. га і є одним з найбільших серед територіальних громад України. Землі сільськогосподарського призначення складають 68% земель громади, відзначаючись родючістю. • Розвинена соціальна інфраструктура (наявність значної кількості закладів дошкільної, середньої та професійної освіти, а також укомплектованого згідно штатного розпису закладу охорони здоров'я, в тому числі територіально розташованих у старостинських округах підрозділів, оснащення Лебединської лікарні сучасним медичним обладнанням. У громаді функціонує розгалужена мережа закладів культури та мережа об'єктів фізкультури й спорту). • Багаті водні ресурси (територією громади протікає р. Псел з лівою притокою – р. Вільшанка, правою – р. Грунь, на території громади наявні штучні водойми, ставки і малі водосховища). Джерело водопостачання – підземні води Дніпровсько-Донецького артезіанського басейну. • Наявність корисних копалин (лікувальні мінеральні води типу «Миргородська» (Токарівсько-Бережківське родовище), Лебединське газоконденсатне родовище, Новотроїцьке нафтогазоконденсатне родовище, родовища цегельно-черепичні суглинки/ глина, Великовисторопське родовище (торф), Лебединське – I/II родовища (піски), води питні і технічні). • Багатий природно-заповідний фонд громади, який налічує 26 об'єктів, у т. ч. заповідник «Михайлівська цілина» (площею 202 га), пам'ятка природи загальнодержавного значення – озеро Шелехівське. • Наявні лісові ресурси (землі лісового фонду громади складають 26% її земельного ресурсу, що створює сприятливі умови для розвитку туристично-рекреаційної сфери, лісового господарства та деревообробної промисловості). • Потенціал розвитку транспортно-логістичної інфраструктури (територією громади проходять низка важливих автомобільних доріг державного та регіонального значення, а також залізничний шлях сполучення, працює залізнична станція Лебединська). • Наявність вільних незадіяних земельних ділянок та об'єктів, які пропонуються для продажу чи передачі в оренду суб'єктам господарювання, або ж для використання з метою реалізації інвестиційних проєктів.	• Високе безробіття (рівень безробіття у громаді коливається в межах 50%, що зумовлено наслідками війни, яка посилила безпекові ризики для бізнесу на тлі появи значної кількості ВПО, які потребують роботи). • Тіньова зайнятість населення, тіньовий бізнес (згідно оцінок місцевих підприємців частка «тіньової економіки» у громаді коливається в межах від 60% до 80%). • Природний приріст населення стабільно від'ємний (чисельність жителів на території нинішньої громади скоротилась протягом 2017-2025 років на 12,3% – з 44,3 тис. осіб до 38,8 тис. осіб, причому падіння мало постійний характер приблизно на 1,5%-1,8% на рік). • Значна кількість ВПО, які потребують уваги з боку місцевої влади щодо облаштування їх побуту, працевлаштування, інтеграції в економічне та соціальне життя громади тощо. • Зношеність доріг і низька якість дорожнього покриття, що ускладнює сполучення між населеними пунктами громади (середній рівень зношеності доріг у громаді сягає 70%, що робить переміщення між її населеними пунктами автотранспортом складнішими та менш безпечними). • Наявні екологічні проблеми (на території громади є стихійні сміттєзвалища, а також спостерігається недостатній рівень охоплення населення договорами з надання послуг з управління побутовими відходами). • Несприятливий інвестиційний клімат (що зумовлено відсутністю актуалізованого інвестиційного паспорту громади, її наближеністю до кордону з державою-агресором, а також прогалинами в розробці містобудівної документації та в проведенні нормативної грошової оцінки земель). • Низький рівень безпеки життя та праці в громаді (за результатами опитування жителів безпекова ситуація в громаді є несприятливою, що чинить негативний вплив як на розвиток підприємництва, так і на якість життя та ініціативність місцевого населення, спричиняючи тим самим відтік молоді та кваліфікованих кадрів). • Зношеність інженерних мереж (системи водопостачання та водовідведення на території громади, а також наявні каналізаційно-очисні споруди, як і теплові й енергетичні мережі, не відповідають сучасним технологічним вимогам, а подекуди мають критичний рівень зносу, що

	створює небезпеку їх постійних поломок та аварій).
Можливості	Загрози
• Активізація участі в міжнародних проєктах і програмах (збільшення обсягів залучених ресурсів за програмами міжнародної технічної допомоги, розширення кола міжнародних партнерів, використання вітчизняного та іноземного досвіду, підвищення якості соціального капіталу). • Покращення можливостей для використання засобів державної підтримки (економічне зростання в державі, стимулювання агропромислових виробників, розвиток регіональних програм підтримки малого і середнього бізнесу, державна підтримка для проєктів соціально-економічного розвитку на рівні громад, реалізація програм підтримки самозайнятості сільського населення). • Зростання попиту на продовольство на світовому ринку, що стимулюватиме виробництво та переробку продукції сільського господарства, а також розвиток органічного землеробства і тваринництва в Україні загалом і на території громади, зокрема • Збільшення квот на вивіз сільськогосподарської продукції до ЄС (зважаючи на значний потенціал розвитку сільського господарства на території громади, покращення експортних можливостей на ринках країн ЄС здатне стати вагомим стимулом для зростання місцевої економіки). • Підвищення рівня фінансової та інституційної спроможності громади, пов'язане з продовженням реформ у напрямі децентралізації влади, просторового розвитку і розвитку земельних відносин в Україні (зокрема у контексті комплексного планування розвитку територій), а також збільшення надходжень позабюджетних коштів в рамках державно-приватного партнерства. • Поліпшення інвестиційного клімату завдяки зростанню популярності в державі «зеленого», сільського та історичного туризму, а також розвитку альтернативної енергетики. • Підвищення якості людського та соціального капіталу громади (формування елементів громадянського суспільства, зростання активності жителів громади, розвиток міжсекторного партнерства та міжмуніципальної співпраці з сусідніми громадами). • Адаптація європейських стандартів демократії та цифрового управління, що сприятиме підвищенню ефективності місцевого самоврядування та якості її комунікацій з українськими і закордонними партнерами, завдяки чому інформація про економічний потенціал громади та про її інвестиційні можливості більш активно поширюватиметься в середовищі потенційних грантодавців та інвесторів.	• Продовження військових дій на території України, що негативно відображатиметься на безпековій ситуації в громаді та на її інвестиційному кліматі з огляду на наближеність до кордону з державою-агресором. • Погіршення демографічної ситуації через відтік працездатного населення, особливо молоді та кваліфікованих працівників, у більш безпечні регіони України та за кордон. • Інфляційні процеси в державі, які знижуватимуть купівельну спроможність жителів громади через зростання вартості енергоносіїв, сировини та транспортних послуг і посилюватимуть рівень бідності у громаді. • Зниження ефективності місцевого самоврядування, зумовлене посиленням навантаження з виконання соціальних функцій, а також через делегування частини завдань від органів державної влади. • Втрата ринків збуту сільгоспвиробниками, розташованими на території громади, через негативні зміни кон'юнктури внутрішнього та зовнішнього аграрних ринків і гальмування євроінтеграційних процесів, спричинене глобальними економічними трансформаціями. • Зменшення податкових надходжень до бюджету громади, зумовлене перереєстрацією деяких юридичних осіб за її межами та втратою частини ПДФО, а також інших податків і зборів, що супроводжуватиметься недофінансуванням низки місцевих програм і розвиткових проєктів. • Погіршення умов ведення бізнесу в країні (посилення податкового навантаження та адміністративного тиску на бізнес, монополізація ринків, неефективний захист приватної власності тощо), що супроводжуватиметься тінізацією ринків і зниженням підприємницької активності у громаді. • Вихід частини іноземних донорів з України, що супроводжуватиметься завершенням програм підтримки громад та зниженням рівня фінансової допомоги на реалізацію проєктів, пов'язаних з подоланням негативних наслідків війни на території громади. • Погіршення стану об'єктів житлово-комунального господарства через обмеженість бюджетного фінансування, що посилюватиме ризик виникнення аварійних ситуацій та вимагатиме додаткових асигнувань на ремонтні та відновлювальні роботи. • Наростання екологічних проблем, зумовлене відсутністю належного екологічного контролю з боку державних служб, а також браком достатніх повноважень органів місцевого самоврядування громади у цій сфері.

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне

значення для розвитку Лебединської територіальної громади. Суцільна лінія символізує сильний взаємозв'язок, пунктирна – слабкий.

Порівняльні переваги

За допомогою матриці зв'язків між внутрішніми чинниками, а саме сильними сторонами та зовнішніми впливами – можливостями, визначаються найбільш перспективні сторони, які краще за інших сприймають вплив зовнішніх факторів і дають сильніший поштовх соціально- економічному розвитку громади (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Взаємозв'язки, що формують порівняльні переваги стратегічного розвитку Лебединської територіальної громади

Найбільш значущими з погляду стратегічного розвитку громади є можливості, які відкриваються у зв'язку з перспективою поліпшення її інвестиційного клімату та підвищення рівня фінансової й інституційної спроможності. Зокрема, вони здатні суттєво посприяти в розкритті потенціалу таких сильних сторін громади, як значний земельний ресурс і наявність вільних незадіяних земельних ділянок та об'єктів, багаті водні та лісові ресурси, наявність корисних копалин, а також здатність розвинути транспортно-логістичну інфраструктуру.

Доволі вагомими для підтримки сильних сторін громади є також можливості активізації її участі в міжнародних проектах і програмах, зокрема в поєднанні з покращенням можливостей для використання засобів державної підтримки в розвитку соціальної інфраструктури громади та в модернізації її транспортно-логістичної інфраструктури.

З погляду тих сильних сторін громади, які мають значну стратегічну перспективу для втілення на практиці завдяки підтримці з боку наявних можливостей, слід відзначити потенціал розвитку транспортно-логістичної інфраструктури та наявність вільних незадіяних земельних ділянок та об'єктів, а також розвинену соціальну інфраструктуру, яка одночасно може сприяти нівелюванню негативного впливу таких слабких сторін громади, як високе

безробіття, тіньова зайнятість, від'ємний природний приріст населення, значна кількість ВПО та несприятливий інвестиційний клімат.

Виклики

У цьому випадку матриця зв'язків будується між слабкими сторонами та зовнішніми позитивними можливостями, які дозволяють зменшити вразливість та подолати слабкі сторони (внутрішні чинники) через використання наявних можливостей (зовнішніх факторів) (рис. 2.2).

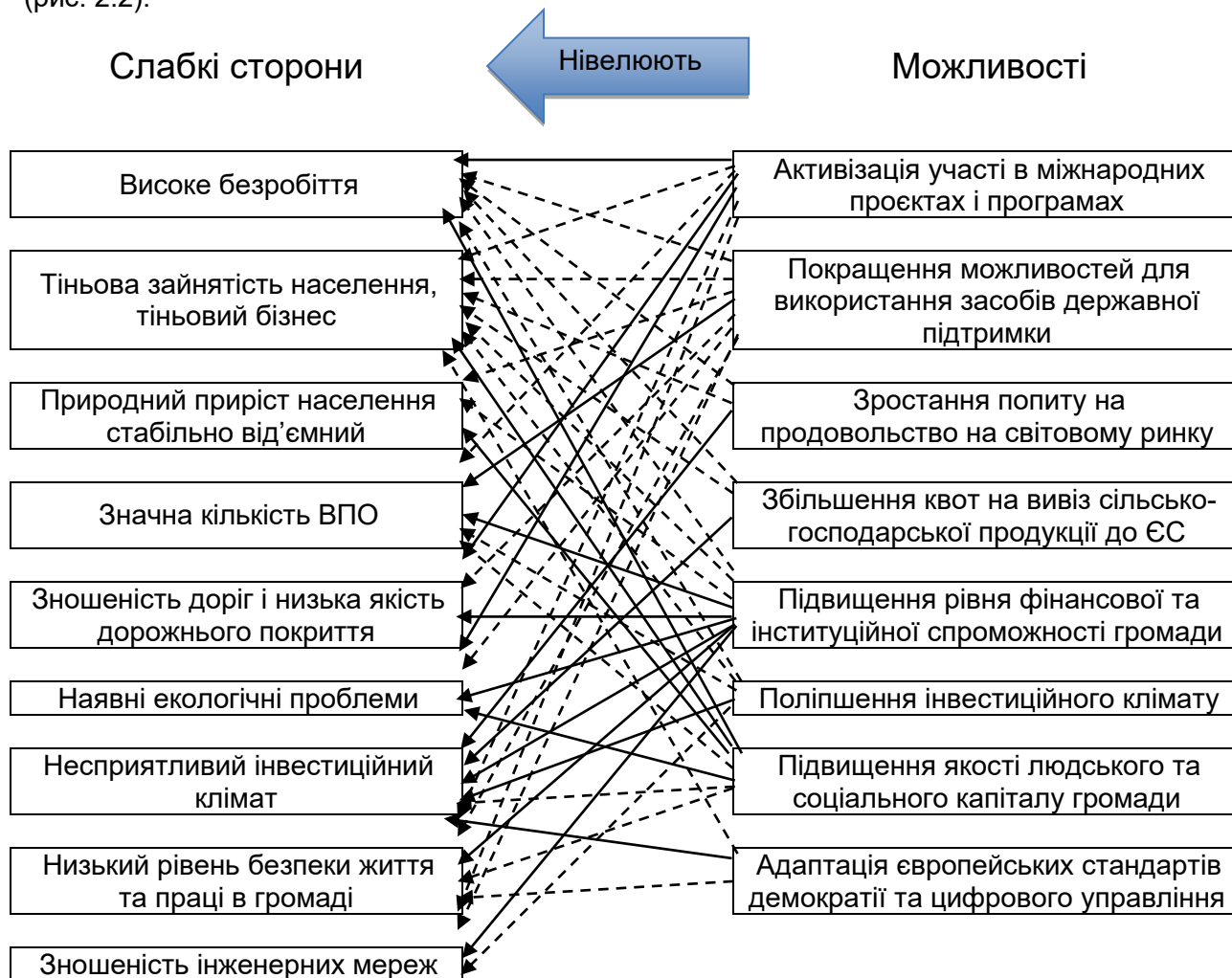

Рис. 2.2. Взаємозв'язки, що формують основні виклики для стратегічного розвитку Лебединської територіальної громади

Характер взаємозв'язків у цьому кuartилі відзначається значною інтенсивністю, що свідчить про значний вплив потенційних можливостей на нівелювання слабких сторін розвитку громади, а відтак – про доцільність застосування конкурентного типу стратегії розвитку громади з огляду на наявний горизонт планування.

Найбільш значущими можливостями з погляду нівелювання впливу наявних слабких сторін громади слід визнати: підвищення рівня її фінансової та інституційної спроможності, а також підвищення якості її людського й соціального капіталу. Доволі вагомим є потенціал використання таких можливостей, як: активізація участі в міжнародних проектах і програмах, покращення можливостей для використання засобів державної підтримки, а також поліпшення інвестиційного клімату.

З погляду слабких сторін, які є найбільш податливими для нівелювання під впливом окреслених можливостей стратегічного розвитку громади, варто звернути першочергову увагу на тіньову зайнятість населення та наявність тіньового бізнесу, а також на високе безробіття й несприятливий інвестиційний клімат. Натомість найбільш стійкими до впливу вищезгаданих можливостей видаються: стабільно від'ємний природний приріст населення,

зношеність доріг і низьку якість дорожнього покриття, а також наявні в громаді екологічні проблеми та зношеність інженерних мереж.

Ризики

Матриця зв'язків між слабкими сторонами та наявними загрозами дозволяє визначити найбільш слабкі місця (внутрішні чинники) громади при впливі негативних зовнішніх факторів – загроз, тобто найбільш імовірні ризики при подальшій реалізації стратегічних планів розвитку громади (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Взаємозв'язки, що формують основні ризики стратегічного розвитку Лебединської територіальної громади

Зона ризиків показує, що найбільшу небезпеку для стратегічного розвитку громади становить деструктивний вплив на її слабкі сторони таких загроз, як: продовження на території України військових дій, потенційне зниження ефективності місцевого самоврядування, зумовлене зменшенням податкових надходжень до бюджету громади через втрату частини наявного підприємницького потенціалу, погіршенням умов ведення бізнесу. Натомість у цьому сенсі найменш небезпечними є погіршення демографічної ситуації через відтік молоді й кваліфікованих кадрів, а також втрата ринків збуту сільгоспвиробниками й інфляційні процеси.

У цьому контексті найбільш небезпечними та загрозливими з погляду можливого наростання можуть виявитися такі слабкі сторони громади, як несприятливий інвестиційний клімат та низький рівень безпеки життя й праці місцевих жителів. Крім того, звертають на себе увагу стабільно від'ємний природний приріст населення, а також значна кількість ВПО, що потребують постійної уваги для їх повноцінної інтеграції в громаду. Водночас високе безробіття та зношеність доріг і низька якість дорожнього покриття є найменш вразливими до негативного впливу окреслених стратегічних загроз.

Слід також зауважити, що зважаючи на значну кількість взаємозв'язків із сильною вираженістю впливу між загрозами та слабкими сторонами громади, оборонна стратегія для неї також може вважатися однією з прийнятних опцій.

Обмеження

Матриця зв'язків між сильними сторонами громади (основними внутрішніми чинниками її розвитку) та загрозами (негативними зовнішніми факторами) дозволяє визначити напрями деструктивного впливу зовнішніх обмежень на потенціал стратегічного розвитку громади, що дає змогу окреслити ключові напрями нівелювання тих загроз, які виникають у контексті довгострокового розвитку громади.

Рис. 2.4. Взаємозв'язки, що формують основні обмеження для стратегічного розвитку Лебединської територіальної громади

З огляду на відносно низьку інтенсивність взаємозв'язків, представлених у кварталі «обмежень», серед яких, до того ж, домінують переважно слабо виявлені ефекти впливу наявних загроз на сильні сторони громади, можна констатувати недоцільність застосування елементів консервативної стратегії при формуванні довгострокових цілей розвитку громади, а також при визначенні способів їх практичного досягнення.

Головними загрозами, здатними ослаблювати сильні сторони громади, є зниження ефективності місцевого самоврядування під впливом різного роду інституційних чинників та продовження військових дій на території нашої держави. А погіршення стану об'єктів житлово-комунального господарства та інфляційні процеси є найменш загрозливими для повноцінної реалізації сильних сторін стратегічного розвитку громади.

Серед сильних сторін, які можуть найбільш втратити через деструктивний вплив чинних загроз, звертають на себе увагу потенціал розвитку транспортно-логістичної інфраструктури, розвиненість соціальної інфраструктури та наявність вільних земельних ділянок та об'єктів.

РОЗДІЛ III. СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору. Сценарій – це очікувана послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому із значною долею ймовірності за певних умов. Такі умови, або чинники, можуть бути як зовнішніми, так і внутрішніми. Тобто, в основу кожного окресленого сценарію повинні бути покладені базові сценарні припущення, за яких можуть проявлятися ті чи інші чинники впливу.

Зважаючи на те, що визначальним фактором, який сьогодні обумовлює траєкторію соціально-економічного розвитку територіальних громад в Україні, а також темпи, можливості та ризики досягнення ними своїх стратегічних цілей, є повномасштабна війна на території нашої держави, базовим компонентом при окресленні сценаріїв розвитку громад виступає саме військово-політичний.

З огляду на це, головними сценаріями розвитку Лебединської територіальної громади було визначено: оптимістичний (ґрунтований на припущенні, що завершення війни можливе в короткостроковій перспективі) та інерційний (або реалістичний), який спирається на точку зору про значну ймовірність завершення війни у середньостроковій перспективі.

Оптимістичний сценарій розвитку

Реалізація цього сценарію базується на очікуваних позитивних тенденціях від усіх можливих стратегічних поєднань, характеризується вливанням в регіон значних коштів від міжнародних донорів, втіленням реформ та впровадженням структурних змін.

Базові припущення оптимістичного сценарію – зовнішні чинники:

- **Зростання економіки України** завдяки започаткуванню її масштабного відновлення, що відбуватиметься у тісній співпраці з міжнародними партнерами.
- **Активна повоєнна відбудова зруйнованої інфраструктури**, що здійснюватиметься завдяки значним інвестиційним надходженням від міжнародних фондів і приватних інвесторів, а також за рахунок залучення бюджетних коштів. Робота буде направлена, перш за все, на відновлення критичної інфраструктури та на компенсацію завданих збитків із затвердженням відповідної кошторисної документації. Державна підтримка надаватиметься у рамках програми «Відновлення», за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії, державного фонду регіонального розвитку тощо.
- **Інфляція сповільниться, а соціальні стандарти та зарплати у всіх сферах економіки поступово зростатимуть.** Посилиться попит на робочу силу за рахунок відновлення роботи підприємств, у тому числі пошкоджених (зруйнованих), зростання самозайнятості (тобто активізації підприємницької діяльності). Варто очікувати поліпшення ситуації на ринку праці як у частині зменшення безробіття, так і зростання реальних доходів населення. Це сприятиме поверненню вимушених мігрантів та сприятливо позначиться на споживчій активності.
- **Внутрішня інвестиційна діяльність суттєво поживавлюватиметься**, зокрема на тлі зменшення безпекових ризиків та завдяки стимулюванню розвитку підприємництва.
- **Відбуватиметься активний розвиток всіх видів економічної діяльності**, що супроводжуватиметься нарощуванням інноваційного потенціалу високотехнологічних галузей і виробництв, а також розширенням експорту вітчизняної продукції на ринки країн ЄС і диверсифікацією ринків товарів і послуг.
- **Європейська інтеграція України набуде нового імпульсу**, завдяки чому ввізні мита і тарифні квоти на експорт сільськогосподарської продукції та інших товарів з України в країни ЄС поступово скасовуватимуться, а це дасть змогу відкривати нові «ніші» для

збуту й суттєво збільшити обсяг залучення коштів від європейських донорів, зокрема на реалізацію інфраструктурних проєктів у громадах.

- **Очікується зростання валового регіонального продукту** за рахунок інвестиційної складової та зростання купівельної спроможності населення; нарощування експорту (експорт буде перевищувати імпорт).

Базові припущення оптимістичного сценарію – внутрішні чинники:

- **Надання громадам державних грантів**, спрямованих передусім на активізацію підприємницької діяльності та створення нових робочих місць. Зокрема, це стосується грантів у рамках реалізації проєкту «єРобота» на створення власної справи, розширення роботи малого та середнього бізнесу, мікробізнесу, отримання нових навичок для нової кар'єри, розширення та створення підприємств у сфері переробки, садівництва та тепличного господарства, на реалізацію стартапу, у тому числі в сфері ІТ, а також реалізація програм «Доступні кредити 5-7-9%», «Зроблено в Україні» тощо. Це сприятиме забезпеченню продовольчих потреб регіону, виробництву товарної продукції, створенню нових робочих місць.
- **Проведення повномасштабних відновлювальних робіт в енергетиці громад**, розвиток відновлюваної енергетики, модернізація енергетичної інфраструктури, підвищування рівня енергоефективності місцевої економіки.
- **Відновлення роботи майже всіх промислових підприємств у громадах**, де вони функціонували до широкомасштабного вторгнення, диверсифікація ринків їх збуту, розбудова альтернативних логістичних маршрутів і залучення нових закордонних інвестицій, впровадження інноваційних технологій у виробництво продукції, створення нових робочих місць.
- **Активізація розвитку підприємництва у громадах** з поступовим зміщенням основного акценту в діяльності малого бізнесу зі сфери торгівлі і послуг у сферу високотехнологічного виробництва та наукоємних галузей.
- **Активне відновлення сільського господарства та харчової промисловості**. У галузі рослинництва переважатиме вирощування зернових, зернобобових та технічних сільськогосподарських культур, орієнтованих на внутрішньо локальну переробку. Здійснюватиметься вирощування плодово-ягідної продукції, картоплі та овочів шляхом розширення площ для забезпечення внутрішніх потреб та реалізації в інші регіони, підтримання діяльності потужностей з переробки тваринницької продукції та виробництва продуктів харчування, зокрема молока та молочних продуктів.
- **Зростатиме роль міжнародної технічної допомоги для громад**, що матиме на меті розвиток мереж транспортного сполучення та просторової інфраструктури громад, модернізацію їх сільського господарства та харчової промисловості (зокрема щодо впровадження інституційних та екологічних стандартів ЄС), а також стимулювання енергозбереження й енергоефективності.
- **Територіальні громади**, які зазнали істотних, прямих, економічних втрат від військової агресії, отримають значний матеріально-фінансовий ресурс на покращення соціальної та інженерної інфраструктури, що поступово сприятиме відновленню всіх територій, що постраждали внаслідок війни, та зменшить диспропорції в їх розвитку.

Результат імплементації оптимістичного сценарію для Лебединської міської територіальної громади:

- Зростання місцевої економіки за цим сценарієм очікується не менше 3% у 2027 році та надалі пришвидшиться до 6-8% щороку.
- Поступово відновлюватиметься робота промислових підприємств (прогнозується відновлення роботи понад 90% підприємств до 2034 р.), що супроводжуватиметься нарощуванням обсягів податкових надходжень до місцевого бюджету.

- За таких умов втрата місцевим бюджетом власного фінансового ресурсу не очікується, а виконання затверджених міською радою обсягів доходів планується на рівні 100%. Очікується також поступовий приріст доходів бюджету громади.
- У всіх категоріях господарств громади оброблятиметься 85% прогнозованих площ до довоєнного періоду, що позитивно впливатиме на формування товарного фонду громади, а також дасть змогу реалізовувати продукцію в інші громади, регіони та на експорт. Підприємства харчової та переробної промисловості нарощуватимуть потенціал свого виробництва на території громади.
- Передбачається покращення показників економічної діяльності в більшості галузей місцевої економіки, що позитивно впливатиме на зниження рівня безробіття, та сприятиме поверненню в громаду працездатного населення.
- Буде сформовано сучасну мережу захисних споруд та найпростіших укриттів подвійного призначення у усіх населених пунктах громади.

Інерційний (реалістичний) сценарій розвитку

Реалізація цього сценарію характеризується збереженням високого рівня безпекових загроз і ризиків як в Україні загалом, так і в громаді, зокрема. У таких умовах вітчизняна економіка відновлюватиметься «точково» та доволі повільними темпами. Пришвидшення відновлення можна очікувати не раніше 2028 року, проте тривалий період воєнних дій на території нашої держави чинитиме суттєвий негативний вплив на її економіку, негативно відображаючись на регіональному та на місцевому розвитку.

Базові припущення інерційного сценарію – зовнішні чинники:

- **Основні зусилля держави скеровуватимуться на відновлення зруйнованих об'єктів соціальної та критичної інфраструктури**, а також на оцінювання завданих війною збитків і на затвердження проєктно-кошторисної документації щодо реалізації заходів з комплексного відновлення постраждалих регіонів і громад.
- **Поступова ревіталізація промислового сектору**, зокрема машинобудування та хімічної промисловості; налагодження нових логістичних зв'язків у постачанні та просуванні продукції, виробленої підприємствами. Водночас діяльність промислових підприємств характеризуватиметься нестабільністю та в основному буде спрямована на збереження поточної виробничої діяльності, штатної чисельності працівників, а не на розширення. Дефіцит кадрів зберігатиметься, зокрема у зв'язку з проведенням мобілізації та міграції українців за кордон, що обмежуватиме господарську діяльність суб'єктів господарювання. Високі відсоткові ставки, жорсткі умови кредитування та високі економічні ризики зберігатимуться, що для Сумщини, як прикордонного регіону, обертатиметься обмеженнями в розвитку бізнесу та гальмуватиме впровадження ним інноваційних технологій та здійснення капіталовкладень у виробництво.
- **Дефіцит електроенергії зберігатиметься**, що чинитиме негативний вплив на умови життя населення та на розвиток економіки.
- **Через порушення логістичних шляхів, насамперед обмежене функціонування морських портів, не відбуватиметься потрібного Україні відновлення показників діяльності експортоорієнтованих підприємств і видів економічної діяльності.** Повернення регіональних виробників-експортерів на втрачені зовнішні ринки збуту буде значно уповільнене.

Базові припущення інерційного сценарію – внутрішні чинники:

- **Внутрішньорегіональна міграція населення між громадами Сумської області продовжуватиметься**, насамперед через постійні обстріли прикордоння. Споживчий попит стримуватиметься через продовження бойових дій. По завершенню війни повернення мігрантів у свої домівки відбуватиметься вкрай повільно.

- **Відбуватиметься істотне скорочення посівних площ через зростання обсягу сільськогосподарських земель, які будуть забруднені та засмічені різного роду вибухонебезпечними предметами** (ситуація також ускладнюватиметься у зв'язку з необхідністю будівництва на сільськогосподарських землях фортифікаційних споруд). Консервація земель у прикордонних територіях області спричинить їх дефіцит та зниження потенціалу аграрного виробництва.
- **Зберігатимуться високі тарифи та ціни на енергоносії**, що вкупі зі зниженням закупівельних цін на основні види продукції рослинництва негативно впливатиме на фінансовий стан сільськогосподарських підприємств.
- **Заходи державної та регіональної підтримки спрямовуються передусім на малі форми господарювання в аграрному секторі** (фермерські господарства, сімейні фермерські господарства, фізичні особи-підприємці) за пріоритетними напрямками тваринництва, виробництва органічної продукції, бджільництва, збільшення виробництва нішевих видів продукції, зокрема конопель та продуктів їх переробки.
- **Висока ймовірність розвитку в багатьох громадах IT-індустрії**, що сприятиме збереженню в них робочих місць та припиненню відтоку висококваліфікованих кадрів і молоді. Використання сучасних цифрових технологій та рішень дедалі активніше використовуватиметься при відбудові пошкодженої інфраструктури.
- **Співпраця з європейськими партнерами сприятиме демократизації місцевого самоврядування та розвитку інститутів громадянського суспільства в громадах**, що в умовах повоєнного часу позитивно впливатиме на довготривалий місцевий розвиток і створить умови для реалізації наявного економічного потенціалу громад.

Результат імплементації інерційного сценарію для Лебединської міської територіальної громади:

- Очікується поступове зростання економіки після суттєвого її падіння у 2022 році, проте воно буде достатньо повільним через масштабність втрат, низьку інвестиційну активність та у зв'язку з безпековою складовою. Матиме місце низький рівень повернення мігрантів (зокрема до 1-2% щороку при продовженні військових дій та до 5% щороку у повоєнний період).
- У разі закінчення бойових дій на території нашої держави очікується стабілізація надходжень до місцевого бюджету громади, хоча зростання буде несуттєвим.
- У сільському господарстві громади зменшуватимуться як обсяги, так і вартість виробленої продукції, при цьому чинна спеціалізація господарюючих суб'єктів збережеться в основному без змін, а їх основні зусилля спрямовуватимуться на підтримку наявної матеріально-технічної бази. Водночас зменшаться капітальні видатки та інвестиції в аграрний сектор економіки громади, а обробіток площ ріллі здійснюватиметься на рівні до 80% відносно довоєнного періоду.
- Відновлення роботи підприємств харчової та переробної промисловості очікується на рівні майже 80%, у тому числі потужностей з переробки тваринницької продукції та виробництва продуктів харчування. Промислове виробництво у громаді буде поступово відновлюватися та з часом забезпечить збереження до 85% виробничих потужностей.
- Повернення вимушених переселенців до своїх домівок не буде таким активним як при оптимістичному сценарії, насамперед у зв'язку з продовженням бойових дій в державі та з частими обстрілами прикордоння, проте у повоєнний період слід очікувати повернення у громаду частини мігрантів.
- Рівень безробіття знижуватиметься достатньо повільно.
- Під час дії воєнного стану коштів місцевих бюджетів і надалі спрямовуватимуться переважно на заходи з підтримки сил безпеки і територіальної оборони, при цьому

фінансування соціальних програм, а також заходів економічного і культурного розвитку буде обмежено.

- Відбуватиметься поступове формування мережі захисних споруд та найпростіших укриттів подвійного призначення.

Описаний сценарій є базою для формулювання стратегічного бачення громади на довгострокову перспективу.

РОЗДІЛ IV. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Виходячи з матеріалів дослідження соціально-економічного стану та SWOT-аналізу Лебединської територіальної громади, а також зважаючи на висловлені думки працівниками органів її місцевого самоврядування, а також представниками інститутів громадянського суспільства, експертів, науковців, підприємців і жителів громади було сформульовано її стратегічне бачення розвитку.

Стратегічне бачення відображає унікальність громади, а досягнення його основних положень сприятиме досягненню збалансованого розвитку громади та підвищенню її конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі. Стратегічне бачення відображає оптимістичний погляд на майбутній розвиток громади і є визначальним для формування цілей і завдань стратегії розвитку громади в середньо- та довгостроковій перспективі.

Місія громади

Лебединська міська територіальна громада – це громада, що згуртувалась навколо сотенного міста-фортеці за часів гетьманщини «Леб'яжий город» в заплавах річки Вільшанки.

Тут цінуються свої традиції та досвід станичної служби, землеробства, скотарства, кустарних промислів і ремесл, знаного ярмаркування. Жителі громади зберігають надбання української старовини, пам'ятки архітектури та культури, а працюючі люди реалізують свої вміння та сучасні знання в промисловому виробництві й у сільському господарстві.

Стратегічне бачення громади

Лебединська громада: мирна та безпечна, де панує спокій, відновлений мир, і кожен відчувається захищеним, щоб хотілося не тільки самому лишитися тут назавжди, а щоб і діти з онуками жили і працювали в громаді, а також нескінченні потоки туристів відвідували визначні місця нашого краю.

Основні орієнтири стратегічного розвитку громади

Розвиваємо громаду:

освіченою – з якісними навчальними закладами, доступом до новітніх технологій, можливостями для розвитку молоді та перекваліфікації дорослих;

екологічною свідомою – з чистим довкіллям, сучасною системою утилізації відходів, зеленими зонами для відпочинку та екологічно чистими енергоресурсами;

економічно сильною – з розвиненим малим та середнім бізнесом, новими робочими місцями та інвестиціями, що створюють добробут для всіх жителів;

інноваційною – з розвиненими цифровими сервісами, які полегшують повсякденне життя, та сучасними підходами до управління.

культурно багатою – зі збереженими традиціями, оновленою інфраструктурою для культурного дозвілля та підтримкою місцевих талантів.

солідарною та активною – де кожен житель бере участь у житті громади, допомагає один одному, а громадські ініціативи мають підтримку з боку місцевої влади.

РОЗДІЛ V. СТРАТЕГІЧНІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Стратегічне бачення розвитку Лебединської міської територіальної громади втілюватиметься на практиці через реалізацію трьох основних стратегічних цілей: підвищення економічної конкурентоспроможності, комфортні та безпечні умови проживання, відповідальне самоврядування та активна громада (рис. 5.1).

Рис. 5.1. Дерево цілей Лебединської міської територіальної громади

Стратегічні цілі дають відповідь на запитання, що необхідно зробити, щоб досягти стратегічного бачення розвитку громади. Розроблення і досягнення системи стратегічних і оперативних цілей формує основу для управління громадою та дозволяє пов'язати Стратегію її розвитку з бюджетним плануванням. Кожна стратегічна ціль охоплює певні оперативні цілі, які, в свою чергу, деталізуються у завданнях (таблиці 5.1).

Таблиця 5.1

Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегічна ціль 1. Підвищення економічної конкурентоспроможності	
Оперативні цілі	Завдання
1.1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади	1.1.1. Розробка інвестиційного паспорту громади та формування портфелю її інвестиційних пропозицій
	1.1.2. Поширення інформації про інвестиційний потенціал громади та супровід інвестиційних проєктів
	1.1.3. Створення реєстру майна для залучення інвестицій
	1.1.4. Розробка пропозицій щодо розвитку туристичної інфраструктури, промоція туристичних можливостей
	1.1.5. Впровадження елементів Індустрії 5.0

1.2. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу	1.2.1. Підвищення ефективності реалізації регуляторної політики на місцевому рівні
	1.2.2. Формування стимулюючих механізмів ресурсної підтримки малого і середнього бізнесу
1.3. Підтримка промислового та сільськогосподарського виробництва, кооперативного руху та домогосподарств	1.3.1. Створення індустріального парку
	1.3.2. Сприяння у забезпеченні потреб промислового та агропромислового комплексів у висококваліфікованих кадрах
	1.3.3. Популяризація виробництва і споживання місцевої сільськогосподарської продукції та продовольства
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови проживання	
Оперативні цілі	Завдання
2.1. Підвищення рівня безпеки та правопорядку	2.1.1. Сприяння створенню безпечних умов проживання та ведення бізнесу
	2.1.2. Створення ефективних сил цивільного захисту та досягнення гарантованого рівня захисту населення і території громади від надзвичайних ситуацій та їх наслідків
	2.1.3. Енергетична безпека
2.2. Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури	2.2.1. Забезпечення транспортної доступності та належної якості обслуговування пасажирів
	2.2.2. Проведення будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонтів автомобільних доріг і тротуарів
2.3. Забезпечення якісними житлово-комунальними та побутовими послугами	2.3.1. Підвищення якості надання житлово-комунальних послуг
	2.3.2. Належне утримання території громади
	2.3.3. Сприяння розвитку інфраструктури споживчого ринку
2.4. Підвищення якості медичних, освітніх, соціальних, культурних, спортивних послуг	2.4.1. Покращення якості надання соціальних послуг та підвищення рівня підтримки соціально-вразливих верств населення, зокрема через організацію ветеранського простору
	2.4.2. Підвищення доступності медичних послуг
	2.4.3. Створення якісного та безпечного освітнього середовища в закладах освіти
	2.4.4. Сприяння розвитку фізичної культури і спорту
	2.4.5. Забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб
	2.4.6. Забезпечення реалізації рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, підтримка сім'ї та дітей. Запобігання та протидія торгівлі людьми.
	2.4.7. Забезпечення оздоровленням та відпочинком дітей пільгових категорій
	2.4.8. Розвиток культури та культурного розмаїття, зміцнення, матеріально-технічної бази закладів культури, збереження об'єктів культурної спадщини
Стратегічна ціль 3. Відповідальне самоврядування та активна громада	
Оперативні цілі	Завдання
3.1. Підвищення рівня згуртованості в громаді	3.1.1. Створення сприятливого середовища для забезпечення зайнятості молоді
	3.1.2. Залучення громадськості до процесів формування та реалізації проєктів місцевого значення
	3.1.3. Підтримка, популяризація ініціатив, проєктів та діяльності інститутів громадянського суспільства

	3.1.4. Проведення публічних та інформаційних заходів щодо реалізації місцевої та регіональної політики
	3.1.5. Розбудова, орієнтованого на інтереси людей, відкритого інформаційного суспільства. Підвищення рівня обізнаності громадськості з актуальних питань розвитку громади
3.2. Підвищення якості публічних послуг та сучасне управління громадою	3.2.1. Розширення переліку адміністративних послуг
	3.2.2. Підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування через створення цифрових платформ
	3.2.3. Посилення міжнародного співробітництва
	3.2.4. Забезпечення ефективного управління земельними ресурсами та просторовим розвитком
3.3. Збереження та захист довкілля	3.3.1. Ефективне управління відходами
	3.3.2. Охорона та раціональне використання природних ресурсів
3.4. Цифровізація розвитку інфраструктури громади	3.4.1. Інтеграція цифрових платформ для комунікації між мешканцями та владою, підвищення рівня цифрової грамотності серед населення та працівників владних структур
	3.4.2. Розбудова безпечного середовища шляхом здійснення заходів з технічного захисту інформації в автоматизованих інформаційних, інформаційно-комунікаційних системах
3.5. Безбар'єрне середовище	3.5.1. Створення безбар'єрного фізичного середовища (інфраструктурна безбар'єрність)
	3.5.2. Впровадження принципів універсального дизайну в містобудуванні
	3.5.3. Моніторинг та забезпечення контролю доступності

Завдання дають відповіді на питання, яким саме шляхом та яким чином громада досягатиме цілей свого розвитку. Водночас кожне завдання розкривається у відповідних проєктах або в пунктах місцевих програм, спрямованих на розвиток громади. В цілісному вигляді система завдань і способів їх виконання через реалізацію окремих проєктів або виконання програм місцевого розвитку відображена у Плані заходів з реалізації Стратегії.

Стратегічна ціль 1. Підвищення економічної конкурентоспроможності

Мета стратегічної цілі 1 – створити передмови для зростання економічного потенціалу громади в довгостроковій перспективі на основі активізації підприємницької та інвестиційної діяльності в її межах. Це передбачає відкриття нових бізнесів, впровадження інноваційних технологій, створення нових робочих місць у різних секторах місцевої економіки. Основою підвищення економічної конкурентоспроможності виступає поліпшення інвестиційного клімату яке має важливе значення не лише для економічного, але й для соціального та гуманітарного розвитку громади. Конкурентоспроможна економіка також означає підвищення рівня життя місцевого населення, нарощування фінансової спроможності громади та вирішення низки її актуальних демографічних проблем.

Стратегічна ціль 1 досягається через реалізацію трьох таких оперативних цілей, як: «1.1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади»; «1.2. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу»; «1.3. Підтримка промислового та сільськогосподарського виробництва, кооперативного руху та домогосподарств».

Оперативна ціль 1.1. «Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади»

Містить п'ять завдань: «Розробка інвестиційного паспорта громади та формування портфелю її інвестиційних пропозицій», «Поширення інформації про інвестиційний потенціал громади та супровід інвестиційних проєктів», «Створення реєстру майна для залучення інвестицій», «Розробка пропозицій щодо розвитку туристичної інфраструктури, промоція туристичних можливостей», «Впровадження елементів Індустрії 5.0».

Основним засобом покращення інвестиційної привабливості громади є розробка її інвестиційного паспорта та популяризація наявного інвестиційного потенціалу, включаючи промоцію туристичних можливостей і розкриття інноваційних перспектив розвитку економіки громади на основі впровадження елементів індустрії 5.0. Це дозволить привернути увагу потенційних інвесторів до громади та її економічних переваг, надавши їм детальну інформацію про ті інвестиційні проекти, які можуть бути реалізовані на території громади та про можливості отримання інвесторами підтримки з боку місцевої влади.

Наявні проблеми та виклики:

- Погіршення інвестиційного клімату в громаді протягом дії воєнного стану;
- Брак інвестиційних ресурсів на розвиток пріоритетних сфер економіки громади;
- Нерівномірне надходження інвестицій у розрізі старостинських округів громади;
- Відсутність систематизованих інвестиційних пропозицій для внутрішніх і зовнішніх інвесторів, готових вкладати кошти в економіку громади;
- Недостатньо ефективні комунікації з потенційними інвесторами.

Таблиця 5.2.

Потенційні сфери реалізації завдань
оперативної цілі 1.1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади

Завдання	Потенційні сфери реалізації проектів
1.1.1. Розробка інвестиційного паспорта та формування портфелю інвестиційних пропозицій громади	Збір зі старостинських округів громади інвестиційних пропозицій і потенційних інвестиційних проектів до інвестиційного паспорта громади та їх систематизація
	Розробка дизайну та формування інвестиційного паспорта громади як цілісного документа
1.1.2. Поширення інформації про інвестиційний потенціал громади та адміністративний супровід інвестиційних проектів	Розміщення інвестиційного паспорта громади у відкритому доступі на її електронних ресурсах та на інших цифрових носіях інформації
	Презентація інвестиційного потенціалу громади на ділових зустрічах, інвестиційних ярмарках, економічних форумах, переговорах та на інших представницьких заходах, просування його через дипломатичні представництва України за кордоном
1.1.3. Створення реєстру майна для залучення інвестицій	Інвентаризація земельних ділянок та об'єктів нерухомості, їх систематизація у вигляді реєстру майна для залучення інвестицій
1.1.4. Розробка пропозицій щодо розвитку туристичної інфраструктури, промоція туристичних можливостей	Збір пропозицій від підприємців та жителів громади про пріоритетні напрями розвитку туристичної інфраструктури на її території, аналіз і систематизація отриманих даних
	Залучення інвестиційних ресурсів та грантових коштів в реалізацію проектів з розвитку туристичної інфраструктури
	Формування презентаційних матеріалів і цифрового контенту щодо наявного потенціалу розвитку туризму в громаді та доведення їх до відома цільових аудиторій
1.1.5. Впровадження елементів Індустрії 5.0	Стимулювання розвитку цифрових технологій в економіці громади з використанням нових цифрових платформ і штучного інтелекту
	Впровадження людино-центрованого

	підходу в промисловій та агровиробничій екосистемах громад, їх орієнтованість на сталий розвиток
	Формування цифрової грамотності жителів громади та ІТ- навичок в її підприємців

Очікувані результати:

- підвищення інвестиційної привабливості громади;
- залучення потенційних інвесторів до реалізації місцевих інвестиційних проектів;
- формування позитивного іміджу громади;
- створення умов для залучення інвестицій;
- підвищення туристичної привабливості громади;
- впровадження елементів Індустрії 5.0.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 1.1:

- сформований інвестиційний паспорт громади та розроблені інвестиційні проекти;
- кількість презентацій інвестиційного потенціалу громади в рамках регіональних, національних та міжнародних заходів;
- проведена інвентаризація та створений реєстр майна для залучення інвестицій;
- кількість туристичних маршрутів і туристичних дестинацій;
- кількість інвестиційних пропозицій для заохочення закордонних компаній, що працюють в індустрії 5.0 реалізовувати свої проекти в Лебединській громаді;
- започатковані пілотні проекти з трансферу технологій, що лежать в основі Індустрії 5.0, в економіку громади;
- проведено диверсифікацію освітнього середовища в напрямі підготовки фахівців, які затребувані індустрією 5.0;
- створені нові робочі місця в індустрії 5.0 на основі активізації співпраці між бізнесом, освітніми закладами та науковими установами.

Оперативна ціль 1.2. «Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу»

Включає в себе два завдання: «Підвищення ефективності реалізації регуляторної політики на місцевому рівні» та «Формування стимулюючих механізмів ресурсної підтримки малого і середнього бізнесу».

Розвиток бізнесу є одним з ключових чинників стратегічного розвитку громади, зокрема зважаючи на особливості воєнного часу та з огляду на перспективу повоєнного відновлення української економіки, в якій бюджетний ресурс буде доволі дефіцитним і спрямовуватиметься передусім на пріоритетні державні проекти, здебільшого соціального характеру. Саме тому основний потенціал економічного розвитку як країни загалом, так і Лебединської громади, концентруватиметься насамперед в підприємницькому сегменті.

Це потребуватиме адекватної регуляторної політики та заходів з її реалізації як на загальнодержавному, так і на регіональному й місцевому рівнях, а також формування ефективних механізмів стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу в громаді

Наявні проблеми та виклики:

- Низький рівень підприємницької активності в громаді, особливо на тлі безпекових викликів, спричинених війною;
- Брак дієвих інструментів і важелів стимулювання підприємницької активності на місцевому рівні;
- Недостатньо ефективна регуляторна політика держави та низький вплив на неї органів місцевого самоврядування;
- Відсутність сучасної інфраструктури розвитку підприємництва у громаді;
- Відтік з громади перспективної молоді, що обмежує потенціал розвитку молодіжного підприємництва та породжує брак кадрів у секторі малого та середнього бізнесу;

- Низький рівень активності жителів громади, що не дає їм змоги належним чином реалізовувати свої підприємницькі здібності й таланти;
- Значний рівень тіньової зайнятості в громаді.

Таблиця 5.3.

Потенційні сфери реалізації завдань
оперативної цілі 1.2. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
1.2.1. Підвищення ефективності реалізації регуляторної політики на місцевому рівні	Покращення співпраці з органами державної та регіональної влади з метою реалізації ініціатив, спрямованих на удосконалення регуляторної політики для бізнесу
	Надання фінансової підтримки з місцевого та державного бюджетів стартапам та іншим підприємницьким ініціативам, зокрема у вигляді грантів, субсидій або мікрокредитів
1.2.2. Формування стимулюючих механізмів ресурсної підтримки малого і середнього бізнесу	Організація семінарів, тренінгів, майстер-класів та інших заходів, спрямованих на стимулювання розвитку підприємництва
	Створення у громаді бізнес-інкубатору та інших інституцій, пов'язаних з розвитком підприємництва, зокрема молодіжного
	Реалізація навчальних програм шкільного підприємництва, які дозволять учням отримати практичний досвід роботи у сфері бізнесу; залучення досвідчених підприємців для передачі власного досвіду учням шкіл

Очікувані результати:

- мінімізація проявів негативного впливу органів місцевого самоврядування на розвиток підприємництва у громаді
- нарощування підприємницького потенціалу громади;
- покращення ділового клімату у громаді;
- розвиток муніципально-приватного партнерства між бізнесом і органами місцевого самоврядування громади;
- створення сприятливих умов для диверсифікації видів економічної діяльності, охоплених малим і середнім бізнесом громади.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 1.2:

- дотримання органами виконавчої влади та місцевого самоврядування вимог регуляторного законодавства;
- проведена дерегуляція регуляторних актів;
- створено нові робочі місця;
- зареєстровані нові суб'єкти малого і середнього бізнесу;
- чисельність малого і середнього бізнесу;
- надходження до бюджету від малого і середнього бізнесу.

Оперативна ціль 1.3. «Підтримка промислового та сільськогосподарського виробництва, кооперативного руху та домогосподарств»

Передбачає реалізацію трьох завдань: «Створення індустріального парку», «Сприяння у забезпеченні потреб промислового та агропромислового комплексів у висококваліфікованих кадрах», «Популяризація виробництва і споживання місцевої сільськогосподарської продукції та продовольства».

Промислове та сільськогосподарське виробництво традиційно виступають основою формування економічного потенціалу громади. Саме вони забезпечують створення значної

кількості робочих місць та чинять неабиякий позитивний вплив на величину податкових надходжень до бюджетів різних рівнів. Водночас у промисловості та в сільському господарстві зазвичай закладаються підвалини інноваційного розвитку економіки громади та її експортної спроможності. Крім того, ці сфери здатні залучати інвестиційні ресурси, у тому числі з-за кордону, сприяючи розвитку людського та соціального капіталу громади, а також позитивно впливаючи на розвиток місцевої інфраструктури та на якість життя населення.

Наявні проблеми та виклики:

- Скорочення обсягів промислового виробництва в умовах війни та втрата частини промислового потенціалу громади;
- Посилення безпекових загроз для ведення сільського господарства на території громади, що супроводжується зменшенням посівних площ та скороченням поголів'я худоби в агроформуваннях різних типів;
- Погіршення інвестиційного клімату в промисловому та аграрному секторах місцевої економіки, часткове руйнування їх виробничої інфраструктури;
- Втрата частини кадрового та ресурсного потенціалу промисловості й сільського господарства громади;
- Зниження якості земель сільськогосподарського призначення.

Таблиця 5.4

Потенційні сфери реалізації завдань оперативної цілі 1.3. Підтримка промислового та сільськогосподарського виробництва, кооперативного руху та домогосподарств

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
1.3.1. Створення індустріального парку	Підготовка установчих документів для створення індустріального парку
	Вибір керуючої компанії та започаткування роботи індустріального парку
	Реалізація проєктів з облаштування інженерної та логістичної інфраструктури індустріального парку
1.3.2. Сприяння у забезпеченні потреб промислового та агропромислового комплексів у висококваліфікованих кадрах	Визначення потреби промислових та агропромислових підприємств у кадрах за спеціальностями
	Налагодження взаємовигідної співпраці промислових підприємств та агроформувань різних типів з закладами професійної освіти
	Проведення інформаційно-освітніх заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації та працевлаштування жителів громади в її промисловому та аграрному секторах
1.3.3. Популяризація виробництва і споживання місцевої сільськогосподарської продукції та продовольства	Проведення презентаційних і виставково-ярмаркових заходів, а також інформаційних кампаній, спрямованих на популяризацію продукції місцевих агровиробників
	Сприяння створенню нових сільськогосподарських та обслуговуючих кооперативів, фермерських господарств, переробних підприємств, надання їм інформаційної та матеріально-технічної підтримки

Очікувані результати:

- створення та започаткування роботи в громаді індустріального парку;
- відновлення роботи частини промислових підприємств, які призупинили діяльність або зменшили обсяги виробництва в умовах війни;
- забезпечення потреб промислових підприємств та аграрного бізнесу в необхідних кадрових і матеріальних ресурсах;
- збільшення обсягів виробництва та споживання сільськогосподарської продукції й продовольчих товарів місцевого виробництва;

- створення нових сільськогосподарських та обслуговуючих кооперативів, а також фермерських і сімейних селянських господарств, переробних підприємств.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 1.3:

- проведена реєстрація індустріального парку та конкурс з вибору керуючої компанії, започатковано реалізацію проєктів з облаштування інженерної та логістичної інфраструктури індустріального парку;
- визначено потребу промислових та агропромислових підприємств у кадрах за спеціальностями, забезпечено випускників вищих навчальних закладів, професійно-технічних училищ першим робочим місцем;
- обсяг виробництва, споживання сільськогосподарської продукції та продовольства місцевого виробництва;
- кількість проведених інформаційно-навчальних заходів;
- кількість сільськогосподарських, обслуговуючих кооперативів, фермерських та сімейних селянських господарств, переробних підприємств.

Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови проживання

Мета стратегічної цілі 2 – забезпечити жителям громади та її гостям належний рівень сервісу, якісні послуги, високий рівень безпеки та соціальної підтримки, а також можливість користуватися розвинутою інфраструктурою для проведення дозвілля та європейськими стандартами захисту власних прав і свобод.

Реалізація вказаної стратегічної цілі дасть змогу посилити рівень безпеки в громаді, забезпечити суттєве покращення доріг і вдосконалити систему її транспортних комунікацій, зменшити ризик аварій, модернізувати житлово-комунальну інфраструктуру, впровадити низку новачків в енергетичній сфері, удосконалити систему поводження з відходами, покращити доступ жителів і гостей громади до сучасних освітніх і медичних послуг, культурних надбань громади, її туристичних дестинацій тощо. Крім того, достатній рівень безпеки та модернізація об'єктів інфраструктури приваблюватимуть інвесторів, які шукатимуть можливості реалізувати свої економічні інтереси в Україні, особливо на етапі повоєнної ревіталізації її економіки.

Стратегічна ціль 2 досягається через реалізацію чотирьох оперативних цілей, а саме: «2.1. Підвищення рівня безпеки та правопорядку»; «2.2. Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури»; «2.3. Забезпечення якісними житлово-комунальними та побутовими послугами»; 2.4. «Підвищення якості медичних, освітніх, соціальних, культурних, спортивних послуг».

Оперативна ціль 2.1. «Підвищення рівня безпеки та правопорядку»

Містить три завдання: «Сприяння створенню безпечних умов проживання та ведення бізнесу», «Створення ефективних сил цивільного захисту та досягнення гарантованого рівня захисту населення і території громади від надзвичайних ситуацій та їх наслідків», «Енергетична безпека».

В умовах воєнного стану проблема безпеки громадян набуває особливого значення, передусім з огляду на наближеність громади до кордону з державною агресором, а також беручи до уваги негативний досвід перебування значної її частини під тимчасовою окупацією у 2022 р. Проблема актуалізується і через постійні атаки ворога на критичну інфраструктуру громади, включаючи склади сільськогосподарських підприємств та енергетичні об'єкти, а також житлові будинки.

Наявні проблеми та виклики:

- Пошкодження частини об'єктів критичної інфраструктури на території громади внаслідок ракетних обстрілів і дронів атак;
- Відсутність у громаді достатньої кількості сучасних захисних споруд цивільного захисту, включаючи їх оснащення високотехнологічним обладнанням;
- Недостатня енергомодернізованість економіки громади, брак об'єктів відновлюваної енергетики, висока енергомісткість виробництва;

- Безпеківі виклики, спричинені правопорушеннями проти власності та громадського порядку, девіантною поведінкою окремих жителів громади тощо;
- Прогалини в матеріально-технічному забезпеченні пожежної охорони, безпекових служб та органів правопорядку, що діють на території громади.

Таблиця 5.5

Потенційні сфери реалізації завдань
оперативної цілі 2.1. Підвищення рівня безпеки та правопорядку

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
2.1.1. Сприяння створенню безпечних умов проживання та ведення бізнесу	Покращення системи відеоспостереження та освітлення в населених пунктах громади
	Інформаційно-просвітницька та профілактична робота з жителями громади
	Поліпшення матеріально-технічного забезпечення безпекових служб
2.1.2. Створення ефективних сил цивільного захисту та досягнення гарантованого рівня захисту населення і території громади від надзвичайних ситуацій та їх наслідків	Формування сучасної системи оповіщення про можливі загрози на території громади
	Утримання в належному стані та модернізація захисних споруд цивільного захисту на території громади
2.1.3. Енергетична безпека	Енергомодернізація бюджетних установ, житлових будівель і комунальних закладів на території громади
	Стимулювання розвитку відновлюваної енергетики на території громади
	Збільшення у громаді кількості енергогенеруючих об'єктів, які працюють на альтернативних видах палива

Очікувані результати:

- обладнання місць масового скупчення людей і важливих транспортних артерій та перехресть камерами відеоспостереження;
- зменшення кількості крадіжок майна та порушень громадського порядку;
- забезпечення своєчасного оповіщення населення про небезпеку;
- оперативне реагування місцевої пожежної охорони під час виникнення небезпечних ситуацій (загорянь, пожеж тощо);
- забезпечення резервними джерелами живлення всіх комунальних установ і закладів;
- термомодернізація значної частини житлових будівель у громаді;
- реалізація проєктів, спрямованих на збільшення кількості енергогенеруючих об'єктів з використанням альтернативних видів палива та відновлюваної енергетики;
- скорочення споживання енергетичних ресурсів наявними на території громади підприємствами та організаціями;
- створення надійної системи оповіщення та інформування населення про виникнення загрози чи надзвичайних ситуацій, підтримка її у належному стані;
- утримання та поповнення міського матеріального резерву для запобігання й ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- приведення в готовність і підтримка належного технічного стану приміщень захисних споруд цивільного захисту комунальної власності.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 2.1:

- кількість встановлених камер відеоспостереження;
- створена сучасна місцева автоматизована система централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій;
- закуплені (передані) нові пожежні автомобілі й технічні засоби для місцевої пожежної охорони;

- збільшення відсотку забезпечення потреби в резервних джерелах живлення комунальних підприємств, установ, закладів;
- проведення капітальних й поточних ремонтів приміщень захисних споруд, що перебувають у комунальній власності;
- кількість термомодернізованих будівель та обсяг енергоспоживання;
- частка використання альтернативних і відновлюваних джерел енергії;
- кількість оснащених сучасним обладнанням пунктів незламності та пунктів обігріву.

Оперативна ціль 2.2. «Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури»

Містить два завдання: «Забезпечення транспортної доступності та належної якості обслуговування пасажирів», «Проведення будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонтів автомобільних доріг і тротуарів».

Дорожньо-транспортна інфраструктура є одним з головних чинників впливу на якість автомобільних комунікацій, включаючи зменшення ризику дорожньо-транспортних пригод і здатність жителів і гостей громади своєчасно добиратися до місць призначення. Добрий стан доріг, наявність відповідної дорожньої розмітки та дорожніх знаків сприяють збереженню життя та здоров'я людей. Крім того, покращення стану доріг місцевого значення сприятиме транспортній доступності всіх населених пунктів громади та її туристичних дестинацій, а також підвищить рівень мобільності трудових ресурсів і підприємців у межах громади. Це позитивно вплине на інвестиційний клімат і туристичну привабливість громади, а також на якість життя в її населених пунктах.

Наявні проблеми та виклики:

- Незадовільний стан доріг місцевого значення;
- Обмеження транспортної доступності низки населених пунктів і деяких туристичних дестинацій на території громади;
- Брак сучасної дорожньої інфраструктури в населених пунктах громади, зокрема: велодоріжок, тротуарів, пішохідних зон, парковок і паркінгів тощо;
- Уповільнення руху автомобільного транспорту через недостатню ширину багатьох автомобільних доріг і відсутність потрібних об'їзних шляхів;
- Зниження безпеки автомобільного руху в окремих населених пунктах;
- Недостатня мобільність населення в межах громади;
- Додаткові витрати на ремонт та утримання транспортних засобів через пересування неякісними дорогами.

Таблиця 5.6

Потенційні сфери реалізації завдань
оперативної цілі 2.2. Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
2.2.1. Забезпечення транспортної доступності та належної якості обслуговування пасажирів	Покращення транспортного сполучення між населеними пунктами громади, включаючи відкриття нових автобусних маршрутів загального користування в межах громади
	Оновлення дорожньої сигналізації, встановлення нових дорожніх знаків і світлофорів, покращення розмітки доріг місцевого значення
	Розширення парковок та створення комфортних умов для громадського транспорту
2.2.2. Проведення будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонтів автомобільних доріг і тротуарів	Проведення капітальних ремонтів доріг місцевого значення на території громади
	Проведення поточних ремонтів доріг місцевого значення на території громади
	Реконструкція тротуарів, облаштування велодоріжок та пішохідних зон

Очікувані результати:

- покращення транспортної доступності в межах громади;
- створення належних умов для здійснення перевезень осіб з обмеженими фізичними можливостями;
- підвищення якості транспортного обслуговування жителів громади та її гостей;
- покращення якості автомобільних доріг і тротуарів на території громади;
- посилення безпеки транспортних перевезень у громаді;
- створення комфортних умов для пересування територією громади.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 2.2:

- кількість населених пунктів громади в яких покращилось транспортне сполучення;
- кількість нових автобусних маршрутів загального користування в межах громади;
- кількість придбаних транспортних засобів загального користування, пристосованих для здійснення перевезень людей з обмеженими фізичними можливостями
- питома вага площі відремонтованих автомобільних доріг та тротуарів.
- частка доріг, обладнаних необхідними дорожніми знаками та світловорами;
- питома вага доріг з відновленою дорожньою розміткою;
- рівень зменшення дорожньо-транспортних пригод на території громади.

Оперативна ціль 2.3. «Забезпечення якісними житлово-комунальними та побутовими послугами»

Містить три завдання: «Підвищення якості надання житлово-комунальних послуг», «Належне утримання території громади», «Сприяння розвитку інфраструктури споживчого ринку».

Житлово-комунальні та побутові послуги, які надаються жителям громади покликані не лише створювати у них відчуття комфорту та затишку, але й забезпечувати високі стандарти зручності й безпеки при пересуванні громадою та проведенні тут дозвілля. Зокрема, це стосується, розширення мережі парково-відпочинкових зон, модернізації очисних споруд і систем водопостачання й водовідведення, об'єктів житлово-комунального господарства споживчого ринку тощо. Все це створюватиме не лише сприятливі умови для проживання місцевого населення, але й стане вагомим чинником привабливості громади для гостей та інвесторів, а відтак і для розвитку бізнесу та покращення демографічної ситуації. Громада з якісними житлово-комунальними та побутовими послугами стає привабливим місцем для розвитку підприємництва, що сприяє створенню нових робочих місць, зростанню економічного потенціалу та поверненню вимушених переселенців.

Наявні проблеми та виклики:

- Значний рівень поточних витрат на обслуговування об'єктів житлово-комунального господарства громади;
- Високий рівень зносу об'єктів інженерної інфраструктури на території громади;
- Зношеність частини інженерних мереж, включаючи системи водопостачання та водовідведення, а також очисні споруди в населених пунктах громади;
- Зниження комфорту жителів громади внаслідок недостатньо ефективної роботи об'єктів житлово-комунального господарства на її території;
- Низька якість надання споживчих послуг в окремих населених пунктах громади.

Таблиця 5.7

Потенційні сфери реалізації завдань оперативної цілі 2.3. Забезпечення якісними житлово-комунальними та побутовими послугами

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
2.3.1. Підвищення якості надання житлово-комунальних послуг	Будівництво нових гідротехнічних споруд у тих місцях, де існує така потреба
	Ремонт і ревіталізація трубопроводів, встановлення нових насосних станцій, впровадження сучасної системи очищення стічних вод на території громади

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
	Модернізація засобів індивідуального обліку тепла та води в житлових будинках
	Закупівля нових технічних засобів та обладнання для комунальних підприємств
2.3.2. Належне утримання території громади	Розвиток інфраструктури для проведення дозвілля та для догляду за тваринами
	Створення нових зелених зон і поліпшення санітарного стану громади
	Розробка та модернізація водопровідних систем та споруд для збирання, зберігання й обробки води
2.3.3. Сприяння розвитку інфраструктури споживчого ринку	Розбудова на території громади мережі торговельно-збутових закладів і логістичних центрів, здатних надавати якісні послуги її жителям і гостям
	Створення умов для збільшення у громаді приватних закладів торгівлі та інших об'єктів споживчого ринку
	Інформаційно-просвітницька робота з жителями громади щодо захисту їхніх прав, як споживачів товарів і послуг

Очікувані результати:

- забезпечення мешканців громади якісною питною водою;
- будівництво нових та заміна існуючих водопровідних, каналізаційних, очисних і теплових споруд і мереж;
- покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств;
- модернізація водопровідних насосних станцій, котелень;
- покращення санітарного стану та належне утримання території громади;
- забезпечення системного контролю за тваринами;
- створення належних умов для пересування мешканців в темну пору доби;
- підвищення рівня інформованості та правової обізнаності жителів громади щодо відстоювання своїх споживчих прав;
- покращення правової грамотності та відповідальності суб'єктів господарювання, що функціонують на споживчому ринку громади.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 2.3:

- обсяг збудованих і модернізованих каналізаційних споруд закритого типу;
- збільшення частки мешканців громади, що користуються послугами централізованого водопостачання та водовідведення;
- зменшення кількості ветхих та аварійних мереж централізованого водопостачання, водовідведення і теплопостачання;
- кількість модернізованих водопровідних насосних станцій і котелень;
- обсяг наданих комунальних послуг жителям громади й кількість їх отримувачів;
- збільшення протяжності вулиць, забезпечених зовнішнім освітленням в темну пору доби;
- збільшення кількості одиниць сучасної комунальної техніки та нового обладнання в комунальних підприємствах громади;
- кількість проведених заходів з покращення благоустрою території;
- питома вага стерилізованих безпритульних тварин;
- питома вага якісно облаштованих і реконструйованих, парків, скверів, зон відпочинку, дитячих майданчиків тощо;
- кількість новостворених об'єктів споживчого ринку, здатних якісно задовольняти наявні вимоги та запити жителів громади.

Оперативна ціль 2.4. «Підвищення якості медичних, освітніх, соціальних, культурних, спортивних послуг»

Містить вісім завдань: «Покращення якості надання соціальних послуг та підвищення рівня підтримки соціально-вразливих верств населення, зокрема через організацію ветеранського простору», «Підвищення доступності медичних послуг», «Створення якісного та безпечного освітнього середовища в закладах освіти», «Сприяння розвитку фізичної культури і спорту», «Забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб», «Забезпечення реалізації рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, підтримка сім'ї та дітей. Запобігання та протидія торгівлі людьми», «Забезпечення оздоровленням та відпочинком дітей пільгових категорій», «Розвиток культури та культурного розмаїття, зміцнення, матеріально-технічної бази закладів культури, збереження об'єктів культурної спадщини».

Якісні медичні, освітні, соціальні, культурні та спортивні послуги жителям громади є основним чинником поліпшення її людського та соціального капіталу, що в нинішніх умовах виступає одним з найбільш важливих аспектів людського розвитку. Високі стандарти медичного обслуговування, освітніх послуг, соціального забезпечення та культурного розвитку жителів громади, як і належні умови для їх занять спортом і проведення дозвілля, здатні одночасно сприяти покращенню здоров'я людей і бути джерелом їх творчої та професійної наснаги й самореалізації. Все це також виступає невід'ємним атрибутом мотивації жителів громади до того, щоб залишатись у ній працювати, щоб рости тут своїх дітей і внуків, щоб мати змогу розвиватися, не остерігаючись зустріти тут свою старість, будучи впевненими в отриманні потрібної медичної допомоги чи соціальної підтримки у разі потреби.

Наявні проблеми та виклики:

- Недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти;
- Недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я на території громади;
- Низька якість соціального захисту жителів громади та ВПО;
- Незабезпеченість жителів громади якісними культурними і спортивними послугами;
- Брак традицій і культури здорового способу життя на території громади.

Таблиця 5.8

Потенційні сфери реалізації завдань оперативної цілі 2.4. Підвищення якості медичних, освітніх, соціальних, культурних, спортивних послуг

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
2.4.1. Покращення якості надання соціальних послуг та підвищення рівня підтримки соціально-вразливих верств населення, зокрема через організацію ветеранського простору	Підвищення ефективності соціальних програм, що реалізуються в громаді
	Реалізація програм та проєктів, спрямованих на реінтеграцію ветеранів у соціально-економічне життя громади
	Створення ветеранського простору
2.4.2. Підвищення доступності медичних послуг	Покращення якості матеріально-технічного забезпечення медичних закладів громади
	Сприяння залученню кваліфікованих кадрів до роботи в медичних закладах громади, а також створення можливостей для підвищення кваліфікації медичного персоналу
2.4.3. Створення якісного та безпечного освітнього середовища в закладах освіти	Покращення якості матеріально-технічного забезпечення навчально-освітніх закладів, що функціонують на території громади
	Впровадження нових методів навчання, використання інтерактивних технологій та інформаційних систем у закладах дошкільної та шкільної освіти

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
	Поліпшення безпекових умов у навчальних закладах громади
2.4.4. Сприяння розвитку фізичної культури і спорту	Модернізація спортивної інфраструктури на території громади, відкриття нових стадіонів, спортивних майданчиків, басейнів тощо
	Проведення на території громади спортивно-масових заходів із залученням до їх проведення жителів громади різного віку
	Організація в громаді заходів, спрямованих на популяризацію здорового способу життя та занять спортом
	Надання підтримки місцевим спортивним командам і секціям для дітей і молоді
2.4.5. Забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб	Створення належних умов для проживання ВПО на території громади та налагодження їх побуту й соціальної підтримки
	Реалізація проєктів, спрямованих на інтеграцію ВПО в економічне, соціальне та культурне середовище громади
	Покращення умов для навчання, розвитку та відпочинку дітей ВПО, що живуть у громаді
2.4.6. Забезпечення реалізації рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, підтримка сім'ї та дітей. Запобігання та протидія торгівлі людьми	Збільшення частки жінок залучених до управління громадою та до реалізації розвиткових проєктів на її території
	Реалізація освітніх програм, спрямованих на покращення обізнаності жителів громади про наявні проблеми, пов'язані з дискримінацією за гендерною ознакою та торгівлею людьми, а також із засобами запобігання їм та протидії їх поширенню
2.4.7. Забезпечення оздоровленням та відпочинком дітей пільгових категорій	Залучення фінансових ресурсів від міжнародних донорських організацій і доброчинців з метою реалізації програм оздоровлення й відпочинку дітей пільгових категорій, що живуть на території громади
	Активізація міжмуніципальної співпраці з метою покращення можливостей для дітей пільгових категорій отримувати якісне оздоровлення та відпочинок у міру потреби
2.4.8. Розвиток культури та культурного розмаїття, зміцнення, матеріально-технічної бази закладів культури, збереження об'єктів культурної спадщини	Покращення кадрового та фінансового забезпечення закладів культури у громаді
	Проведення ремонтних робіт у будівлях і в приміщеннях, де розташовані заклади культури громади
	Посилення захисту об'єктів культурної спадщини та їх популяризація серед місцевого населення, ВПО і туристів

Очікувані результати:

- підвищення рівня доступності та своєчасності надання соціальних послуг стаціонарного догляду та підтриманого проживання, зростання рівня задоволеності отримувачів цих послуг, підвищення професійного рівня надавачів послуг.

- забезпечення комфортного середовища для повернення ветеранів до мирного життя, підвищення рівня соціальної згуртованості та підтримки серед ветеранів, зменшення соціальної ізоляції, формування ветеранської спільноти, взаємодія з суспільством;
- забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання;
- розроблення та поширення інформаційно-просвітницьких матеріалів з протидії ГЗН, СНПК та дискримінації за ознакою статі;
- сприяння реалізації (впровадження) «Програми для кривдників»;
- включення представників жіночих ГНО до складу консультативно-дорадчих органів;
- проведення навчань з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, запобігання та протидії дискримінації та насильству за ознакою статі із залученням міжнародних та громадських організацій;
- сприяння реалізації Плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на території громади;
- підвищення рівня обізнаності та зменшення рівня вразливості жителів громади щодо проблеми торгівлі людьми;
- покращення умов для забезпечення оздоровлення та відпочинку дітей пільгових категорій жителів громади та ВПО;
- покращення якості надання медичних послуг у громаді;
- створення безпечних та комфортних умов у закладах освіти громади;
- облаштування захисних споруд цивільного захисту (укриттів) та протипожежного захисту у закладах загальної середньої освіти;
- залучення жителів громади до масового заняття спортом, популяризація здорового способу життя;
- забезпечення пріоритету усиновлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у разі неможливості усиновлення – влаштування їх під опіку, піклування в сім'ї громадян, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу;
- забезпечення мешканців громади сучасними культурними послугами.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 2.4:

- запроваджено соціальні послуги стаціонарного догляду та підтриманого проживання для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю;
- утворено ветеранський простір;
- створено фонд житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;
- кількість розроблених та поширених інформаційно-просвітницьких матеріалів з питань протидії гендерно зумовленому насиллю, сексуальному насиллю, пов'язаному з конфліктом, та дискримінації за ознакою статі;
- зменшення кількості повідомлень щодо гендерно зумовленого та сексуального насилля (мінімум на 5%);
- кількість осіб (кривдників) які пройшли Програму для кривдників;
- кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів з підвищення рівня обізнаності жителів громади та зменшення рівня їх вразливості з проблеми торгівлі людьми;
- кількість проведених заходів (навчання, дослідження, тренінги, інформаційно-просвітницькі кампанії) щодо питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, запобігання та протидії дискримінації та насильству за ознакою статі із залученням міжнародних та громадських організацій;
- кількість включених представниць ГНО до складу консультативно-дорадчих органів;
- кількісні і якісні показники реалізації Плану дій 1325 «Жінки, мир, безпека»;
- кількість проведених заходів (фестиваль, виставки, акції) спрямованих на популяризацію сімейних цінностей;
- кількість проведених заходів (акцій, Хода за свободу, виготовлених буклетів, пам'яток, листівок) щодо поінформованості населення щодо питань протидії торгівлі людьми;
- збільшена кількість дітей, які отримали послуги оздоровлення та відпочинку та покращили фізичний та емоційний стан;

- оновлена матеріально-технічна база КНП «Лебединська лікарня ім. лікаря К.О. Зільберника»;
- створений фонд житла для молодих спеціалістів, які працюють на підприємствах, установах, закладах комунальної форми власності;
- кількість залучених молодих лікарів для забезпечення стабільної роботи та розвитку КНП «Лебединська лікарня ім. лікаря К.О. Зільберника»;
- кількість мешканців, забезпечених безоплатними та на пільгових умовах лікарськими засобами та безоплатним зубопротезуванням;
- кількість проведених поточних, капітальних ремонтів укріплень, ПРУ, протипожежного захисту в закладах освіти громади;
- кількість закуплених шкільних автобусів для закладів загальної середньої освіти;
- побудована Фабрика-кухня для обслуговування учнів, що навчаються в закладах освіти громади;
- кількість модернізованих харчоблоків закладів загальної середньої освіти (філій) та дошкільних навчальних закладів для прийому готових страв;
- кількість облаштованих місць для занять спортом на території громади;
- кількість побудованих, відремонтованих об'єктів спортивної інфраструктури в закладах освіти громади;
- складена облікова документація на пам'ятки та об'єкти культурної спадщини;
- кількість культурно-мистецьких заходів, проведених у громаді;
- рівень влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї, збільшення чисельності усиновлених дітей.

Стратегічна ціль 3. Відповідальне самоврядування та активна громада

Мета стратегічної цілі 3 – досягти підвищення ефективності місцевого самоврядування в громаді завдяки впровадженню сучасних управлінських підходів та адаптації європейського досвіду демократичного врядування на засадах відкритості, міжсекторного партнерства та міжмуніципальної співпраці, а також цифровізації та безбар'єрності.

Виконання завдань, передбачених цією стратегічною ціллю, покликане забезпечити суттєве підвищення рівня задоволеності жителів громади якістю отримуваних ними публічних та адміністративних послуг, а також сприяти активізації залученості жителів громади до управління нею та до реалізації місцевих ініціатив і проєктів, спрямованих на її соціально-економічний і просторовий розвиток.

Окремим аспектом реалізації цієї стратегічної цілі є впровадження загальноприйнятих у цивілізованому світі підходів до використання природних ресурсів громади на основі сталого розвитку її економіки та застосування сучасних інституційних важелів, а також управлінських механізмів і фінансових інструментів захисту довкілля.

Стратегічна ціль 3 досягається через реалізацію п'яти оперативних цілей, а саме: «3.1. Підвищення рівня згуртованості в громаді»; «3.2. Підвищення якості публічних послуг та сучасне управління громадою»; «3.3. Збереження та захист довкілля»; «3.4. Цифровізація розвитку інфраструктури громади», «3.5. Безбар'єрне середовище».

Оперативна ціль 3.1. «Підвищення рівня згуртованості в громаді»

Містить п'ять завдань: «Створення сприятливого середовища для забезпечення зайнятості молоді», «Залучення громадськості до процесів формування та реалізації процесів місцевого значення», «Підтримка, популяризація ініціатив, проєктів та діяльності інститутів громадянського суспільства», «Проведення публічних та інформаційних заходів щодо реалізації місцевої та регіональної політики», «Розбудова, орієнтованого на інтереси людей, відкритого інформаційного суспільства. Підвищення рівня обізнаності громадськості з актуальних питань розвитку громади».

Ефективне управління громадою передбачає максимально повне залучення наявного у неї людського капіталу до реалізації проєктів та ініціатив місцевого розвитку. Передусім це означає необхідність впровадження сучасних практик демократичного врядування, здатних мотивувати жителів громади до участі в її щоденному житті, включаючи роботу в

громадських радах, інститутах громадянського суспільства, участь у публічних заходах, проєктах і подіях, що мають на меті сприяння соціально-економічному розвитку громади та реалізації потенціалу її економічного зростання.

Наявні проблеми та виклики:

- Недостатня якість соціального капіталу, брак довіри між різними групами інтересів;
- Низький рівень громадської активності серед жителів громади;
- Брак у громаді дієвих інститутів громадянського суспільства;
- Відсутність навичок міжсекторного партнерства у переважній частині місцевого населення, включаючи підприємців;
- Дефіцит інформації про значення згуртованості громад для їх успішного соціально-економічного розвитку, зокрема в контексті адаптації до інституційних стандартів ЄС на сучасному етапі європейської інтеграції України.

Таблиця 5.9

Потенційні сфери реалізації завдань
оперативної цілі 3.1. Підвищення рівня згуртованості в громаді

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
3.1.1. Створення сприятливого середовища для забезпечення зайнятості молоді	Покращення співпраці закладів професійної освіти громаді з представниками її бізнесу
	Підтримка молодіжних підприємницьких ініціатив і стартапів у громаді
	Покращення профорієнтаційної роботи зі школярами та молоддю громади
3.1.2. Залучення громадськості до процесів формування та реалізації проєктів місцевого значення	Залучення жителів громади до роботи громадських рад при органах місцевої влади
	Налагодження постійного зворотного зв'язку між місцевою владою та громадськістю
	Впровадження у громаді бюджету участі
3.1.3. Підтримка, популяризація ініціатив, проєктів та діяльності інститутів громадянського суспільства	Посилення інституційної спроможності та залученості до розвитку громади інститутів її громадянського суспільства
	Активізація комунікаційних заходів за участі представників місцевої влади, бізнесу та інститутів громадянського суспільства громади
3.1.4. Проведення публічних та інформаційних заходів щодо реалізації місцевої та регіональної політики	Проведення у громаді круглих столів, форумів, громадських слухань і обговорень з питань прийняття важливих рішень та розподілу бюджетних ресурсів
	Забезпечення жителям громади можливості ознайомлюватися з проєктами рішень та іншими документами місцевої влади, а також своєчасно висловлювати свою думку з цього приводу в цифровому форматі
3.1.5. Розбудова, орієнтованого на інтереси людей, відкритого інформаційного суспільства. Підвищення рівня обізнаності громадськості з актуальних питань розвитку громади	Впровадження в громаді елементів цифрового врядування та електронного документообігу
	Впровадження практик демократичного управління в роботу органів місцевого самоврядування громади

Очікувані результати:

- формування у громадян почуття відповідальності за власне життя та громаду, консолідація на цій основі усіх жителів громади;
- створення умов для інтелектуального самовдосконалення молоді, розвитку її творчого потенціалу та лідерських якостей;

- підвищення рівня національної свідомості, громадянської позиції молодого покоління, популяризація засад здорового способу життя та профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі;
- делегування частини повноважень та управлінських рішень у галузі молодіжної політики інститутам громадянського суспільства;
- створення умов для інтелектуального самовдосконалення молоді, розвитку її творчого потенціалу та лідерських якостей;
- установа ефективної зворотної зв'язку між владою та громадськістю;
- проведення заходів з відзначення в громаді державних свят, історичних, пам'ятних дат, визначних подій з широким залученням до їх організації та проведення громадськості;
- відзначення громадян, які своєю професійною та громадською діяльністю зробили значний внесок у розвиток громади та інформування про особливі та визначні події.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 3.1:

- кількість проведених інформаційних кампаній щодо висвітлення діяльності органів виконавчої влади в напрямку реалізації молодіжної політики;
- кількість проведених заходів (інформаційних кампаній, форумів, семінарів, походів, таборів, акцій тощо), спрямованих на розвиток патріотичного виховання та пропаганду здорового способу життя;
- участь у конкурсах проєктів, розроблених інститутами громадянського суспільства;
- кількість здійснених заходів та реалізованих проєктів в рамках виконання Державної цільової соціальної програми «Молодь України»;
- кількість проведених зустрічей та консультацій з громадськістю;
- кількість виготовлених та розміщених публікацій про діяльність Лебединської міської ради, її виконавчого комітету, посадових осіб та депутатів у друкованих засобах масової інформації та в цифровому форматі.

Оперативна ціль 3.2. «Підвищення якості публічних послуг та сучасне управління громадою»

Містить чотири завдання: «Розширення переліку адміністративних послуг», «Підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування через створення цифрових платформ», «Посилення міжнародного співробітництва», «Забезпечення ефективного управління земельними ресурсами та просторовим розвитком».

Якісні публічні послуги та ефективне управління громадою сприяє зміцненню взаємної довіри між її місцевою владою та жителями завдяки демократичним принципам публічного управління та високому рівню залученості громадян до процесів прийняття управлінських рішень. Прозорість дозволяє жителям відчувати свою причетність до позитивних змін у громаді, а їх залученість робить місцеве самоврядування більш дієвим і представницьким. Впровадження сучасних демократичних практик публічного управління на місцевому рівні з широким використанням ресурсів з відкритими даними, дозволяє жителям громади постійно бути в курсі подій та адекватно оцінювати діяльність владних інституцій, включаючи контроль бюджетних видатків. Це запобігає поширенню корупції та забезпечує дотримання посадовими особами відповідальності за свої дії та вчинки. Крім того, відкритість місцевої влади заохочує жителів і підприємців громади долучатися до формування та реалізації ініціатив, спрямованих на її економічний і соціальний розвиток.

Наявні проблеми та виклики:

- Недостатня задоволеність жителів громади якістю отримуваних публічних послуг;
- Інституційні прогалини в роботі органів місцевого самоврядування громади, зокрема щодо просторового планування та інфраструктурного розвитку;
- Обмежений доступ частини місцевого населення до інформації про діяльність органів місцевого самоврядування громади;
- Низький рівень міжнародного співробітництва громади в контексті використання можливостей європейської інтеграції України.

•

Потенційні сфери реалізації завдань оперативної цілі 3.2. Підвищення якості публічних послуг та сучасне управління громадою

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
3.2.1. Розширення переліку адміністративних послуг	Підвищення ефективності роботи ЦНАПу
	Розширення мережі віддалених робочих місць з надання адміністративних послуг
3.2.2. Підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування через створення цифрових платформ	Проведення навчально-освітніх заходів, спрямованих підвищення рівня цифрової грамотності працівників органів місцевого самоврядування громади
	Активізація участі в міжнародних конкурсах і національних грантових програмах з метою залучення додаткових коштів на створення у громаді сучасних цифрових платформ
3.2.3. Посилення міжнародного співробітництва	Розширення кола партнерських стосунків з громадами країн-членів ЄС на основі укладення угод і меморандумів про співпрацю
	Покращення взаємодії з громадами країн-членів ЄС, з якими укладено угоди про партнерство та співробітництво
	Нарощування експортного потенціалу промислових підприємств та агроформувань, розташованих на території громади, сприяння їм у залученні іноземних інвестицій
3.2.4. Забезпечення ефективного управління земельними ресурсами та просторовим розвитком	Проведення інвентаризації земельних ресурсів громади та забезпечення належного обліку й використання земель сільськогосподарського призначення
	Сприяння розвитку ринку земель та його цивілізованого функціонування на території громади, забезпечення належного захисту та збереження земельних ресурсів громади
	Впровадження сучасних засобів просторового планування на території громади

Очікувані результати:

- модернізація, цифровізація та розширення переліку адміністративних послуг, що надаються у громаді, створення модернізованого ЦНАПу;
- розширення мережі віддалених робочих місць адміністратора у старостатах;
- залучення додаткової фінансової та матеріально-технічної допомоги на здійснення заходів з модернізації системи публічних послуг у громаді;
- створення ефективного механізму регулювання земельних відносин та державного управління земельними ресурсами на території громади;
- більш раціональне використання земель громади та покращення якості їх охорони;
- розвиток ринку землі та ведення належного обліку земель громади;
- встановлення правової визначеності території громади як цілісного просторового об'єкта;
- посилення охорони та краще збереження природних, культурних та рекреаційних цінностей ландшафтів громади;
- забезпечення прозорості і швидкого доступу до актуальної інформації про використання земель та об'єктів містобудування громади;
- проведення топографічної зйомки (М 1:2000/1:5000) та оцифрування наявних даних;

- визначення меж усіх функціональних зон та обмежень (охоронні зони, пам'ятки) на території громади.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 3.2:

- сучасний модернізований ЦНАП, де забезпечено комфортні умови для відвідувачів, включаючи доступність для людей з обмеженими можливостями;
- запуск онлайн-сервісів для подачі заяв та отримання довідок;
- кількість проведених тренінгів для співробітників, з метою підвищення якості обслуговування клієнтів.
- збільшення переліку адміністративних послуг, що надаються в громаді;
- кількість віддалених робочих місць ЦНАПу;
- кількість укладених угод про співпрацю з громадами країн-членів ЄС;
- розроблений проєкт землеустрою щодо встановлення меж території громади;
- проведена інвентаризація земель громади з метою створення інформаційної бази для ведення обліку земель;
- розроблена документація з нормативної грошової оцінки земель громади із внесенням відомостей до Державного земельного кадастру;
- розроблені проєкти землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг водних об'єктів, водоохоронних зон поверхневих водних об'єктів у межах населених пунктів громади, винесення їх в натуру з урахуванням існуючої містобудівної ситуації з можливістю подальшого розміщення в геоінформаційній системі;
- встановлені в натурі (на місцевості) межі об'єктів природно-заповідного фонду, що знаходяться під охороною Лебединської міської ради;
- створена автоматизована (електронна) систему обліку земель громади.
- розроблений геопортал містобудівного кадастру громади;
- розроблений комплексний плану просторового розвитку громади;
- кількість сформованих земельних ділянок, готових до аукціонів/передачі в оренду;
- відсоток території громади, внесеної до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру.

Оперативна ціль 3.3. «Збереження та захист довкілля»

Містить два завдання: «Ефективне управління відходами», «Охорона та раціональне використання природних ресурсів».

Надмірне антропогенне навантаження на довкілля є не лише свідченням неефективного використання наявного природно-ресурсного потенціалу громади, воно також негативно впливає на здоров'я її жителів та спричиняє загальне погіршення екологічної ситуації та інвестиційного клімату. Адже безвідповідальна експлуатація природних ресурсів та некоректне поводження з відходами зазвичай супроводжуються погіршенням якості водних і лісових ресурсів, а також ведуть до забруднення земель сільськогосподарського призначення через викид в атмосферу шкідливих речовин і засмічення території. Формування сучасної культури поводження з ТПВ та системи збору й утилізації відходів допомагає покращити екологічну ситуацію в громаді та сприяє більш ефективному використанню наявних природних і рекреаційних ресурсів.

Наявні проблеми та виклики:

- Забрудненість річок, які протікають територією громади;
- Наявність на території громади несанкціонованих сміттєзвалищ;
- Відсутність у громаді сучасної системи збору, сортування та утилізації ТПВ;
- Брак потужностей з переробки відходів та наявні технологічні обмеження для їх вторинного використання;
- Низький рівень культури поводження з ТПВ у місцевого населення та підприємців, які ведуть свій бізнес на території громади.

Потенційні сфери реалізації завдань оперативної цілі 3.3. Збереження та захист довкілля

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
3.3.1. Ефективне управління відходами	Удосконалення системи збору ТПВ на території громади
	Реалізація заходів зі зменшення рівня забрудненості території громади та ґрунтових вод відходами різних видів
	Стимулювання домогосподарств громади та її підприємців зменшувати обсяг відходів, які ними генеруються
3.3.2. Охорона та раціональне використання природних ресурсів	Проведення з підприємцями громади інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо недопустимості викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря, розробка фінансових інструментів впливу на них у разі фіксації відповідних порушень
	Реалізація заходів зі зменшення негативного антропогенного впливу жителів громади та місцевого бізнесу на природне середовище та на довкілля громади
	Стимулювання раціонального використання земельних, водних і лісових ресурсів громади, збереження її ґрунтів, реабілітацію природних місць і природоохоронних об'єктів

Очікувані результати:

- зменшення кількості стихійних звалищ на території громади
- формування сучасної культури поводження з твердими побутовими відходами;
- запобігання забрудненню водних об'єктів і ґрунтових вод громади;
- зменшення викидів в атмосферне повітря суб'єктами підприємництва громади;
- забезпечення вимог Регіонального плану управління відходами в Сумській області до 2030 року;
- посилення боротьби з карантинними видами рослин на території громади.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 3.3:

- зменшення кількості та площі стихійних звалищ;
- збільшення кількості укладених договорів на вивезення твердих побутових відходів;
- придбання обладнання для збору, транспортування, перероблення, знешкодження та складування побутових відходів, облаштування контейнерних майданчиків;
- кількість проведених освітніх та просвітницьких екологічних заходів;
- запровадження системи моніторингу довкілля;
- збудовані очисні споруди;
- збільшення кількості об'єктів, що виробляють енергію з відновлювальних джерел;
- зменшення кількості відхилень від норми води в шахтних колодязях громадського користування;
- кількість виконаних заходів, зазначених у Регіональному плані управління відходами в Сумській області до 2030 року;
- зменшення площі території ураженої карантинними видами рослин.

Оперативна ціль 3.4. «Цифровізація розвитку інфраструктури громади»

Містить два завдання: «Інтеграція цифрових платформ для комунікації між мешканцями та владою, підвищення рівня цифрової грамотності серед населення та працівників владних структур», «Розбудова безпечного середовища шляхом здійснення заходів з технічного

захисту інформації в автоматизованих інформаційних, інформаційно-комунікаційних системах».

Недостатня розвиненість цифрової інфраструктури громади є чинником збереження низького рівня цифрової грамотності серед її жителів, а також веде до браку необхідних цифрових навичок у посадових осіб органів її місцевого самоврядування. Як наслідок, цифрові рішення, без яких розвиток громад у сучасну добу видається малореальним, впроваджуються повільно і недостатньо повно, що не відповідає вимогам часу. Натомість активна цифровізація розвитку інфраструктури громади дає змогу сформувати єдиний цифровий простір для отримання жителями електронних послуг, включаючи: впровадження елементів електронного документообігу в роботу органів місцевого самоврядування громади, зокрема щодо надання адміністративних послуг її жителям; створення універсальних платформ для роботи з муніципальними реєстрами та цифрових сервісів на основі відкритих даних; здійснення цифрової трансформації сфери медичних послуг громади; використання цифрових технологій для підвищення якості шкільної освіти; забезпечення громадянам можливості електронної оплати проїзду в громадському транспорті; цифровізацію сфери безбар'єрності, доступності та інклюзивності тощо

Наявні проблеми та виклики:

- Недостатня цифрова грамотність переважної частини жителів громади, що не відповідає вимогам часу;
- Низький рівень цифровізації більшості сфер суспільно-політичного та соціально-економічного життя в громаді;
- Брак доступу значної частини жителів громади до актуальних і функціональних цифрових сервісів;
- Наявні прогалини в системі цифрової безпеки громади.

Таблиця 5.12

Потенційні сфери реалізації завдань оперативної цілі 3.4. Цифровізація розвитку інфраструктури громади

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
3.4.1. Інтеграція цифрових платформ для комунікації між мешканцями та владою, підвищення рівня цифрової грамотності серед населення та працівників владних структур	Цифровізація документообігу в громаді та переведення частини публічних послуг, що надаються її жителям, у цифровий формат
	Започаткування роботи нових цифрових платформ, сервісів та інструментів
	Проведення заходів з підвищення рівня цифрової грамотності серед жителів громади та серед працівників органів її місцевого самоврядування
3.4.2. Розбудова безпечного середовища шляхом здійснення заходів з технічного захисту інформації в автоматизованих інформаційних, інформаційно-комунікаційних системах	Реалізація заходів з посилення цифрової безпеки на території громади
	Активізація міжмуніципальної та міжнародної співпраці, спрямованої на зміцнення цифрової безпеки громади

Очікувані результати:

- підвищення надійності комунікацій у громаді з метою посилення її цифрової безпеки, економічного розвитку та соціальної згуртованості;
- оновлення та поліпшення роботи офіційного веб-сайту Лебединської міської ради;
- впровадження нових цифрових послуг для жителів громади;
- покращення цифрової грамотності жителів громади;
- збільшення кількості жителів, які мають вільний доступ до цифрових послуг.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 3.4:

- частка населення, яке має вільний доступ до цифрових послуг;
- кількість впроваджених цифрових послуг для жителів громади;

- оновлення офіційного веб-сайту Лебединської міської ради;
- кількість проведених заходів, спрямованих на підвищення обізнаності жителів громади з проблемами кібербезпеки та безпекового поведіння у кіберпросторі.

Оперативна ціль 3.5. «Безбар'єрне середовище»

Містить три завдання: «Створення безбар'єрного фізичного середовища (інфраструктурна безбар'єрність)», «Впровадження принципів універсального дизайну в містобудуванні», «Моніторинг та забезпечення контролю доступності».

Формування безбар'єрного середовища є одним з основних пріоритетів місцевого розвитку в контексті реалізації політики європейської інтеграції України. Головним завданням реалізації цієї стратегічної цілі з погляду забезпечення довгострокових інтересів громади є покращення можливостей самореалізації для всіх її жителів, незалежно від їх віку, фізичної спроможності чи фінансового стану. Безбар'єрність – це загальний підхід до формування та імплементації державної політики забезпечення безперешкодного доступу населення до різних сфер життєдіяльності: освітньої, спортивної, політичної, економічної, культурної тощо. Рівні права мають забезпечуватися за такими напрямками: цифровий (надання кожному жителю громади належного доступу до цифрових технологій та до мережі Інтернет); інформаційний (люди з обмеженими можливостями, наприклад, із вадами зору чи слуху, повинні мати доступ до тієї ж інформації, яка доступна здоровому населенню громади); економічний (рівні можливості для всіх щодо працевлаштування, реалізації своїх талантів і підприємницьких здібностей); суспільно-психологічний (рівний доступ до суспільних благ і до культурного життя та відсутність ментальної упередженості по відношенню до себе); освітній (можливість навчатись, незалежно від фізичних можливостей, місця проживання та стану здоров'я, рівня фінансового забезпечення тощо).

Наявні проблеми та виклики:

- Недостатньо розвинута інфраструктура безбар'єрності на території громади;
- Відсутність достатньої поінформованості значної частини жителів громади, а також багатьох працівників її органів місцевого самоврядування щодо актуальних проблем і завдань, пов'язаних з формуванням безбар'єрного середовища;
- Ментальні стереотипи, пов'язані з недостатнім суспільним розумінням проблеми рівного доступу та необхідності її розв'язання в контексті успішного розвитку громади;
- Відсутність у фахівців самоврядних органів необхідного досвіду та навичок роботи щодо практичної реалізації заходів з впровадження безбар'єрності у громаді;
- Брак фінансових ресурсів на реалізацію заходів з впровадження безбар'єрності на території громади.

Таблиця 5.13

Потенційні сфери реалізації завдань оперативної цілі 3.5. Безбар'єрне середовище

Завдання	Потенційні сфери реалізації проєктів
3.5.1. Створення безбар'єрного фізичного середовища (інфраструктурна безбар'єрність)	Оснащення будівель і споруд на території громади необхідними елементами для забезпечення рівного доступу (пандуси тощо)
	Модернізація дорожньої інфраструктури громади з метою надання безбар'єрного доступу всім її жителям і гостям
3.5.2. Впровадження принципів універсального дизайну в містобудуванні	Врахування широкого спектру індивідуальних уподобань та можливостей жителів громади при формуванні містобудівної документації
	Забезпечення належного інформаційного супроводу змін, що впроваджуються у громаді в контексті застосування універсального дизайну в містобудуванні
	Навчання архітекторів і фахівців органів

	місцевого самоврядування принципам універсального дизайну в містобудуванні
3.5.3. Моніторинг та забезпечення контролю доступності	Формування інтерактивної мапи доступності громади та її практичне застосування
	Впровадження критеріїв оцінювання доступності при формуванні проєктів місцевого розвитку
	Здійснення заходів з контролю безбар'єрності на території громади

Очікувані результати:

- забезпечення належної доступності громадських будівель та споруд;
- створення безбар'єрного простору вулично-дорожньої мережі громади;
- актуалізація будівельних норм та стандартів на території;
- навчання фахівців (архітекторів, будівельників), які працюють у громаді;
- створення інтерактивної мапи доступності громади;
- посилення відповідальності за порушення норм доступності на території громади.

Індикатори виконання завдань оперативної цілі 3.5:

- кількість об'єктів соціальної інфраструктури громади, що були адаптовані до потреб безбар'єрності;
- відсоток понижених бордюрів на магістральних вулицях громади;
- кількість архітекторів, які працюють у громаді, що пройшли навчання з впровадження універсального дизайну в містобудуванні;
- наявність та функціонування мапи доступності громади;
- відсоток проєктів, які реалізуються у громаді відповідно до норм безбар'єрності.

Узгодженість Стратегії з державними та регіональними стратегічними документами

Система стратегічного планування в Україні базується на координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки сьогодні є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

Ця Стратегія розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722. При розробці Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року) враховані ключові аспекти Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегічні напрямки розвитку Лебединської громади також сформовані відповідно до стратегічних цілей Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки з урахуванням актуальних проблем соціально-економічного розвитку області на період до 2034 року. Комплексна система заходів, передбачених регіональною стратегією Сумської області повинна забезпечити розвиток економіки на засадах смарт-спеціалізації, модернізацію регіональної інфраструктури та розвиток людського капіталу. Водночас, стратегія розвитку Лебединської громади передбачає досягнення її економічної конкурентоспроможності на засадах інноваційного розвитку, забезпечення комфортних і безпечних умов проживання на території громади, а також підвищення рівня ефективності місцевого самоврядування на основі впровадження демократичних практик публічного управління.

Крім того, Стратегія враховує наявні положення Енергетичної стратегії України на період до 2050 р., схваленої розпорядженням КМУ від 21.04.2024 р. № 373-р.; Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках, схвалених розпорядженням КМУ від 15. 11. 2024 р. № 1163-р.; Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках, затвердженого розпорядженням КМУ від 28.11.2025 р. № 1356-р; Водної стратегії України на період до 2050 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках, затвердженого розпорядженням КМУ від 10.12.2025 р. № 1412-р.; Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням КМУ від 27.12.2024 р. № 1353-р.

Реалізація Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року) сприятиме виконанню Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки та Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року) Державній стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки проведено у таблиці 5.14.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року) Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки проведено у таблиці 5.15.

Таблиця 5.14

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року) Державній стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР на 2021- 2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року)														
	1. Підвищення економічної конкурентоспроможності	1.1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади	1.2. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу	1.3. Підтримка промислового та сільськогосподарського виробництва, кооперативного руху та домогосподарств	2. Комфортні та безпечні умови проживання	2.1. Підвищення рівня безпеки та правопорядку	2.2. Покращення дорожньо-транспортної інфраструктури	2.3. Забезпечення якісними житлово-комунальними та побутовими послугами	2.4. Підвищення якості медичних, освітніх, соціальних, культурних, спортивних послуг	3. Відповідальне самоврядування та активна громада	3.1. Підвищення рівня адміністративної якості	3.2. Підвищення якості публічних послуг та сучасне управління	3.3. Забезпечення та захист довкілля	3.4. Цифровізація розвитку інфраструктури громади	3.5. Безбар'єрне середовище
I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах					+					++					
1.1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь						+		+	+		+	+	+	+	++
1.2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах												++		+	+
1.3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення								+	+		+	+		+	++
II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	++				++					+					
2.1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів			+	+		+	++	++	+				+	++	+
2.2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка		++	++	++			+	+	+					+	
III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування					+					++					
3.1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС				+		+	+	+	+			++	+		+
3.2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями		+					+	+	+		+	+	+	+	+

* У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

Таблиця 5.15

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року) Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року)														
	1. Підвищення економічної конкурентоспроможності	1.1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади	1.2. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу	1.3. Підтримка промислового та сільськогосподарського виробництва, кооперативного руху та домогосподарств	2. Комфортні та безпечні умови проживання	2.1. Підвищення рівня безпеки та правопорядку	2.2. Покращення дорожньо-транспортної інфраструктури	2.3. Забезпечення якісними житлово-комунальними та побутовими послугами	2.4. Підвищення якості медичних, освітніх, соціальних, культурних, спортивних послуг	3. Відповідальне самоврядування та активна громада	3.1. Підвищення рівня адміністративної якості	3.2. Підвищення якості публічних послуг та сучасне управління	3.3. Збереження та захист довкілля	3.4. Цифровізація розвитку інфраструктури громади	3.5. Безбар'єрне середовище
I. Розвиток регіональної економіки на засадах смарт-спеціалізації	++				++					++					
1.1. Конкурентоспроможний промисловий та аграрний комплекс регіону		++	+	++			+						+	+	
1.2. Стимулювання активності малого та середнього бізнесу		++	++	+			+	+	+		+	+	+	++	+
1.3. Туристична індустрія регіону		+	++			+	++	++	++			+	++	++	+
II. Розвиток регіональної інфраструктури	+				+					+					
2.1. Якісні житлово-комунальні послуги та впровадження енергоефективності в житлово-комунальному господарстві		+	+				+	++				+			
2.2. Транспортна доступність		++	+				++								+
III. Розвиток людського капіталу	+				++					++					
3.1. Якісне життя та комфортні умови для гармонійного проживання жителів у регіоні			+	+		++	+	++	++		+	++	++	++	++
3.2. Безпека населення та територій		+				++		+	+		+	+	++	+	++

* У клітинках ступінь зв'язку окремих цілей відмічається як ++ (сильний зв'язок) або + (опосередкований зв'язок)

РОЗДІЛ VI. ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ, ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Процеси реалізації, моніторингу та оцінювання є складовими єдиного стратегічного планувального циклу.

Оцінювання – визначення результатів впливу реалізації Стратегії на розвиток територіальної громади, досягнення запланованих результатів та врахування їх у наступному планувальному циклі.

Система реалізації Стратегії

Реалізація Стратегії включає розроблення та затвердження Плану заходів, формування бюджету з урахуванням цілей, визначених у Стратегії, реалізацію місцевих програм розвитку, проєктів та заходів, моніторинг досягнення цілей та їх коригування у разі необхідності. Реалізація стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурами виконавчого комітету ради, бізнесом, громадським активом та мешканцями, що ставить перед керівництвом громади питання раціонального управління цим доволі складним процесом.

Система впровадження Стратегії має два рівні: політичний та технічний.

Політичний рівень забезпечує особисто міський голова, виконавчий комітет міської ради, депутатський корпус. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти Робочої групи з управління реалізацією та моніторингу Стратегії, пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та її оновлення. Міська рада для досягнення цілей та виконання завдань Стратегії приймає рішення щодо внесення змін до неї на підставі пропозицій міського голови.

Технічний рівень впровадження виконують відповідальні за досягнення завдань Стратегії структурні підрозділи виконавчого комітету та комунальні установи міської ради.

З метою покращення ефективності їх роботи та координації дій щодо реалізації Стратегії розпорядженням голови утворюється Робоча група з управління реалізацією Стратегії та моніторингу як постійно діючий консультативно-дорадчий орган (далі – Робоча група).

Робочу групу очолює міський голова. Склад Робочої групи визначається розпорядженням міського голови. До її складу входять особи, які представляють найважливіших учасників процесу планування й реалізації Стратегії: керівники структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради та комунальних установ, підприємств, відповідальні за виконання завдань Стратегії, інші представники міської ради, представники бізнесу, установ, організацій, громадських організацій, активні мешканці, зокрема ті, що брали участь у її розробці.

Робоча група збирається не рідше одного разу на півріччя (в січні, під час оцінки реалізації стратегії в минулому році, і в липні, під час збору пропозицій проєктів для подальшої реалізації стратегії) та виконує наступні функції:

- координує дії підрозділів, комунальних установ міської ради, старост, органів державної влади, підприємств та установ в процесі реалізації Стратегії, проєктів місцевого розвитку, заходів місцевих та регіональних програм;
- здійснює підготовку щорічних звітів про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії;
- здійснює підготовку піврічних звітів про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії;
- готує пропозиції щодо внесення змін (актуалізації) Стратегії.

За організацію роботи Робочої групи, збір і аналіз інформації про стан виконання Стратегії, збір і аналіз інформації про стан досягнення індикаторів Плану заходів, узагальнення інформації для формування звітів про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії, про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії, а також формування пропозицій щодо внесення змін (актуалізації) Стратегії відповідає Управління економічного розвитку і торгівлі виконавчого комітету Лебединської міської ради.

Процес реалізації Стратегії

Процес реалізації Стратегії здійснюється на основі Плану заходів з її реалізації.

План заходів з реалізації Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року) розробляється з урахуванням пріоритетів, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку України та Стратегією регіонального розвитку Сумської області. Він складається з організаційних заходів і проєктів місцевого (регіонального) розвитку, місцевих програм розвитку, відповідно до завдань, основою для яких є стратегічні та оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року).

Проєкт Плану заходів подається на затвердження міській раді одночасно із проєктом Стратегії або не пізніше ніж через 3 місяці після її затвердження.

Підготовка Плану заходів, контроль за станом і термінами їх виконання здійснюється виконавчим комітетом міської ради, а контроль за цільовим використанням коштів – головними розпорядниками коштів.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії та Плану заходів здійснюється за рахунок:

- коштів бюджету територіальної громади;
- коштів державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам;
- коштів обласного (районного) бюджету;
- коштів, які надходять до бюджетів в рамках програм допомоги і грантів ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;
- інших джерел, не заборонених законодавством.

Моніторинг реалізації Стратегії

Для відстеження та аналізу динаміки і структурних змін, що відбуваються у громаді відповідно до визначених її Стратегією цілях (стратегічних та оперативних), а також у визначаються завданнями Стратегії, проводиться моніторинг реалізації Стратегії та Плану заходів. Моніторинг є сукупністю заходів із обліку, збору, аналізу та узагальнення інформації про стан реалізації Стратегії та Плану заходів з її реалізації.

Результати моніторингу є основою для висновків про необхідність внесення змін (актуалізації) Стратегії та для активізації заходів з виконання її окремих завдань.

Моніторинг впровадження Стратегії здійснюється щорічно на основі аналізу кількісних та якісних індикаторів, що демонструють рівень виконання стратегічних, оперативних цілей та завдань, зокрема шляхом порівняння базових (на початок реалізації Стратегії), прогнозованих проміжних (станом на конкретний період) і фактичних значень показників.

Система показників (індикаторів) для моніторингу реалізації Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року) подана у Таблиці 6.1.

Таблиця 6.1

Система показників для моніторингу стану реалізації Стратегії розвитку Лебединської міської територіальної громади на 2026-2027 роки (з перспективою дії до 2034 року)

Стратегічна/ оперативна ціль	Показник	Одиниця вимірю- вання	Базове значення 2025 р.	Проміжне значення 2026	Цільове значення 2027	Проміжне значення 2030	Цільове значення 2034	Джерело даних
1. ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ								
1.1. Підвищення рівня інвестиційної привабливості громади	Наявність актуального інвестиційного паспорта громади	+/-	-	-	+	+	+	Дані ОМС
	Кількість поширень інформації про інвестиційний потенціал громади	Од.	4	6	10	12	16	Дані ОМС
	Наявність реєстру майна для залучення інвестицій	+/-	-	-	+	+	+	Дані ОМС
1.2. Підтримка розвитку малого та середнього бізнесу	Кількість програм, спрямованих на розвиток підприємництва, що реалізуються в громаді	Од.	1	1	1	1	2	Дані ОМС
	Кількість проведених тренінгів, семінарів та інших інформаційно-освітніх заходів для підприємців громади, включаючи ФОП	Од.	10	11	13	17	20	Дані ОМС
	Кількість суб'єктів малого та середнього бізнесу, а також ФОП, зареєстрованих у громаді	Од.	1433	1444	1445	1446	1450	Дані ОМС
1.3. Підтримка промислового та сільськогосподарського виробництва, кооперативного руху та домогосподарств	Відкриття та функціонування на території громади індустріального парку	+/-	-	-	-	+	+	Дані ОМС
	Вартість виробленої промисловими та сільськогосподарськими підприємствами громади продукції та обсяги її експорту	Млнгрн.	97,2	110,0	130,0	150,0	195,0	Дані ОМС
	Кількість сільськогосподарських і обслуговуючих кооперативів	Од.	0	0	1	2	2	Дані ОМС
2. КОМФОРТНІ ТА БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРОЖИВАННЯ								
2.1. Підвищення рівня безпеки та	Кількість облаштованих/модернізованих укриттів на території громади	Од.	72/0	72/0	72/1	72/4	72/8	Дані ОМС

Стратегічна/ оперативна ціль	Показник	Одиниця вимірю- вання	Базове значення 2025 р.	Проміжне значення 2026	Цільове значення 2027	Проміжне значення 2030	Цільове значення 2034	Джерело даних
правопорядку	Збільшення кількості засобів відеоспостереження моніторингу громадської безпеки	Од.	32	32	34	36	40	Дані ОМС
	Кількість енергомодернізованих будівель і споруд	Од.	0	0	2	4	6	Дані ОМС
2.2. Покращення стану дорожньо-транспортної інфраструктури	Протяжність відремонтованих /відновлених комунальних доріг	Км	3,434	4,151	4,526	4,901	5,7	Дані ОМС
	Кількість населених пунктів громади, забезпечених регулярним автобусним сполученням/кількість маршрутів і рейсів громадського транспорту	Од.	62	62	62	63	67	Дані ОМС
2.3. Забезпечення якісними житлово-комунальними та побутовими послугами	Кількість збудованих і модернізованих котелень, водопровідних насосних станцій і каналізаційних споруд закритого типу	Од.	2	2	2	4	4	Дані ОМС
	Протяжність відремонтованої/модернізованої мережі водопостачання та водовідведення	Км.	0,595	0,962	1,342	1,762	2,182	Дані ОМС
	Кількість проведених заходів з покращення благоустрою території	Од.	1	1	2	3	4	Дані ОМС
2.4. Підвищення якості медичних, освітніх, соціальних, культурних, спортивних послуг	Кількість закладів освіти, охорони здоров'я та культури, а також спортивних і оздоровчих центрів з оновленою матеріально-технічною базою	Од.	28	29	30	31	33	Дані ОМС
	Кількість відкритих/ревіталізованих спортивних майданчиків, стадіонів та інших місць для занять спортом на території громади	Од.	40	40	40	40	41	Дані ОМС
3. ВІДПОВІДАЛЬНЕ САМОВРЯДУВАННЯ ТА АКТИВНА ГРОМАДА								
3.1. Підвищення рівня згуртованості в громаді	Кількість громадських рад при органах місцевого самоврядування громади	Од.	1	1	1	1	2	Дані ОМС
	Кількість проведених комунікаційних заходів (громадських слухань, обговорень, таборів тощо)	Од.	3	3	3	4	4	Дані ОМС

Стратегічна/ оперативна ціль	Показник	Одиниця вимірю- вання	Базове значення 2025 р.	Проміжне значення 2026	Цільове значення 2027	Проміжне значення 2030	Цільове значення 2034	Джерело даних
3.2. Підвищення якості публічних послуг та сучасне управління громадою	Модернізація ЦНАП і створення віддалених робочих місць в усіх старостатах громади	+/-	1	1	2	4	4	Дані ОМС
	Розроблений комплексний плану просторового розвитку громади	+/-	-	-	-	+	+	Дані ОМС
	Кількість адміністративних послуг, які надаються в громаді в онлайн-режимі	Од.	7	7	10	10	10	Дані ОМС
3.3. Збереження та захист довкілля	Кількість проведених природоохоронних заходів на території громади	Од.	1	1	1	1	2	Дані ОМС
	Кількість встановлених майданчиків для роздільного збору сміття	Од.	0	4	9	15	19	Дані ОМС
	Кількість домогосподарств охоплених централізованим збором і вивезенням сміття	Од.	2236	2300	2330	2360	2420	Дані ОМС
3.4. Цифровізація розвитку інфра-структури громади	Кількість цифрових послуг, якими користуються жителі громади	Од.	7	7	10	10	10	Дані ОМС
	Оновлення офіційного веб-сайту Лебединської міської ради, покращення його функціональності	+/-	+	+	+	+	+	Дані ОМС
3.5. Безбар'єрне середовище	Кількість об'єктів соціальної інфраструктури громади, адаптованих до потреб безбар'єрності	Од.	0	5	10	20	25	Дані ОМС

Звіт про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії готує Робоча група, узагальнення та формування його тексту здійснює Управління економічного розвитку і торгівлі виконавчого комітету Лебединської міської ради. Голова Робочої групи (міський голова) в термін не пізніше одного місяця після закінчення звітного періоду представляє його на розгляд сесії міської ради. Повний текст звіту підлягає обов'язковому розміщенню на офіційному веб-сайті громади.

Звіт про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії включає узагальнену таблицю у формі згідно додатку 12 до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 2651, та висновки у вигляді аналітичної довідки.

Моніторинг виконання Плану заходів з реалізації Стратегії здійснюється двічі на рік на основі відстеження виконання визначених індикаторів результативності впровадження кожного проєкту місцевого розвитку.

Звіт про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії включає узагальнену таблицю у формі згідно додатку 13 до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265, та висновки у вигляді аналітичної довідки.

Звіти про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії за перше півріччя та за рік готує Робоча група, узагальнення та формування їх тексту здійснює Управління економічного розвитку і торгівлі виконавчого комітету Лебединської міської ради. Голова Робочої групи (міський голова) в термін не пізніше одного місяця після закінчення звітного періоду представляє їх на розгляд громади.

Оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів проводиться після завершення строку їх реалізації на основі даних звітів проведеного моніторингу та є необхідним етапом для отримання інформації стосовно досягнення очікуваних результатів, їх впливу на стан соціально-економічного розвитку територіальної громади та інформації щодо сталості змін з метою прийняття в подальшому необхідних управлінських рішень та необхідних коригувань.

На основі здійснення оцінювання складається заключний звіт, який містить:

- результати порівняння базових (на початок реалізації Стратегії), прогнозованих цільових (станом на останній період) і фактичних значень показників;
- досягнення запланованих цілей;
- задоволення потреб різних груп заінтересованих осіб;
- наявних незапланованих змін та впливів;
- діяльності, що призвела до змін (зокрема незапланованих);
- ефективності механізмів реалізації Стратегії або ресурсних витрат;
- стійкості результатів Стратегії тощо.

Оцінювання може бути внутрішнім (проводиться виконавцями Стратегії) та зовнішнім (проводиться залученими експертами).

Звіти про оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів готує Робоча група, узагальнення та формування їх тексту здійснює Управління економічного розвитку і торгівлі виконавчого комітету Лебединської міської ради. Голова Робочої групи (міський голова) в термін не пізніше трьох місяців після закінчення періоду реалізації Стратегії та Плану заходів представляє їх на розгляд сесії міської ради. Крім того, заключні звіти про оцінювання результатів реалізації Стратегії та Плану заходів оприлюднюються на офіційному веб-сайті громади та/або у місцевих засобах масової інформації.

¹Джерело інформації: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0265914-22#Text>.